

155.5

155-5

๖๒๔๖๓

๑๒๕๖๓

ร.๒

การทดลองการถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่น
แก่เด็กวัยรุ่นในจังหวัดนครราชสีมา

ปริญญาโท

ของ

อุบลวรรณ ภวภานันต์ .

3 S.N. 2524

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 พระโขนง กรุงเทพฯ 11 โทร. 3921 575, 391 5053

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
กุมภาพันธ์ 2523
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

87066

การทดลองการถ่ายทอคมรคททางวัฒนธรรมท้องถิ่น
แก่เด็กวัยรุ่นในจังหวัดนครราชสีมา

บทคัดย่อ

ของ

อุบลวรรณ ภวกันันท์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
กุมภาพันธ์ 2524

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบ ผลการถ่ายถอดบทเรียนทางวัฒนธรรม
ท้องถิ่น ระหว่างกลุ่มทดลองที่ได้รับการถ่ายทอดด้วยวิธีสอนในห้องเรียน วิธีอยู่ค่ายพักแรมกับ
กลุ่มควบคุม ที่มีต่อความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติต่อมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นของเด็กวัย
รุ่นในจังหวัดนครราชสีมา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้มีจำนวน 60 คน ซึ่งสุ่มจากนักเรียนที่กำลัง
ศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ม 3) ปีการศึกษา 2523 ของโรงเรียนรัฐบาลในจังหวัดนคร-
ราชสีมา โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม ๆ ละ 20 คน ทั้งนี้ให้แต่ละ
กลุ่มได้รับวิธีการที่แตกต่างกัน เครื่องมือเครื่องใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบ
ทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจในมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่น แบบสอบถามวัดทัศนคติต่อมรดก
ทางวัฒนธรรมท้องถิ่น และโครงการถ่ายถอดมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา

ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. กลุ่มที่ได้รับการถ่ายทอดด้วยวิธีสอนในห้องเรียน และวิธีอยู่ค่ายพักแรมมีความ
รู้ ความเข้าใจ และทัศนคติต่อมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05

2. กลุ่มที่ได้รับการถ่ายทอดด้วยวิธีอยู่ค่ายพักแรม มีความรู้ ความเข้าใจ และ
ทัศนคติต่อมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการถ่ายทอดด้วยวิธีสอนในห้องเรียน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

THE EXPERIMENTS IN CULTURAL HERITAGE PROGRAMS
FOR THAI ADOLESCENTS IN NAKHON RATCHASIMA PROVINCE

AN ABSTRACT

BY

UBOLWANNA PAVAKANUN

Presented in partial fulfillment of the requirements

for the Master of Education degree

at Srinakharinvirot University

February 1981

The objective of this study was to compare the effects of the transferred local cultural heritage to the adolescents in Nakhon Ratchasima Province in the aspects of knowledge, comprehension, and attitudes towards the local cultural heritage among three groups : the classroom group, the camping group and the control group.

The total subjects in this study were 60 M.S.3. students from the government school in Nakhon Ratchasima in 1980. The subjects were divided into two experimental groups and one control group, in which each group comprised 20 students. And each group was treated in different ways. The devices for collected data were the local cultural heritage achievement test, the local cultural heritage attitude questionnaires and the Nakhon Ratchasima's transferring local cultural heritage programme.

The results of this study were:

1. The classroom group and the camping group had more local cultural knowledge and comprehension as well as attitudes towards the local cultural heritage than the control groups, at the .05 level of significant.

2. The camping group had more local cultural knowledge and comprehension as well as attitudes towards the local cultural heritage than the classroom group, at the .05 level of significant.

ประกาศคุณูปการ

การทําปริญญานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งในโครงการวิจัยของภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (วิทยาเขตกลาง) ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมไทย โดยทําการทดลองศึกษาทุกภาคทั่วประเทศ การวิจัยฉบับนี้มุ่งศึกษาเฉพาะจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเป็นจังหวัดหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สวนา พรพัฒน์กุล ประธานโครงการไว้ ณ ที่นี้ ซึ่งกรุณาอนุญาตให้คําเนินงานวิจัยตามโครงการนี้ได้ อีกทั้งช่วยแก้ไขและชี้แนวทางในการวิจัยฉบับนี้ให้สำเร็จลงด้วยดี พร้อมทั้งนําชอกราบขอพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ดวง เคื้อน ศาสตราจารย์และอาจารย์ประณต เค้าฉิม ที่กรุณาเป็นประธานกรรมการ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์และได้ให้ความช่วยเหลือในการให้คําปรึกษาแนะนำ ช่วยแก้ไขข้อบกพร่องทั้งหลายเป็นอย่างดี พร้อมทั้งขอขอบคุณสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติที่ได้อนุเคราะห์ให้ทุนอุดหนุนส่วนหนึ่งแก่งานวิจัยฉบับนี้

ขอขอบคุณท่านอาจารย์มัญญา กัลยารัตน์ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแนะนำเป็นอย่างดี รวมทั้งอาจารย์ลลิตา ปานุไทย อาจารย์พัฒนา ปิยะวิทย์ อาจารย์ภณิกา ศิโรภิชัย อาจารย์วนิดา โภทัย อาจารย์บุญเลี้ยง พุทธิจันทร์ อาจารย์สนอง โภทัย ท่านอาจารย์ผวน อาจารย์เฉลิม สมิเปรม อาจารย์สุนทร นรกรร อวารีย์ทัศนีย์ ทองช่วง อาจารย์บุบผา สังข์สวัสดิ์ อาจารย์ปรีดา นรการผดุง อาจารย์สิทธิชัยและอาจารย์ศิริวรรณ นารากุล อาจารย์แสงจันทร์ สฤตชนกฤช ที่ได้กรุณาช่วยเหลือ เป็นวิทยากรให้ความรู้และเป็นเจ้าหน้าที่ประจำค่ายให้เป็นอย่างดีในการทดลองครั้งนี้

ขอขอบคุณอาจารย์เชิыр ศิลนะชัย อาจารย์ใหญ่โรงเรียนปฎิใหญ่พิทยาคม ที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือและช่วยเหลือในการทดลองอย่างเต็มที่ และขอขอบคุณคณะครูและนักเรียนทุกคนที่ได้ให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้ โดยเฉพาะอาจารย์ประจบ

ปิ่นแก้ว อาจารย์เกียรติพร โกสุม อาจารย์โสภา บำเพ็ญทรัพย์ อาจารย์ปทุม และ
อาจารย์ชาญ คาริ ที่ได้สละเวลาช่วยเหลือผู้วิจัยในการทดลองครั้งนี้เป็นอย่างดียิ่ง

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ เอกจิตวิทยาพัฒนาการร่วมรุ่น และคุณภัทรพร นราจรรย์
คุณวิลาวัลย์ ฤกษ์เกษมย์ คุณเสาวลักษณ์ ชัยวงศ์โรจน์ คุณสมชาย ศรีวัชรินทร์ และ
อาจารย์ศักดิ์ชัย ฉัยกร ที่เป็นผู้ช่วยเหลือสำคัญในการจัดพิมพ์และทำรูปเล่มได้โดย
ตลอด ซึ่งต้องขอขอบคุณเป็นอย่างมากไว้ ณ ที่นี้

ท้ายที่สุดนี้ ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ คุณทับทิม เรือนเรืองและ
คุณฉลวย แยมลักษณะเลิศ เป็นอย่างสูงที่ได้ให้กำลังใจและกำลังใจ เป็นทุนอุดหนุน
ในการเรียนและการทำวิทยานิพนธ์เสมอมา

อุบลวรรณ ภวกันันท์

5 มี.ค. 2524

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	✓ ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	9
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	9
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	10
	นิยามศัพท์เฉพาะ	11
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
	✓ วัฒนธรรม	14
	ทัศนคติ	23
	กายพักแรม	30
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	34
	✓ สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	37
3	วิธีดำเนินการวิจัย	39
	✓ ✓ กลุ่มตัวอย่าง	39
	✓ ✓ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	39
	✓ ✓ วิธีดำเนินการทดลอง	43
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	43
4	ผลการศึกษาค้นคว้า	47
	✓ สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	47
	✓ การวิเคราะห์ข้อมูล	48
	✓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	48

5	บดย้ง สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	56
	ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า	56
	กลุ่มตัวอย่าง	56
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	56
	วิธีดำเนินการทดลอง	56
	การวิเคราะห์ข้อมูล	57
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	57
	✓ อภิปรายผล	58
	ข้อเสนอแนะจากการศึกษาค้นคว้า	61
	ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	62
	✓ ข้อเสนอแนะทั่วไป	63
	บรรณานุกรม	64
	ภาคผนวก	71
	ภาคผนวก ก.	72
	ตารางกำหนดหน้าหนัก เนื้อหา และข้อสอบ	
	ภาคผนวก ข.	80
	ตารางวิเคราะห์ข้อทดสอบ และแบบสอบถาม	
	ภาคผนวก ค.	89
	โครงการสอนความรู้ในมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่น	
	ในจังหวัดนครราชสีมา	
	ภาคผนวก ง.	109
	ความรู้ในวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา	

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 คำสถิติพื้นฐานของคะแนนความรู้ในมรคททางวัฒนธรรมท้องถิ่นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม ก่อนดำเนินการทดลองถ่ายเทอคและภายหลังการทดลองถ่ายเทอค	49
2 คำสถิติพื้นฐานของคะแนนทัศนคติต่อมรคททางวัฒนธรรมท้องถิ่นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม ก่อนดำเนินการทดลองถ่ายเทอคและภายหลังการทดลองถ่ายเทอค	50
3 การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมของคะแนนความรู้ในมรคททางวัฒนธรรมท้องถิ่นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม	51
4 คำสถิติพื้นฐานและการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยที่ปรับแล้วของความรู้ในมรคททางวัฒนธรรมท้องถิ่นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม เป็นรายคู่	52
5 คำนัยสำคัญของ การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมของคะแนนทัศนคติต่อมรคททางวัฒนธรรมท้องถิ่น ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม	54
6 คำสถิติพื้นฐานและการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยที่ปรับแล้วของทัศนคติต่อมรคททางวัฒนธรรมท้องถิ่นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม เป็นรายคู่	55

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปฏิญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุมปฏิญานิพนธ์

Dr. ๑ — ประธาน
พ.นค 1๕/๕๔ กรรมการ

คณะกรรมการสอบ

Dr. ๑ — ประธาน
พ.นค ๑๕/๕๔ กรรมการ
พ-๕- กรรมการ

1. ภูมิหลัง

การที่มนุษย์แตกต่างจากสัตว์นั้นก็เพราะมนุษย์มีวัฒนธรรม วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ช่วยให้มนุษย์เป็นคนอย่างแท้จริง และยิ่งมีวัฒนธรรมมากเท่าใดก็ยิ่งแสดงถึงความเจริญมากเท่านั้น ชาติใดที่มีวัฒนธรรมสูงชาตินั้นก็จะเจริญยืนนาน ดังจะเห็นตัวอย่างได้จากประวัติศาสตร์ว่า ชาติที่แม้จะเก่งกาจในเชิงการรบ แต่ถ้าไม่มีวัฒนธรรมก็ไม่สามารถดำรงชาติอยู่ได้นานจะถูกกลืนชาติไปในที่สุด ดังที่พุนพิศมัย คีศกุล (พุนพิศมัย คีศกุล 2518 : 3) ใ้กล่าวไว้ว่า "การเลืกวัฒนธรรมของตนเองจะเป็นค้ำชูมาอย่างใดก็ตาม จะเป็นการเลืกล้มละลายชาติ อย่างแน่นอน เพราะวัฒนธรรมเป็นเครื่องแสดงถึงคุณลักษณะของชาติ หากวัฒนธรรมของชาติใดถูกแทรกซึมเปลี่ยนแปลงให้เหมือนกับวัฒนธรรมของชาติอื่น ก็อาจกล่าวได้ว่าชาตินั้นถูกกลืนโดยวัฒนธรรม ในที่สุดก็จะมีอะไรเหลือแสดงถึงความเป็นชาตินั้นเลย" และดังที่พระบรมราชาโฆวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบันที่ทรงให้ไว้ว่า (ศิลปากร 2513 : 51) "งานด้านการศึกษาศิลปและวัฒนธรรมนั้นเป็นงานสร้างสรรค์ความเจริญทางปัญญาและทางจิตใจ ซึ่งเป็นทั้งคั่นเหคุและองค์ประกอบที่ขาดไม่ได้ของความเจริญด้านอื่นทั้งหมด และเป็นปัจจัยที่จะช่วยให้เรารักษาและดำรงความเป็นไทยไว้ได้สืบไป" และชาติไทยเป็นชาติที่เก่าแก่ชาติหนึ่งในเอเชีย ซึ่งมีมรดกทางวัฒนธรรมอันแสดงถึงเอกลักษณ์ของชาติหลายประการที่ตกทอดมาถึงปัจจุบัน (สมบูรณ์ แก่นตะเคียน 2519 : 1) ซึ่งนิพนธ์ สุขสวัสดิ์ (นิพนธ์ สุขสวัสดิ์ 2520 : 4) ใ้สรุปความสำคัญของวัฒนธรรมต่อชาติไว้ว่า

1. เป็นเครื่องแสดงถึงความเป็นอยู่ ความเจริญ และเชิคุเกียรติของบุคคลและชาติ ชาติใดไม่มีวัฒนธรรมของตนเองอาจใ้รับการกู่หมื่นเหยียดหยาม

2. เป็นเครื่องแสดงถึงคุณลักษณะของประเทศชาติและเป็นสิ่งเชื่อมโยงอายุของชาติเอาไว้

1. ภูมิหลัง

การที่มนุษย์แตกต่างจากสัตว์นั้นก็เพราะมนุษย์มีวัฒนธรรม วัฒนธรรม เป็นสิ่งที่ช่วยให้มนุษย์เป็นคนอย่างแท้จริง และยิ่งมีวัฒนธรรมมากเท่าใดก็ยิ่งแสดงถึงความเจริญมากเท่านั้น ชาติใดที่มีวัฒนธรรมสูงชาตินั้นก็จะเจริญยืนนาน ดังจะเห็นตัวอย่างได้จากประวัติศาสตร์ว่า ชาติที่แม้จะเก่งกาจในเชิงการรบ แต่ถ้าไม่มีวัฒนธรรมก็ไม่สามารถดำรงชาติอยู่ได้นานจะถูกกลืนชาติไปในที่สุด ดังที่พุนพิศมัย คิศกุล (พุนพิศมัย คิศกุล 2518 : 3) ใ้กล่าวไว้ว่า "การเลิกรัฐธรรมนูญของตนเองจะเป็นภัยร้ายอย่างใดก็ตาม จะเป็นการเลิกล้มละลายชาติ อย่างแน่นอน เพราะวัฒนธรรมเป็นเครื่องแสดงถึงคุณลักษณะของชาติ หากวัฒนธรรมของชาติใดถูกแทรกซึมเปลี่ยนแปลงให้เหมือนกับวัฒนธรรมของชาติอื่น ก็อาจกล่าวได้ว่าชาตินั้นถูกกลืนโดยวัฒนธรรม ในที่สุดก็จะมีอะไรเหลือแสดงถึงความ เป็นชาตินั้นเลย" และดังที่พระบรมราชาโฆวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบันที่ทรงให้ไว้ว่า (ศิลปากร 2513 : 51) "งานด้านกวี ศึกษาศิลปและวัฒนธรรมนั้น เป็นงานสร้างสรรค์ความเจริญทางปัญญา และทางจิตใจ ซึ่งเป็นทั้งคนเหตุและองค์ประกอบที่ขาดไม่ได้ของความเจริญด้านอื่นทั้งหมด และเป็นปัจจัยที่จะช่วยให้เรารักษาและดำรงความเป็นไทยไว้ได้สืบไป" และชาติไทยเป็นชาติที่เก่าแก่ชาติหนึ่งในเอเชีย ซึ่งมีมรดกทางวัฒนธรรมอันแสดงถึงเอกลักษณ์ของชาติหลายประการที่ตกทอดมาถึงปัจจุบัน (สมบูรณ์ แก่นตะเคียน 2519 : 1) ซึ่งนิพนธ์ สุขสวัสดิ์ (นิพนธ์ สุขสวัสดิ์ 2520 : 4) ใ้สรุปความสำคัญของวัฒนธรรมต่อชาติไว้ว่า

1. เป็นเครื่องแสดงถึงความเป็นอยู่ ความเจริญ และเชิดชูเกียรติของบุคคลและชาติ ชาติใดไม่มีวัฒนธรรมของตนเองอาจได้รับการดูหมิ่นเหยียดหยาม

2. เป็นเครื่องแสดงถึงคุณลักษณะของประเทศชาติและเป็นสิ่งเชื่อมโยงอายุของชาติเอาไว้

3. เป็นเครื่องมือสำคัญในการกล่อมเกล้าให้ประพฤติกปฏิบัติ เป็นไปตามท่านองคคอง
 ธรรม รักหมู่คณะ ส่งเสริมความดีงามในค่านการกระทำและการดำรงอยู่ของชีวิต

ดังนั้นวัฒนธรรมจึงเป็นสิ่งที่แสดงถึงเอกลักษณ์และศักดิ์ศรีของชาติ ก่อให้เกิดความ
 สามัคคีระหว่างชนในชาติ และมีส่วนช่วยในการพัฒนาจิตใจ เศรษฐกิจและสังคมอันจะเป็นผล
 ให้เกิดการพัฒนาและความมั่นคงทั้งในด้าน เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศชาติ
 จึงเป็นเรื่องที่ทุกคนในชาติควรได้ร่วมมือกันบำรุงรักษา ส่งเสริมและเผยแพร่ให้ดำเนินไปอย่าง
 ไค่ผลและมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ 2523 : 1) ใน
 ปัจจุบันนี้เป็นที่รู้กันว่าประเทศไทยจะมีปกติสุขและถาวรอยู่ได้ก็ด้วยวัฒนธรรม หากใช้ในการทำ
 สงครามดุกรานไม่ เหตุนี้วัฒนธรรมจึงเป็นสิ่งที่เข้าไปอยู่ในช่วยแห่งการเมืองว่าเป็นปัจจัยที่พึง
 ปรารภนาในสังคม ซึ่งเป็นหน้าที่ของรัฐบาลจะต้องบำรุงและส่งเสริมร่วมกับคนในชาติให้เป็นผล
 ออกงามไพบุลย์ค่อไป

ในปัจจุบันนี้ความเจริญทางคมนาคม ทำให้ส่วนต่าง ๆ ของโลกติดค่อถึงกันได้สะดวก
 และรวดเร็ว ถ้าชาติใดไม่รู้จักปรับปรุงและแก้ไขเอาใจใส่วัฒนธรรม เคิมของชาติคนให้ทันท่วงที
 เพื่อประสานเข้ากันได้เหมาะกะกับสมัยและสภาพของเหตุการณ์แล้ว ก็จะถูกวัฒนธรรมอื่นที่มีแรง
 อำนาจมากกว่าเข้ามาแทนที่ ไม่มีลักษณะของชาติคนอีกค่อไป (อนุมานราชชน 2516 : 107)
 สภาพสังคมไทยทุกวันนี้ กระแสวัฒนธรรมต่างชาติค่อหลั่งไหลเข้ามาอย่างมากมาย และคนไทยก็
 ยอมรับหรือเห็นคี่เห็นงามกับวัฒนธรรมเหล่านั้น ซึ่งในเวลาเดียวกันวัฒนธรรมไทยค่อเสื่อมคลาย
 ความสำคัญลงไปมาก ที่มีอยู่ก็เพื่อแสดงให้ชาติอื่นรู้ว่า ประเทศไทยก็มีวัฒนธรรมประจำชาติของ
 คนเหมือนกัน แต่ความคิดเห็นหรือทัศนคติของคนไทยที่จะเห็นถึงคุณค่าในวัฒนธรรมไทยนั้นเสื่อม
 คลายลงไปมาก (ฝ่ายวิชาการงานวัฒนธรรม 4 ภาค 2523 : 6) สิ่งหนึ่งที่ชี้ให้เห็นถึง
 สภาพวัฒนธรรมไทยในปัจจุบันก็คือ สภาพของเด็กไทยในขณะนี้ ซึ่งรองรัตน์ อิศรภักคี่
 (รองรัตน์ อิศรภักคี่ 2512 : 49 -- 50) กล่าวว่า เด็กวัยรุ่นในปัจจุบันมักนิยมคนทาง
 ตะวันตกมาก ไม่ว่าจะเป็นการแต่งกาย กิริยาท่าทาง การพูดจา ตลอดจนขนบธรรมเนียมต่าง ๆ
 ชัยขนาด นาคบุปผา (ชัยขนาด นาคบุปผา 2515 : 119) ค่อกล่าวถึงผลงานวิจัยเกี่ยวกับเด็ก
 วัยรุ่นไทย ซึ่งจัดทำโดยกรมวิชาการไว้ว่า เด็กวัยรุ่นไทยในปัจจุบันค่ออยู่ในทางศีลธรรมและทาง

วัฒนธรรมมากกว่ารุ่นก่อนและสิ่งนี้เองเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เด็กวัยรุ่นในปัจจุบันบางคนบางกลุ่มประพฤติผิดทำนองคลองธรรม ประเพณีและศีลธรรมอันดีของไทยเป็นผลให้เด็กวัยรุ่นกลายเป็นปัญหาทางสังคมมาก และนอกจากนี้เด็กวัยรุ่นทั้งหลายก็กำลังจะก้าวเข้าไปหาหน้าที่แทนผู้ใหญ่ทั้งหลายในอนาคตอันใกล้ ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องกับทั้งหลายจึงควรที่จะช่วยเตือนกันในการที่จะหาวิธีการที่จะทำให้อีกมีทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย "และเกิดความรู้สึกในการที่จะคงรักษาเอาไว้ ซึ่งจากรภาพของธรรมชาติและพัฒนาการทั่วไปของเด็กวัยรุ่นแล้วก็เอื้อต่อการที่จะถ่ายทอดให้ ดังที่มีผู้ค้นคว้ารวบรวมความต้องการของเด็กวัยรุ่นไว้ 1๖ ประการ (สุชาและสุรางค์ จันทน์เอม 2515 : 108) ประการหนึ่งก็คือ การที่เกิดหนุ่มสาวทุกคนต้องการที่จะชายซึ่งในรสแห่งวรรณคดี คนตรี ศิลปะและธรรมชาติ กล่าวคือ ต้องการรู้ถึงคุณค่าแห่งความงาม ความไพเราะของสิ่งเหล่านั้น และเด็กยังมีความสนใจในกิจกรรมสันทนาการและอื่น ๆ ซึ่งถ้าจัดความรู้ทางวัฒนธรรมให้สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของเด็กในวันนี้แล้ว มรดกของชาติก็คงจะไม่สูญสลายไป

ในทฤษฎีเปียเจต์นั้น ได้แบ่งระดับการพัฒนาการทางสังคมของชีวิตในวัยรุ่นออกเป็น 3 ระยะ (ชัยนาถ นาคบุปผา 2515 : 74) คือ

ระยะแรก ก็คือตนเองเป็นศูนย์กลาง (Egocentrism) เด็กจะถือเอาตนเองเป็นจุดเด่น ไม่ยอมเข้าใจว่าที่ตนกล่าวนั้นจะตรงตามที่ผู้อื่นเข้าใจหรือไม่ พูดแต่เรื่องตนเอง

ระยะที่สอง พยายามที่จะเข้าไปสู่ความสัมพันธ์ในสังคมที่แท้จริง เด็กก็จะค่อยๆ คลายการถือตนเองเป็นศูนย์กลางและเริ่มที่จะเข้าใจว่า สังคมที่แท้จริงจะต้องมีการถือข้อซึ่งกันและกัน จะคงพึ่งพาอาศัยกัน เป็นต้น

ระยะที่สาม การยอมรับนับถือระหว่างกัน ระยะนี้เป็นพัฒนาการขั้นสุดท้ายด้านสังคม คือ ยอมรับนับถือความคิดคนอื่นว่า สำคัญเท่ากับความคิดตน มีภาวะเป็นสมาชิกของสังคมเหมือนกัน แทนที่จะยึดแต่ของตนเพียงฝ่ายเดียว

จากทฤษฎีนี้ เด็กวัยรุ่นที่ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษา คือ เด็กวัยรุ่นที่อยู่ในช่วงอายุราว 14 ถึง 17 ปี ซึ่งอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพราะพบว่าระยะนี้ควรอยู่ในช่วงระยะที่สามตามทฤษฎีเปียเจต์ ซึ่งนอกจากนี้เปียเจต์ยังให้แง่คิดว่า (ดวงเดือน ศาสตราจารย์ 2523 : 64)

การอนุรักษ์สิ่งต่าง ๆ แบบรูปธรรมนั้น จะทำได้ครบทุกด้านในประมาณอายุราว 11 หรือ 12 ปี ดังนั้น เด็กที่อยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นี้ ก็จะมีพัฒนาทางสติปัญญาในการอนุรักษ์สิ่งต่าง ๆ แล้ว นอกจากนี้เด็กยังคลายจากการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง เริ่มมองความหมาย ความเป็นจริงในโลก ซึ่งจะรับเข้าไปเป็นสิ่งถาวรในอนาคตผู้วิจัยจึงเลือกเด็กในระยะนี้มาเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

ในการที่จะให้ความรู้ทางวัฒนธรรมแก่เด็กนั้น พระยาอนุমানราชชน (อนุมานราชชน 2516 : 19) ให้ข้อคิดว่า วัฒนธรรมนั้นจะเจริญงอกงามได้ก็ด้วยการศึกษาอบรมเท่านั้น ไม่ใช่การบังคับและต้องมีการรับและให้แลกเปลี่ยนกัน ซึ่งแสดงว่าการศึกษาก็เป็นวิธีการวิธีหนึ่งที่จะให้ความรู้ทางวัฒนธรรมแก่เด็ก เพื่อให้เด็กได้เกิดความรู้สึกรู้สึกหรือทัศนคติต่าง ๆ ต่อวัฒนธรรมได้นอกจากนี้ หวน พินรุพันธ์ (หวน พินรุพันธ์ 2516 : 154) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่าวิธีการที่จะทำให้เด็กรู้คุณค่าทางศิลปะได้นั้น ก็คือ ครูควรพาเด็กไปชมและอธิบายถึงคุณค่าของศิลปะต่าง ๆ เหล่านั้นแก่เด็ก ซึ่งเป็นการปูพื้นฐานให้เด็กได้รู้จักรักษาในคุณค่าและหวงแหนในศิลปะเหล่านั้น ซึ่งถ้ามีโอกาสก็ควรพาเด็กไปศึกษานอกสถานที่บ่อย ๆ จึงเป็นการแสดงให้เห็นว่าวิธีการที่จะให้ความรู้แก่เด็กนั้น การให้เด็กสัมผัสของจริงและศึกษากายนอกห้องเรียนอาจจะให้ผลที่ดีกว่าวิธีการสอนโดยปกติในห้องเรียน และจากหลักจิตวิทยาในเรื่องเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของบุคคล องค์ประกอบข้อแรกก็คือ การรับรู้ ซึ่งเป็นองค์ประกอบเบื้องต้นของบุคคลในการที่จะเกิดทัศนคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งขึ้น การที่ทำให้เด็กได้รับรู้เข้าไปเป็นสถานที่เป็นรูปธรรม ได้สัมผัสของจริงย่อมได้ผลกว่าการรับรู้ในแบบนามธรรม ดังนั้นการสอนนอกห้องเรียนโดยใช้วิธีการสอนแบบอยู่ค่ายพักแรม ซึ่งจะได้รับประสบการณ์ตรงและได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ น่าจะได้ผลดีว่าการสอนปกติแบบในห้องเรียน

จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยทั้งหลาย พบว่ายังไม่มีผู้ใดทำการวิจัยถึงผลการสอน โดยวิธีการสอนแบบอยู่ค่ายพักแรมกับวิธีการสอนแบบในห้องเรียนว่าจะส่งผลต่อความรู้และทัศนคติในเรื่องวัฒนธรรมของเด็กว่า วิธีใดจะให้ผลดีต่อกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะวิจัยค้นคว้าในเรื่องนี้เพื่อเป็นแนวทางแก่ผู้เกี่ยวข้องกับเด็กทั้งหลายจะได้นำไปใช้ในการให้การศึกษารื่องวัฒนธรรม

ไทยให้มีประสิทธิภาพที่ขึ้นแก่เด็ก

แต่โดยเหตุที่วัฒนธรรมใหญ่ของชาติจะประกอบด้วยวัฒนธรรมย่อยต่าง ๆ ซึ่งจะแตกต่างกันไป วัฒนธรรมย่อยอันหนึ่งที่อยู่ในวัฒนธรรมใหญ่ คือ วัฒนธรรมย่อยตามท้องถิ่น เช่น ภาคเหนือ ภาคกลาง เป็นต้น ในแต่ละวัฒนธรรมย่อยจะมีการปฏิบัติวัฒนธรรมอันเป็นที่นิยมและเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง มีภาษาพูด การละเล่น ประเพณีที่แตกต่างไปจากท้องถิ่นอื่น ๆ และนอกจากนี้วัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่นยังสะท้อนให้เห็นถึงสภาพความเป็นอยู่ การต่อสู้ในทางธรรมชาติ และทางสังคมของประชาชนท้องถิ่นนั้น โดยมีพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกันไปและสภาพแวดล้อมอื่น ๆ ที่มากำหนด เช่น สภาพการเมือง เป็นต้น

จากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ 2523 : 57) ที่กล่าวว่า "ศิลปวัฒนธรรมไทยมีกำเนิดในท้องถิ่นแล้วได้รับการประดับตกแต่งและชักเงาในส่วนกลาง โดยผู้เชี่ยวชาญอีกทอดหนึ่งในรูปของวิวัฒนาการ ดังนั้นการฟื้นฟูหาญบำรุงรักษาและพัฒนาศิลปวัฒนธรรมของชาติ จึงควรทำความเข้าใจกับไปทั้งของระดับชาติซึ่งมีลักษณะบูรณาการ (Integrated) จากท้องถิ่นต่าง ๆ และของท้องถิ่นเอง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นของดั้งเดิม" ด้วยเหตุนี้ วัฒนธรรมที่ผู้วิจัยจะนำมาถ่ายทอดแก่เด็กในการศึกษาครั้งนี้ จึงควรเป็นความรู้ในวัฒนธรรมท้องถิ่นที่เด็กอาศัยอยู่และได้รับอยู่แล้ว ซึ่งน่าจะสามารถรักษาคุณค่าต่อสิ่งที่คนเห็นอยู่ทุกวันไว้ได้ก็ว่าการเลือกวัฒนธรรมในท้องถิ่นอื่น ๆ มาถ่ายทอดให้กับเด็ก ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้เลือกวัฒนธรรมท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมาเป็นแหล่งศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากนครราชสีมาเป็นจังหวัดที่มีแหล่งของวัฒนธรรมดั้งเดิมที่หลงเหลือสืบต่อกันมาจนถึงปัจจุบันหลายอย่าง มีประวัติความเป็นมาที่น่าสนใจหลายเรื่อง เช่น สภาพทางประวัติศาสตร์ที่เคยเป็นเมืองเก่าของขอม และเป็นเมืองหน้าด่านของไทยทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือสมัยโบราณ นอกจากนี้ยังมีวีรสตรีคนสำคัญในประวัติศาสตร์ของเรา รวมทั้งมีประเพณีและการละเล่นที่เป็นเอกลักษณ์สืบต่อกันมา ซึ่งควรจะรักษาต่อไปให้แก่อนุชนรุ่นหลัง เช่น การเล่นเพลงโคราช เป็นต้น วัฒนธรรมท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมาแบ่งเป็น 5 สาขา คือ (แบ่งหัวข้อตามการประชุมนโยบายวัฒนธรรมแห่งชาติเมื่อวันที่ 13 - 15 กรกฎาคม พ.ศ. 2521)

1. สาขาภาษาและศิลป์

1.1 ภาษา ไค้แก๋

1.1.1 คำที่เป็นสำเนียงโคราช พร้อมความหมายและตัวอย่างประกอบ

1.1.2 คำภาษาอื่นที่ใช้ในภาษาโคราช

1.1.3 ส่วนวนโคราช

1.2 วรรณกรรมพื้นบ้าน

1.2.1 นิทานพื้นบ้าน ไค้แก๋ กำนันไฟ พญาสี เขียว ปาจิก-อรพิมพ์ บอนทาไมจึงค้น ไอ้คาบอกไอ้ชาคิด เจ๊กคะนน สามเกลอ พ่อตากับลูกเขย หัวล้านนอกครุ เต่าเหาะ ลูกสาวที่เค็ด โสมจุกหงษ์ จอนพอนกับงูเห่า นางหมาขาว งูเหลื่อมกายพิษ นกหัวหงอก นกยูงทอง เต่ากับกระรอก ขาป้าแมว แม่น้ำคาบอด ลูกเนรคุณ ข้องวิเศษ ลูกชายเกรงรัฐ ผู้หญิงแสนกลผู้ชายร้อยเล่ห์ การผูกเวร แพะรับบาป เศรษฐีขาดไฟ คนไม่มีบุญ หุคตะเข้ญใจ ฤทธิมิตร-เกกนี หัวกาพรา พระยาแกรก ภูนาคราช

1.2.2 เพลงพื้นบ้าน ไค้แก๋ เพลงโคราช

1.3 คนตรี ไค้แก๋ เขียะ พิณ วงมโหรี

1.4 รำ ไค้แก๋ รำโชน รำชาเจ้าหงส์ รำเคื่อนหัว

1.5 ศิลปกรรม ไค้แก๋ แนะนำสถานที่ บุคคลสำคัญและคุณค่าในงานด้าน จิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรมในอดีตและปัจจุบัน

2. สาขามนุษยศาสตร์

2.1 ประวัติจังหวัดและอำเภอ ไค้แก๋ สภาพทั่วไปของจังหวัดและอำเภอ ที่มาของชื่อจังหวัดและอำเภอ การก่อตั้งจังหวัดและอำเภอ สภาพทั่วไปทางเศรษฐกิจ สังคม การปกครอง เป็นต้น

2.2 สถานที่น่าสนใจ ไค้แก๋ เขาใหญ่ เขาจันทาม เขื่อนลำนางรอง เขื่อนลำตะคอง อ่างเก็บน้ำซับประดู่ น้ำตกวะภูแก้ว ไทรงาม ค่านเกวียนสะแกราช พินาย ถ้ำวัดควชีราลงกรณ์ วัดศาลาลอย ฯลฯ

2.3 ประเพณีส่วนบุคคล ไค้แก๋ การเกิด การโกนจุก การบวช

การแต่งงาน การสร้างบ้าน การขึ้นบ้านใหม่ การเรียกขวัญ การต่ออายุ การตาย

2.4 มารยาทส่วนบุคคล ได้แก่ การเคารพ

2.5 บุคคลสำคัญของจังหวัดและอำเภอ ได้แก่ คานการปกครอง คาน
การศึกษา คานสังคม คานศาสนา

2.6 โบราณสถานและโบราณวัตถุ ได้แก่ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติมหาวิวงศ์
ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง ปราสาทหินพิมาย เมืองเสมา เมืองโคราช อนุสาวรีย์ท้าวสุรนารี
ประชุมพล ถ้ำวัวแดง

2.7 ประเพณีส่วนรวม ได้แก่ การทำบุญกลางบ้าน การแห่นางแมว การ
ทำขวัญข้าว การเลี้ยงศาลาปู่ นาวาน การเซ่นไหว้

2.8 ประเพณีเกี่ยวกับเทศกาล ได้แก่ ตรุษ สารท สงกรานต์ แข่งเรือ
ก่อกวนทราย ลอยกระทง ทักขัตรเทโว กวนข้าวกระยาสาย การแห่ช้าง ม้าล่อช้าง

2.9 คุณธรรม ได้แก่ กล้าหาญ กตัญญู ซื่อสัตย์ สุภาพ

3. สาขากีฬาและนันทนาการ ได้แก่ ค่อยมวย วิ่งวัว วิ่งเปรี๊ยะ กิ่งกบ
โลกแตก ชักขา วิ่งกระสอบ วิ่งสามขา มอญซ่อนผ้า แมวปลาย่าง กากไข่ สะบ้า
ขี่จักรยานหรือทาวน ม้าหลังแดง เป็ดสะคุด หมากเก็บ ขนไก่คน รุกินหาง--สิงชิงหลัก
งอ หิ้ง ต่อไก่ กระโดดเชือก ปลากระโดดเข้าหนอง ชี้นำส่งเมือง อีตัก ซ่อนหา
ตากระโดด วิ่งเลขแปด จุ่มโพละ กระรอกกระแต แต้ลงรู ปกติค้ำหม้อ วิ่งวิบาก

4. สาขาช่างฝีมือ ได้แก่ การตีเหล็ก การปั้นหม้อ การแกะสลักหินและไม้
การปั้นอิฐ การทำเครื่องปั้นดินเผา การจักสานไม้ไผ่ การทำเบ้าขนมครก การหล่อกะทะ
การทำเครื่องหวาย การทอเสื่อ การสานเสื่อ การกรองหญ้า การทอผ้าไหมและผ้าฝ้าย
การทำไม้กวาด การเย็บหมอนหน้าอิฐ การสาน-ถักแห การทำพลุตะไลและดอกไม้เพลิง
การเย็บที่นอน การทำเกวียน การทามาตย์ การสานตะกร้าพลาสติก การแทงหยวก
การทำกรวยเอ็ก การทำคันไถ-คราด การจักแจกัน การทำกระทง การทำบายศรีต้น
การทำหอขนม-ข้าวต้ม การทำดอกไม้คลุมผ้าไตร

5. สาขาคหกรรมศิลป์

5.1 การดูแลเด็ก-ครอบครัว ได้แก่ การเลี้ยงดูทั่วไปตั้งแต่เกิด การเลี้ยงดูเด็กวัยเรียน ตั้งแต่เริ่มปฎิสนธิ จนกระทั่งคลอด (การอยู่ไฟ) การดูแลครอบครัว

5.2 เสื้อผ้าการแต่งกาย ได้แก่ ยุคต้น ยุคกลาง ยุคปัจจุบัน

5.3 อาหาร (คาว) ได้แก่ ข้าวแฉะ ผัดหมี่ ขนมจีน-น้ำยา ซอยห่าง แกงผักหวาน ห่อหมกหน่อไม้ แกงกระบอก แกงมัน แกงหน่อไม้ต้ม แกงป่าหน่อไม้ น้ำพริก แกงใช้น้ำ ลาบปู แกงซี่เหล็ก ส่างุ้ง แกงหัดศาล เมี่ยงมกแครง แกงพักทองใส่ปลาย่าง สะเออะกุ้ง หมูส้ม-ข้าวทอด ไส้กรอกหมู (ข้าว มะพร้าว) ปลาน้อย

(หวาน) ได้แก่ ข้าวต้มมัด นางเล็ด ขนมครก ไข่เคียว ฝักบัว ลอดช่อง อ้อย ถั่ว ข้าวเหนียวหัวหงอก ข้าวปาด ข้าวโป่ง ข้าวหลาม

5.4 มารยาทการกินอยู่

5.5 การต้อนรับแขก

5.6 การรู้จักประกอบอาชีพช่วยเหลือเศรษฐกิจครอบครัว ได้แก่ การทำถั่วงอก การทำเส้นหมี่ การสาน (พัด ตะแกรง) การทำเกลือสินเธาว์ การทำข้าวโป่ง การทำแคบหมู

5.7 พืชผักในท้องถิ่น ได้แก่ ผักบุ้ง ผักชีลาว ผักคันท้อน ผักยอดมะตูม ผักใส่ตัน ผักจุกปลาไหล ผักจิก ผักยอดเพกา ผักลิ้มผิว ผักสลัด ผักกะเกียค ผักแว่น ผักกำหยาน ผักหูหลาซ้อน ผักคั้นเต่า ลูกสามสิบ ผักกระโดน ผักอีหนู ผักหนวดปลาชุก ผักแก้ว ผักกะทกรก ผักอีตุ้ม ยอดมะกอก ใบส้มซ่า ผักกะโตวา ใบมะยม ยอดเสม็ด ผักปอด ใบยอ ผักป้ง ผักหนอก ยอดมะละ ผักหนาม ยอดมะพร้าว ยอดมะรุม สาเลี ผักกูด หยวกกล้วย ใบเปราะะ ยอดพริก คอกกะเจียว

5.8 ผักคอง ได้แก่ ผักกุ่ม ผักเสี้ยน หน่อไม้สับ ผักกา^๑ ผักหนาม ตะโกแซ่ (ตะโกสะ)

5.9 ผลไม้ ได้แก่ เล็บเหยี่ยว ตะขบ กระบอก ลูกอิน-ลูกจัน นมวัว ตะโก ส้มขี้ม้า ตะคร้อ เม็คนางคำ มะขามป้อม มะขวิด

5.10 สมุนไพร ได้แก่ ข่อย พะโล มะขามเปี้ยก หัวหัวหมู ยาหลาม
 หนอนคาหยาก ใบส้มป่อย ใบคคหมา หางจรเข้ ชมัน เกลือ ใบมะขาม ใบหนาค
~~รากผักชี รากคุมกา ข่า พญาไร้ใบ (แก้หูก) ต้นตะขบ ยารูป เปลือกฝรั่ง มะเกลือ~~
 เปลือกแค (แผลสด)

5.11 สัตว์ที่เป็นอาหารพื้นบ้าน ได้แก่ เขียด อึ่ง กบ หนูนา แมงเม่า
 แย้ นกกระจาบ แมงอีนูน บึง เต่า ตะขาน้ำ งูสิงห์ งูเห่า

จากที่กล่าวมาทั้งหมด จะเห็นได้ว่าจังหวัดนครราชสีมา มีมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่น
 มากพอที่จะทำให้คนในจังหวัดนครราชสีมาเกิดความภาคภูมิใจ หวังแทนในการที่จะรักษาให้ดำรง
 อยู่ต่อไป ผู้วิจัยต้องการทดลองถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นแก่เด็กวัยรุ่นในจังหวัด
 นครราชสีมา โดยเปรียบเทียบวิธีการถ่ายทอด 3 วิธี คือ วิธีสอนแบบอยู่ค่ายพักแรม วิธีสอน
 แบบในห้องเรียน และวิธีสอนแบบควบคุม คือไม่ได้รับการถ่ายทอดโดยวิธีใด ๆ เลย เพื่อที่จะ
 ได้ทราบว่าวิธีใดเหมาะสมสำหรับการถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นแก่เด็กให้มีความรู้ใน
 มรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นได้มากขึ้นดีกว่ากัน และมีทัศนคติที่ดีต่อมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นของ
 คนด้วย เพื่อให้มรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นของจังหวัดนครราชสีมาได้คงอยู่ต่อไปได้

2. ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อเปรียบเทียบผลของการถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยวิธีสอนแบบอยู่
 ค่ายพักแรม วิธีสอนแบบในห้องเรียน และวิธีสอนแบบควบคุมที่มีต่อความรู้และทัศนคติต่อมรดก
 ทางวัฒนธรรมท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา

3. ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

3.1 ทำให้ทราบว่า การถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยวิธีสอนแบบอยู่ค่าย
 พักแรม วิธีสอนแบบในห้องเรียน และวิธีสอนแบบควบคุมว่าวิธีใดทำให้ เด็กวัยรุ่นในจังหวัด
 นครราชสีมา มีความรู้และทัศนคติต่อมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นได้ดีกว่ากัน

3.2 ทำให้ได้โครงการสอนสำหรับการถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นแก่เด็ก
 วัยรุ่นในจังหวัดนครราชสีมา

3.3 ทำให้ได้แบบทดสอบวัดความรู้ในมรคทางวัฒนธรรมท้องถิ่น และแบบสอบถาม
วัดทัศนคติต่อมรคทางวัฒนธรรมท้องถิ่นของเด็กวัยรุ่นในจังหวัดนครราชสีมา

3.4 เพื่อเป็นแนวทางในการเสนอแนะแก่ผู้บริหารโรงเรียน ผู้เกี่ยวข้องกับเด็ก
วัยรุ่น ตลอดจนสถาบันที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยที่จะให้นำข้อมูลเหล่านี้ไปใช้
เพื่อประกอบการวางแผนงานและส่งเสริมให้เด็กวัยรุ่นมีความรู้ และทัศนคติที่ดีในการอนุรักษ์
มรคทางวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา

4. ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

4.1 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นเด็กวัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ใน
ระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 ของโรงเรียนรัฐบาลในจังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2523
จำนวน 60 คน

4.2 ตัวแปรที่จะศึกษา

4.2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ วิธีการถ่ายทอด 3 วิธี คือ

- วิธีสอนแบบอยู่ค่ายพักแรม
- วิธีสอนแบบในห้องเรียน
- วิธีสอนแบบควบคุม

✓ 4.2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

- ความรู้ในมรคทางวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา
- ทัศนคติต่อมรคทางวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา

4.3 เนื้อหาที่ใช้ในการถ่ายทอดมรคทางวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา มี

ดังนี้

4.3.1 สาขาภาษาและศิลปะ (The Arts) ศึกษา

4.3.1.1 ภาษาไทย

1. คำที่เป็นสำเนียงโคราช พร้อมทั้งความหมายและ

ตัวอย่างประกอบ

2. ส่วนวนโกเราะ

4.3.1.2 วรรณกรรมพื้นบ้าน

1. นิทานพื้นบ้าน ได้แก่ ท้าวปลาจิต - อรพิมพ์
เจ้าคะนน หัวล้านนอกกรู โสมจุมกหญิง เต่ากับกระรอก ผูกมิตร - เกทีนี้

2. เพลงพื้นบ้าน ได้แก่ เพลงโกเราะ

4.3.2 สาขามนุษยศาสตร์ (The Humanities) ศึกษา

4.3.2.1 ประวัติจังหวัดนครราชสีมา

4.3.2.2 บุคคลสำคัญของจังหวัดนครราชสีมา คือ ท้าวสุรนารี

4.3.2.3 โบราณสถานและวัตถุ คือ ปราสาทหินพิมาย

4.3.2.4 ประเพณีเกี่ยวกับเทศกาล คือ สงกรานต์ และ

ลอยกระทง

4.3.3 สาขากีฬาและนันทนาการ (The sports and Recreation)

ศึกษา

- มวยโคราช

4.3.4 สาขาช่างฝีมือ (The Practical Crafts) ศึกษา

- การทำบายศรีกัน

4.3.5 สาขาคหกรรมศิลป์ (Domestic Arts) ศึกษา

- อาหารพื้นบ้าน คือ หมูส้ม - ข้าวทอด

5. นียมศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เข้าใจความหมายของคำ หรือข้อความที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้
ได้ตรงกัน จึงกำหนดความหมายของคำหรือข้อความดังต่อไปนี้

5.1 วัฒนธรรม (คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ 2521 : 42)

หมายถึง

ก. ความงาม (Le beau)

ข. ความดี (Le bien)

ค. ความจริง ได้แก่ สัจธรรมหรือธรรมะทั้งหลาย (Le vrai)

ซึ่งทั้ง 3 สิ่งนี้จะอยู่ในชีวิตคนในสิ่งต่อไปนี้ คือ

1. สาขาศิลปะ (The Arts)
2. สาขามนุษยศาสตร์ (The Humanities)
3. สาขากีฬาและนันทนาการ (The Sports and Recreation)
4. สาขาช่างฝีมือ (The Practical Crafts)
5. สาขาคหกรรมศิลป์ (Domestic arts)

5.2 มรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา หมายถึง วิถีชีวิตของมนุษย์ในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งหรือสังคมสังคมหนึ่งที่มนุษย์ได้คิดสร้างระเบียบกฎเกณฑ์ วิธีในการปฏิบัติ การจัดระเบียบตลอดจนระบบความเชื่อ ความนิยม ความรู้และเทคโนโลยีต่าง ๆ ซึ่งเป็นการควบคุมและใช้ประโยชน์จากธรรมชาติ

5.3 การถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่น หมายถึง วิธีสอน 3 วิธี คือ วิธีสอนแบบอยู่ค่ายพักแรม วิธีสอนแบบในห้องเรียน และวิธีสอนแบบควบคุม เพื่อให้เด็กวัยรุ่นในจังหวัดนครราชสีมาเกิดการเรียนรู้ในมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่น และมีทัศนคติต่อมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งจะวัดได้ด้วยแบบทดสอบวัดความรู้และแบบสอบถามวัดทัศนคติต่อมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่น

5.4 วิธีสอนแบบอยู่ค่ายพักแรม หมายถึง วิธีการที่ผู้สอนจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ และมีทัศนคติต่อมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นในทางที่จะอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นให้คงอยู่ โดยอาศัยกิจกรรมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ซึ่งผู้เรียนและผู้สอนจะไปใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มภายในระยะเวลาที่กำหนด คือ 3 วัน และทำกิจกรรมตามที่กำหนดไว้ในโครงการสอน

✓ 5.5 วิธีสอนแบบในห้องเรียน หมายถึง วิธีการที่ผู้สอนจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ และมีทัศนคติต่อมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นในทางที่จะอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นเหล่านั้นให้คงอยู่ ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ คือ การบรรยาย การอภิปราย การฉายสไลด์ การสาธิตโดยวิทยากร การใช้แผ่นภาพประกอบเรื่อง และการฟังจากเครื่องบันทึกเสียง โดยกิจกรรมเหล่านี้จะต้องอยู่ภายในห้องเรียนเท่านั้น

5.6 วิธีสอนแบบควบคุม หมายถึง วิธีการที่ผู้สอนมิได้จัดกิจกรรมหรือถ่ายทอดสิ่งใด ๆ ให้แก่ผู้เรียนเลย

5.7 กลุ่มทดลองที่ 1 หมายถึง กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการถ่ายทอดโดยวิธีสอนแบบอยู่ค่ายพักแรม

5.8 กลุ่มทดลองที่ 2 หมายถึง กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการถ่ายทอดโดยวิธีสอนแบบในห้องเรียน

5.9 กลุ่มควบคุม หมายถึง กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้รับการถ่ายทอดด้วยวิธีการสอนแบบใด ๆ เลย

5.10 ความรู้ หมายถึง ความรู้ในมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งวัดได้จากแบบทดสอบวัดความรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

✓ 5.11 ทักษะคติอมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่น หมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็นท่าทีของนักเรียนที่มีต่อวัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งวัดได้จากแบบสอบถามวัดทัศนคติต่อมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นใน 3 ลักษณะ คือ

5.11.1 ทักษะคติเชิงนิมิต (Positive Attitude) เป็นการแสดงออกในลักษณะของความพึงพอใจ เห็นด้วย ชอบ สนับสนุน ปฏิบัติตามด้วยความเต็มใจ

5.11.2 ทักษะคติเชิงนิเสธ (Negative Attitude) เป็นการแสดงออกในลักษณะตรงกันข้ามกับทัศนคติเชิงนิมิต คือ ไม่เห็นด้วย ไม่พอใจ ไม่ร่วมมือ ไม่สนับสนุน ไม่ปฏิบัติตาม

5.11.3 ทักษะคติที่เป็นกลาง (Neutral Attitude) เป็นการแสดงออกในลักษณะที่ไม่เป็นทั้งเชิงนิมิตและเชิงนิเสธอยู่ระหว่างกลางไม่เข้าข้างใด เช่น การไม่ตัดสินใจ เป็นต้น

5.12 เด็กวัยรุ่น หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนรัฐบาล จังหวัดนครราชสีมา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2523 ซึ่งมีช่วงอายุอยู่ระหว่าง 12 - 21 ปี

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. วัฒนธรรม (Culture)

1.1 ความหมายของวัฒนธรรม

คำว่า "วัฒนธรรม" นั้น (อานนท์ อากาภิรม 2519 : 99) ถอดศัพท์มาจากคำว่า "Culture" ซึ่งมีรากศัพท์มาจาก "Cultura" มีความหมายว่า การเพาะปลูก หรือ การปลูกฝัง ซึ่งอธิบายว่า มนุษย์เป็นผู้ปลูกฝังอบรมมีนิสัยให้เกิดความเจริญงอกงาม

"วัฒนธรรม" เป็นคำสมาส คือคำ 2 คำมารวมเข้าด้วยกัน ได้แก่ "วัฒนธรรม" ซึ่งมีความหมายทั่วไปคือ เจริญงอกงาม รุ่งเรือง "ธรรม" ในที่นี้หมายถึง กฎระเบียบหรือข้อปฏิบัติ เพราะฉะนั้นเมื่อพูดถึงคำว่า "วัฒนธรรม" ในความหมายทั่วไป หมายถึง ความเป็นระเบียบ ความมีวินัย

แต่ "วัฒนธรรม" นั้นมีความหมายที่กว้างขวางกว่าความหมายที่ใช้โดยทั่วไป ซึ่งมีการให้ความหมายของวัฒนธรรมกันมากมาย ดังตัวอย่างเช่น

"วัฒนธรรม" ตามพระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2485 (นิพนธ์ สุขสวัสดิ์ 2520 : 2 - 3) ให้ความหมายไว้ว่า

ก. ลักษณะที่แสดงถึงความเจริญงอกงาม คือ

1. ความเจริญทางวัตถุ หมายถึง การอยู่ดีกินดี ยี่เครื่องใช้ดี มี ยารักษาโรคดี

2. ความเจริญงอกงามทางจิตใจ หมายถึง ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีเมตตาคุณ ความไม่เห็นแก่ตัว และไม่เบียดเบียนผู้อื่น

ข. ลักษณะที่แสดงถึงความเป็นระเบียบเรียบร้อย คือ

1. การแต่งกาย กิริยามารยาทเรียบร้อย

2. การปฏิบัติตน เช่น การปฏิบัติตนต่อครอบครัว การปรับปรุงบ้าน

เรือนของคนให้สะอาดเรียบร้อย

3. การประพฤติตนในการนาเกียรติมาสู่ประเทศชาติบ้านเมือง
- ค. ลักษณะที่แสดงถึงความกลมเกลียวก้าวหน้าของชาติ คือ
 1. ความสามัคคีกลมเกลียวของหมู่คณะ
 2. ความเจริญก้าวหน้าทางวรรณกรรมและศิลปกรรม
 3. ความนิยมไทย อันเป็นชาติบ้านเกิด เมืองนอนของตน
- ง. ลักษณะที่แสดงถึงศีลธรรมอันดีของประชาชน คือ
 1. การทำตนให้เป็นคนมีศาสนา
 2. การปฏิบัติตนตามหลักของศาสนา
 3. การรักษาระเบียบประเพณีทางศาสนา

และการที่วัฒนธรรมจะมีสภาพเป็นความมั่งคั่งงามสมกับความหมายนั้น จะต้องมียุค

ดังนี้ คือ (อนุมาณราชชน 2516 : 104)

1. ต้องมีการล่าสมและการสืบทอดทอดกันไปไม่ขาดตอน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ มีมรดกแห่งสังคมอันเกิดจากผลผลิตของสังคมที่สร้างสมไว้
2. ต้องมีสิ่งแปลกใหม่มาเพิ่มเติมของเดิมให้เข้ากันได้ด้วยดี
3. ต้องส่งเสริมเพื่อให้แพร่หลายไปในหมู่ของตน และตลอดไปถึงชนหมู่อื่นด้วย
4. ต้องปรับปรุงและแก้ไขให้เหมาะสมกับสิ่งแวดล้อม และสภาพของเหตุการณ์ ส่วนรองรัตน์ อิศรภักดี (รองรัตน์ อิศรภักดี 2512 : 46) ได้กล่าวว่า วัฒนธรรม

นี้หมายความว่าถึง

1. สิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น ปรับปรุงขึ้นจากสิ่งที่เป็นธรรมชาติ มีความเจริญงอกงาม สามารถเรียนรู้ได้ เอาแบบอย่างกันได้และถ่ายทอดได้
2. มีการสะสมถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษ อาจเปลี่ยนแปลงปรับปรุงให้เหมาะสมตามกาลสมัย และยอมรับว่าเป็นมรดกทอดทอดกันมาดังที่เรียกว่า "มรดกสังคม"
3. ลักษณะพฤติกรรมการแสดงออก วาจาท่าที กิจกรรม รวมทั้งผลของกิจกรรมซึ่ง

เป็นสิ่งที่มีมนุษย์แสดงออกเป็นวิถีชีวิตของสังคมและยอมรับปฏิบัติตาม

4. ครอบคลุมถึงวัฒนธรรม สังคม ศิลปะ ภาษาและศาสนา สิ่งเหล่านี้ยังรวมถึงความสุข ความพอใจ ความก้าวหน้า และศีลธรรมของประชาชน

และคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ 2521 : 42) ได้รวมความหมายต่าง ๆ เข้าด้วยกัน และให้ครบถ้วนยิ่งขึ้น คือ วัฒนธรรม โดยพื้นฐานจะหมายถึง

ก. ความงาม (Le Beau)

ข. ความดี (Le Bien)

ค. ความจริง ได้แก่ สัจธรรมหรือธรรมะทั้งหลาย (Le Vrai)

ทั้ง 3 สิ่งนี้จะอยู่ในชีวิตคนในสิ่งต่อไปนี้ คือ

1. สาขาศิลปะ (The Arts)

2. สาขามนุษยศาสตร์ (The Humanities)

3. สาขากีฬาและนันทนาการ (The Sports and Recreation)

4. สาขาช่างฝีมือ (The Practical Crafts)

5. สาขาคหกรรมศิลป์ (Domestic Arts)

1.2 ที่มาของวัฒนธรรม

วัฒนธรรมไทยนั้นมีที่มาจากปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้คือ (นิพนธ์ สุขสวัสดิ์ 2520 :

4)

1. ศาสนา เป็นรากฐานของวัฒนธรรม คือ สอนให้หาความดีและแสดงออกให้เห็นวัฒนธรรมสาขาต่าง ๆ เช่น ศิลปกรรม วรรณกรรม มีโบสถ์วิหาร และสถาปัตยกรรมต่าง ๆ

2. ประเพณี ชาติต่าง ๆ ย่อมมีประเพณีประจำชาติ ประเพณีที่ศึกษารักษาไว้เป็นวัฒนธรรมประจำชาติ เช่น การบวช การแต่งงาน

3. ธรรมชาติ หลักของธรรมชาติย่อมมีเกิดและมีเจริญ ธรรมชาติเป็นเหตุทำให้คนเราต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลง เพื่อเกิดวิวัฒนาการตามลักษณะของธรรมชาติของตนและ

สิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติทั้งหลาย

4. การเผยแพร่ทางวัฒนธรรม (อานนท์ อากาภิรม 2519 : 106 - 107) การที่คนยังคงอพยพย้ายถิ่นที่อยู่จากแห่งหนึ่งไปยังแห่งอื่น ๆ นี้เอง เขาเหล่านั้นมักคิดว่าวัฒนธรรมของพวกเขาคิดตัวไปด้วยเสมอ ซึ่งถือได้ว่าเป็นการเผยแพร่ทางวัฒนธรรม นอกจากนั้นวิธีการอันทันสมัยเกี่ยวกับการศึกษาสื่อสาร และการขนส่ง ยังช่วยได้การเผยแพร่เป็นไปได้อย่างสะดวก รวดเร็วและกว้างขวาง

1.3 ลักษณะของวัฒนธรรม

วัฒนธรรมอาจแบ่งได้หลายลักษณะ เช่น (อนุমানราชชน 2516 : 15) แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. วัฒนธรรมทางวัตถุ เช่น บ้านเรือน เครื่องใช้ไม้สอย และเครื่องนุ่งห่ม เป็นต้น
2. วัฒนธรรมทางไม่ใช้วัตถุ ได้แก่ ศาสนา จรรยา ศิลป เป็นต้น แต่สิ่งเหล่านี้ขึ้นอยู่กับสภาพ มองไม่เห็นเพราะมันอยู่ในความรู้สึก ถ้าจะปรากฏก็ต้องออกมาทางวัตถุเหมือนกัน จากการสรุปความหมายต่าง ๆ ของวัฒนธรรมจาก สุพัทรา สุภาพ (สุพัทรา สุภาพ 2514 : 20 - 22) อานนท์ อากาภิรม (อานนท์ อากาภิรม 2519 : 100 - 101) และประคิษฐ์ มัชฌิมา (ประคิษฐ์ มัชฌิมา 2522 : 11 - 13) จะพบว่า วัฒนธรรมมีลักษณะดังต่อไปนี้ คือ

1. เป็นสิ่งที่ได้มาโดยการเรียนรู้
2. เป็นมรดกทางสังคม
3. เป็นวิถีชีวิตหรือแบบแผนของการดำรงชีวิต
4. เป็นสิ่งที่ไม่คงที่มีการเปลี่ยนแปลงได้
5. เป็นผลรวมของหลาย ๆ สิ่ง
6. เป็นสิ่งที่สังคมยึดถือหรือปฏิบัติร่วมกัน
7. สร้างความพอใจให้แก่มนุษย์ได้ เช่น คนไทยถือว่าการบวชลูกชายเมื่อถึง

เวลาอันสมควรควรเป็นการสร้างความพอใจให้แก่พ่อแม่พี่น้องได้

8. มีลักษณะเป็น Super Organic ของสิ่งหนึ่งอาจมีความหมายหรือใช้ต่างกัน ออกไปในแต่ละสังคมทั้ง ๆ ที่เป็นของสิ่งเดียวกัน เช่น ลีนของชาวธิเบตแสดงความเคารพโดยการแลบลีน แต่ชาวไทยถือว่าไม่สุภาพ เป็นต้น

1.4 ประเภทของวัฒนธรรม

ประเภทหรือเนื้อหาของวัฒนธรรมได้มีการแบ่งออกเป็นหลายแบบ สุกแต่เหตุผลของผู้แบ่งแต่ละท่าน ยกตัวอย่าง เช่น (ประสิทธิ์ กาศย์กลอน 2518 : 8 - 9)

1. แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ วัฒนธรรมทางวัตถุกับวัฒนธรรมทางจิตใจ

2. แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ วัฒนธรรมภาคสร้างสรรค์ วัฒนธรรมภาคผลิต

และวัฒนธรรมภาคบริโภค

3. แบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ คติธรรม เนติธรรม วัตถุธรรม และสหธรรม

4. แบ่งออกเป็น 5 ประเภท คือ (คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ 2521 :

43)

4.1 ด้านศิลปะ (The Arts)

4.1.1 ภาษา

4.1.2 วรรณคดี

4.1.3 กนตรี

4.1.4 ฟ้อนรำ

4.1.5 วิจิตรศิลป์

4.1.6 ละคร

4.1.7 ประติมากรรม

4.2 ด้านมนุษยศาสตร์ (The Humanities)

4.2.1 ขนบธรรมเนียมประเพณี

4.2.2 คุณธรรม ศีลธรรม

- 4.2.3 ทาสนา
- 4.2.4 ปรัชญา
- 4.2.5 ประวัติศาสตร์
- 4.2.6 โบราณคดี
- 4.2.7 มรณาทในสังคม
- 4.2.8 การปกครอง กฎหมาย
- 4.3 ^๑คานการช่างฝีมือ (The Practical Crafts)
 - 4.3.1 การเย็บปักถักร้อย
 - 4.3.2 การแกะสลัก
 - 4.3.3 การทอผ้า
 - 4.3.4 การจักสาน
 - 4.3.5 การทำเครื่องเงิน เครื่องเงิน เครื่องทอง
 - 4.3.6 การจักดอกไม้
 - 4.3.7 การทำตุ๊กตา
 - 4.3.8 การทอเสื่อ
 - 4.3.9 การประติษฐาน
 - 4.3.10 การทำเครื่องปั้นดินเผา
- 4.4 ^๑คานกีฬาและนันทนาการ (The Sports and Recreation)
 - 4.4.1 การละเล่น
 - 4.4.2 มวยไทย
 - 4.4.3 ฟันดาบสองมือ
 - 4.4.4 กระบี่กระบอง
- 4.5 ^๑คานคหกรรมศิลป์ (Domestic Arts)
 - 4.5.1 ความรู้เรื่องอาหาร
 - 4.5.2 การประกอบอาหาร

- 4.5.3 ความรู้เรื่องเสื้อผ้า การแต่งกาย
- 4.5.4 ความรู้เรื่องบ้าน การดูแลบ้านที่อยู่
- 4.5.5 ความรู้เรื่องยา รู้จักการใช้ยา
- 4.5.6 ความรู้ในการอบรมคุณแล กี้ก
- 4.5.7 ความรู้ที่จะอยู่กินเป็นครอบครัว
- 4.5.8 มารยาทในการกินอยู่
- 4.5.9 การต้อนรับแขก
- 4.5.10 การริเริ่มต่าง ๆ ในครอบครัว
- 4.5.11 การรู้จักแก้ปัญหาในครอบครัว
- 4.5.12 การรู้จักประกอบอาชีพ ช่วย เศรษฐกิจ

5. แบ่งออกเป็น 9 ประเภท (ประสิทธิ์ กาพย์กลอน 2518 : 10) คือ ภาษา สิ่งที่เป็นวัตถุทั้งหลาย ศิลปกรรม กคิชาชาวบ้าน นิยายปรัมปรา ความรู้วิทยาการต่าง ๆ การปฏิบัติทางศาสนา ครอบครัว และระบบทางสังคม ทรัพย์สินสมบัติ รัฐบาลและการปกครอง การสงครามและต่อสู้ป้องกันอันตรายต่าง ๆ

1.5 การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรม

วัฒนธรรมย่อมไม่อยู่คงที่ ต้องมีการเปลี่ยนแปลงซึ่งในเรื่องนี้ผจงจิตต์ อริคมันตะ (ผจงจิตต์ อริคมันตะ 2520 : 17) ได้อธิบายถึงกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมไว้ว่า การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมขึ้นอยู่กับกระบวนการคิดของมนุษย์ กระบวนการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ ได้แก่

1. การขอยืมจากวัฒนธรรมอื่น เป็นการเอาเทคนิค แนวความคิด หรือวัตถุต่าง ๆ ของสังคมอื่น โดยจะต้องดูถึงความเหมาะสมกับสิ่งที่รับเอามานั้น ใช้ได้หรือเป็นที่ยอมรับในสังคมหรือไม่ การขอยืมนี้มักเป็นเทคนิควิธีการต่าง ๆ มากกว่าค่านิยมการณ้ความคิด ทั้งนี้เป็นเพราะการรับเอาวิธีการจะสะดวกและง่ายที่จะใช้มากกว่า

2. การค้นพบ เป็นการพบข้อเท็จจริง (Facts) ซึ่งไม่รู้มาก่อนแม้ว่าจะปีมนานแล้ว ทำให้มนุษย์ได้ความรู้ใหม่ เป็นการเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับโลก การค้นพบเป็นการ

รวมความคิดของมนุษย์ในความจริง หรือความสัมพันธ์ซึ่งมีอยู่แล้วและได้มีการพิสูจน์ เช่น โลกกลม หลักรของแรงจذب การหมุนเวียนของโลหิต เป็นต้น การค้นพบเป็นเงื่อนไขเนื่องจากความรู้ซึ่งได้พิสูจน์ของมนุษย์ จะกลายเป็นปัจจัยในการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและทางวัฒนธรรม ในกรณีที่ได้ใช้ผลของมัน เมื่อความรู้ใหม่ ๆ ได้ถูกใช้การเปลี่ยนแปลงจะตามมา

3. การประดิษฐ์ ได้แก่ สิ่งที่เกิดขึ้นจากการรวบรวมเอาเทคนิค วิธีการ หรือความคิดที่มีอยู่ก่อนแล้ว และได้ความรู้ใหม่ในวัฒนธรรม เป็นการให้ความรู้ที่มีอยู่ก่อนแล้วเพื่อหาสิ่งอื่นขึ้นมา การประดิษฐ์เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงที่ค่อยเป็นค่อยไป มีการผสมผสานและการปรับปรุงที่ต่อเนื่องกัน การประดิษฐ์อาจแบ่งได้เป็น การประดิษฐ์ทางวัตถุ (Material Invention) เช่น การสร้างระเบิดปรมาณู โทรศัพท์ เครื่องบิน การสร้างเครื่องปรับอากาศ ฯลฯ และการประดิษฐ์ทางอวัตถุ (Non - Material Invention) เช่น การสร้างพิธีกรรมใหม่ ๆ ขึ้นมา การคิดปรัชญาใหม่ การประดิษฐ์ตัวอักษร การสร้างระบบรัฐบาลใหม่ ฯลฯ วิลเลียม เอฟ ออกเบิร์น (Will F. O Burn.) นักสังคมวิทยาชาวอเมริกันได้เน้นถึงความสำคัญของการประดิษฐ์คิดค้นทางวัฒนธรรมว่าเป็น ปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง การเปลี่ยนแปลงอาจก่อให้เกิดความล่าช้าทางวัฒนธรรมได้ (Cultural lag) ความเฉื่อยหรือความล่าช้าทางวัฒนธรรมเกิดขึ้นจากการที่อัตราแห่งการเปลี่ยนแปลงของส่วนต่าง ๆ ของวัฒนธรรมไม่เท่ากัน

4. นวัตกรรมหรือการคิดประดิษฐ์สิ่งใหม่ ๆ (Innovation) หมายถึง ความคิดหรือพฤติกรรม (Behavior) หรือสิ่งของใหม่ ทั้งนี้เพราะว่ารูปแบบและปริมาณที่แตกต่างจากรูปแบบเดิมที่เคยคงอยู่ นวัตกรรมจะใช้ครอบคลุมทั้งหมดในเรื่องการเปลี่ยนแปลงและเกิดสิ่งใหม่ขึ้น ฉะนั้นนวัตกรรมจะใช้ในความหมายรวมทั้งการค้นพบและการประดิษฐ์

5. การกระจาย (Diffusion) การกระจายทางวัฒนธรรม หมายถึง การที่วัฒนธรรมจากสังคมหนึ่งกระจายไปสู่สังคมอื่น การเปลี่ยนแปลงส่วนใหญ่จะมาจากกากระจายเผยแพร่ ซึ่งเกิดขึ้นเมื่อสังคมมีการติดต่อกันเป็นกระบวนการที่มีทั้งการให้และการรับ เมื่อมีการปะทะสังสรรระหว่างวัฒนธรรมแต่ละสังคม นอกจากนั้นการกระจายแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมจะไม่เป็นไปโดยเท่าเทียมกัน สังคมที่รับอาจจะรับไปน้อยหรือมาก ขึ้นอยู่กับสภาพ

ของสังคมแต่ละแห่ง การกระจายนี้มีทั้งภายในสังคมและระหว่างสังคม เช่น คนกรีแจสต์ ซึ่งดั้งเดิมเป็นของพวกคนผิวดำในนิวยอร์กสตัน ได้เผยแพร่อยู่ทั่วไปในสหรัฐอเมริกาและรู้จักกันทั่วโลก การกระจายเผยแพร่เป็นข้อเลือกที่จะยอมรับหรือปฏิเสธ ซึ่งสังคมจะพิจารณาว่ามีประโยชน์และเข้ากันได้กับวัฒนธรรมเดิม ตัวอย่างของการกระจายทางวัฒนธรรม เช่น

- การที่คนไทยรับวัฒนธรรมแห่งการใส่เสื้อนอก การผูกเนคไท การใส่ถุงเท้ามาจากตะวันตก
- การที่คนไทยรับศาสนาพุทธมาจากอินเดีย
- การที่พวกฮิปปี้หรือบุปผาชนอเมริกันและยุโรปรับวัฒนธรรมบางอย่างมาจากอินเดีย เช่น การสวมใส่รองเท้าแตะ หรือการสวมประคำ

การเผยแพร่วัฒนธรรม ไม่ได้หมายถึง การเผยแพร่แต่ทางด้านวัตถุอย่างเดียว (สุพัทรา สุภาพ 2514 : 23) แต่ในคติต่าง ๆ ก็ได้เผยแพร่ขยายออกไปห่านองเดียวกัน ตัวอย่างเช่น ศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก แม้จะมีแหล่งกำเนิดอยู่ในเม็กซิโกเรเนียงตะวันออก แต่ก็ได้ขยายออกไปยังส่วนต่าง ๆ ของโลก แม้ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ก็เช่นกัน สามารถที่จะเผยแพร่ได้ง่ายและรวดเร็วมาก ถ้าไม่มีข้อจำกัดทางการเมือง การเผยแพร่นี้รวมไปถึงความคิดในด้านแพชชั่น ความคิดในการออกแบบรถยนต์ และความคิดในการเมือง ตลอดจนหนังสือสำคัญซึ่งมีการแปลเป็นภาษาต่าง ๆ เราจะเห็นได้ว่า เรือ หนังสือ เครื่องบิน รวมตลอดถึงบุคคลซึ่งท่องเที่ยวจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง เป็นเสมือนพาหะของการเผยแพร่วัฒนธรรม ซึ่งรวมทั้งด้านวัตถุ ความคิดและประเพณี อีกประการหนึ่งเป็นเสมือนสังคมที่ซับซ้อนอย่างสังคมปัจจุบัน สามารถจะสร้างวัฒนธรรมเริ่มแรกได้ทุกอย่าง อย่างไรก็ตามทุก ๆ สังคมได้นำเอาวัฒนธรรมของสังคมอื่น ๆ มาใช้หรือคัดแปลงใช้ทั้งนั้น ซึ่งวัฒนธรรมพื้นเมืองนั้น ลินตัน (สุพัทรา สุภาพ 2514 : 23 อ้างจาก Linton) กล่าวว่า วัฒนธรรมพื้นเมือง หรือวัฒนธรรมแรกเริ่มของชาติใดก็ตาม จะมีอยู่เพียงไม่เกิน 10 ของวัฒนธรรมที่ชาตินั้นมีอยู่ทั้งหมดเท่านั้น

1.6 การส่งเสริมวัฒนธรรม

วิธีการส่งเสริมวัฒนธรรมนั้น นิพนธ์ สุขสวัสดิ์ (นิพนธ์ สุขสวัสดิ์ 2520 :

4) ใ้ข้อเสนอแนะว่า ควรที่จะ

1. ส่งเสริมทางจิตใจ เพ่งเล็งถึงปัญหาทางจิตใจที่เกี่ยวข้องกับคคิธรรม เนติธรรม วัตรธรรม หรือสทธรรม
2. ส่งเสริมทางศิลปกรรม คือ ทำศิลปกรรมให้มีความเจริญก้าวหน้า โดยให้มีความหมายและความเจริญในทางคคิธรรม เนติธรรม วัตรธรรม และสทธรรม
3. ส่งเสริมทางวรรณกรรม คือ ทาวรรณกรรมให้สูงค่า ทั้งในด้านความไพเราะกินใจและให้ประโยชน์
4. ส่งเสริมทงระเบียบประเพณี คือ ทำระเบียบประเพณีประจำชาติให้มีความหมายในทางคิงาม

2. ทัศนคติ (Attitude)

2.1 ความหมายของทัศนคติ

ทัศนคติ (ไชแสง รักวานิช 1977 : 8) เป็นความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า ทัศนคติ กับ คติ ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ทัศนะ แปลว่า ความเห็น คติ แปลว่า แบบอย่างหรือลักษณะ เมื่อรวมกันเข้าจึงแปลว่า ลักษณะของความเห็น ซึ่งหมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งทัศนคตินี้ได้มีผู้ให้ความหมายในแง่มุมต่าง ๆ ไว้พอเป็นสังเขปดังนี้ คือ

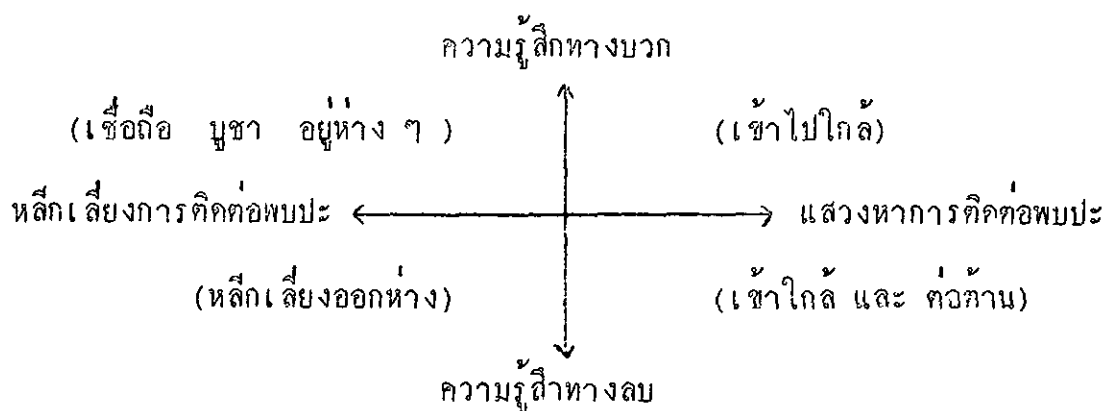
2.1.1 ทัศนคตินั้น เป็นผลรวมทั้งหมดของมนุษย์เกี่ยวกับความรู้สึก อคติ ความคิด ความกลัว ฯลฯ ซึ่งแสดงออกทางด้านการพูดเป็นความคิด และความคิดนี้เป็นสัญลักษณ์ของทัศนคติ ดังนั้นถ้าเราอยากจะวัดทัศนคติ เราก็สามารถทำได้โดยวัดความคิดของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ (Thurstone . 1928 : 23)

2.1.2 ทัศนคติ คือ แนวโน้มของกิริยาที่แสดงต่อหรือแสดงถ้านบางสิ่งบางอย่างในบรรดาสิ่งแวดล้อมเหล่านั้น ทั้งนี้แล้วแต่จะเห็นว่าสิ่งเหล่านั้นจะมีค่าในเชิงบวกหรือเชิงลบ (Kruccer. and Rochloss . 1931 : 238)

2.1.3 ทักษะคติ ซึ่งมีอยู่ในเฉพาะบุคคลนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะของสิ่งแวดล้อมที่เขาได้รับ ทักษะคติของบุคคลนั้นอาจแสดงออกมาได้ทางพฤติกรรมซึ่งเป็นไปได้ 2 ลักษณะ คือ ลักษณะพึงพอใจ หรือชอบ อันเป็นผลที่ให้ผู้หนึ่งเกิดความพอใจรักใคร่อยากใกล้ชิดสิ่งนั้น ๆ เรียกว่า ทักษะคติเชิงนิมมาน (Positive attitude) กับทักษะคติอีกแบบหนึ่งซึ่งแสดงออกในรูปของความไม่พึงพอใจ เบื่อหน่าย เป็นผลให้ผู้หนึ่งเกิดความชิงชัง ไม่อยากเข้าใกล้สิ่งนั้น เรียกว่า ทักษะคติเชิงนิเสธ (Negative attitude) (Newcomb, 1954 : 128)

2.1.4 ทักษะคติ คือ ความรู้สึกของบุคคลที่เห็นด้วย (Feeling For) หรือไม่เห็นด้วย (Feeling Against) ต่อในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งก็ได้ การเปลี่ยนทักษะคติ จึงหมายถึง การเปลี่ยนความรู้สึกนึกคิดหรืออาจเปลี่ยนไปได้ทั้งทางดีและทางชั่ว (จินต์ รักรการดี 2508 : 4)

2.1.5 ทักษะคติ เป็นพฤติกรรมที่บุคคลจะแสดงต่อสิ่งที่เขามีทักษะคติ ซึ่งขึ้นอยู่กับมิติสำคัญ 2 ประการ คือ ความรู้สึกทางค่านิยม และความรู้สึกทางค่านิยม ความต้องการติดต่อกับปะแบ่งออกเป็น 2 ข้อ เช่นกัน ก็คือ แสวงหาการติดต่อกับปะ และหลีกเลี่ยงการติดต่อกับปะ เขียนเป็นภาพได้ดังนี้ (Triandis, :1971)

ภาพแสดงถึงมิติ 2 ประการ ของพฤติกรรมที่แสดงต่อสิ่งที่บุคคลมีทักษะคติ

(ภาพคัดลอกและแปลจาก Triandis , 1971)

- เมื่อบุคคลมีความรู้สึกทางบวกต่อสิ่งหนึ่งและอยากแสวงหาการติดต่อกับสิ่งนั้นด้วย พฤติกรรมที่แสดงออกคือ "เข้าไปใกล้"
- เมื่อบุคคลมีความรู้สึกทางบวกต่อสิ่งหนึ่งและอยากหลีกเลี่ยงการติดต่อกับสิ่งนั้น พฤติกรรมที่แสดงออกคือ "เชื้อดื้อ บูชา อยู่ห่าง ๆ"
- เมื่อบุคคลมีความรู้สึกทางลบต่อสิ่งหนึ่งและอยากแสวงหาการติดต่อกับสิ่งนั้น พฤติกรรมที่แสดงออกคือ "ต่อต้าน ทำลายล้าง"
- เมื่อบุคคลมีความรู้สึกทางลบต่อสิ่งหนึ่งและอยากหลีกเลี่ยงการติดต่อกับสิ่งนั้น พฤติกรรมที่แสดงออกคือ "หลบไปให้พ้น"

2.1.6 ทัสนคติ เป็นสภาพของจิตใจที่เกิดจากประสบการณ์ อันทำให้บุคคลมีที่ท่าต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง จะเห็นได้ว่าทัสนคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้หรือเกิดจากประสบการณ์ของตน ไม่ได้เป็นสิ่งกิดตัวมาแต่กำเนิด เป็นการเกิดมาจากสิ่งแวดล้อม (ชัยนาถ นาคบุปผา 2515 : 36)

2.1.7 ทัสนคติ เป็นความรู้สึกนึกคิดหรือท่าทีที่แสดงอาการชอบ ไม่ชอบ พอใจ หรือไม่พอใจ ของบุคคลที่มีต่อสภาพแวดล้อม บุคคลใดบุคคลหนึ่ง สิ่งใดสิ่งหนึ่ง (ไชแสง รัควานิซและคณะ 1977 : 8)

2.1.8 ทัสนคติ เป็นความเชื่อ ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ เช่น บุคคลสิ่งของ การกระทำ สถานการณ์ ฯลฯ รวมทั้งท่าทีที่แสดงออกบ่งถึงสภาพของจิตใจที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ทัสนคติเป็นนามธรรมและเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดการแสดงออกด้านการปฏิบัติ แต่ทัสนคติไม่ใช่แรงจูงใจ (Motive) และแรงขับ (Drive) หากแต่เป็นสภาพแห่งความพร้อมที่จะโต้ตอบ (State of Readiness) ก็แสดงให้เห็นรวมถึงแนวทางของการตอบสนองของบุคคลต่อสิ่งเร้า (ประภาเพ็ญ สุวรรณ 2520 : 1)

จากความหมายต่าง ๆ นี้ เราพอจะเห็นได้ว่า ทัสนคติเป็นความรู้สึก ความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อสภาพ สิ่งของ บุคคล อย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งออกมาเป็น 2 ลักษณะ คือ เป็นเชิงนิมิต คือ พอใจ เห็นด้วย เป็นทางบวก กับเป็นเชิงนิเสธ คือ ไม่พอใจ ไม่เห็นด้วย เป็นทางลบ ซึ่งทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ สิ่งแวดล้อม ความเชื่อและประสบการณ์เดิมของแต่ละบุคคล

(สวนา พรพจน์กุล 2522 : 313) และทัศนคตินี้ไม่ได้เกิดโดยทันทีทันใด แต่จะค่อยก่อรูปขึ้นมา โดยใช้เวลาและองค์ประกอบอื่น ๆ ซึ่งอัลปอร์ต (Allport. 1910 : 1980) กล่าวถึงทัศนคติว่าก่อรูปขึ้นโดย

1. การเรียนรู้ถึงวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ ของสังคมแล้ว นำเอาสิ่งที่เรียนรู้เหล่านั้นมาเป็นรากฐานของทัศนคติ
2. การแบ่งแยกความรู้ที่ได้มาจากประสบการณ์ของตนเอง เช่น เด็กที่ได้รับ การเลี้ยงดูมาดี มักมองโลกในแง่ดี
3. ประสบการณ์ที่ได้รับมาจากเกม แต่รุนแรงในด้านดีหรือไม่ดี เช่น บุคคลที่ ทำให้เกลียดมากมีลักษณะอย่างไร ก็มักมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อบุคคลที่มีรูปร่างลักษณะนั้นด้วย
4. การเลียนแบบ ในที่สุดก็ยอมรับเอาทัศนคติของผู้ที่ถูกเลียนแบบนั้นไปเป็น ทัศนคติของตนเอง เช่น การที่บุตรเลียนแบบบิดามารดาของตนเอง

2.2 องค์ประกอบของทัศนคติ

ทัศนคติ มีองค์ประกอบที่สำคัญอยู่ 3 องค์ (สวนา พรพจน์กุล 2522 : 316) คือ

1. การรับรู้ (Cognitive Component) เป็นองค์ประกอบทางด้านความรู้หรือความเข้าใจของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้านั้น ๆ เป็นการรับรู้จากสิ่งภายนอก และการคิดพิจารณาจากสิ่งภายใน
2. ความรู้สึกหรือการเกิดอารมณ์ (Feeling Component) เป็นองค์ประกอบทางด้านความรู้สึกหรืออารมณ์ของบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งเร้านั้น เป็นผลมาจากการประเมินว่าพอใจหรือไม่พอใจ ต้องการหรือไม่ต้องการ เป็นส่วนที่ทำให้เกิดการประเมินค่านิยมในใจโดยรู้ตัวและไม่รู้ตัวก็ได้
3. พฤติกรรม (Action Tendency Component) เป็นองค์ประกอบทางด้านความพร้อมหรือความโน้มเอียงที่บุคคลจะประพฤติกหรือตอบสนองสิ่งเร้าในทิศทางที่จะต้องสนับสนุนหรือคัดค้าน ทั้งขึ้นอยู่กับความเชื่อหรือความรู้สึกของบุคคลที่ได้มาจากการประเมินผล

นั่นคือ มนุษย์เรารับรู้สิ่งต่าง ๆ จากประสาทสัมผัสทั้ง 5 และมีการนึกคิด พิจารณาเพิ่มเติมแต่ละกรณี ก่อให้เกิดเป็นพฤติกรรมขึ้นมา ซึ่งอาจเป็นไปได้ในทางดีค่านหรือ สันนิษฐานคล้ายตามก็ได้ นอกจากนี้ (ประภาเพ็ญ สุวรรณ 2520 : 3) ถ้าบุคคลไม่มีความเข้าใจหรือความคิดรวบยอด (Concept) เขาก็จะไม่มีทัศนคติต่อสิ่งนั้น ๆ นั่นคือ การที่บุคคลจะมีทัศนคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง บุคคลนั้นจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในสิ่งนั้น ๆ เสีย ก่อนแล้วจึงก่อให้เกิดเขาเกิดทัศนคติขึ้น

2.3 ขบวนการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

แมคกวาย (พีชนี้ วรกวิน 2522 : 71 - 72 อ้างจาก Ho Care) ได้อธิบายถึงขบวนการเปลี่ยนแปลงทัศนคติว่า ทัศนคติจะประกอบด้วยขั้นต่าง ๆ 5 ขั้น คือ

1. การเอาใจใส่ (Attention) เป็นความสนใจ ความใส่ใจในการรับฟัง ถ้าบุคคลไม่ให้ความสนใจที่จะฟังแล้ว ขบวนการขั้นต่อไปก็จะไม่เกิดขึ้นและจะไม่มีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ สาเหตุที่ทำให้คนสนใจฟัง เอาใจใส่ ได้แก่ ผู้สื่อความและเนื้อหาของสาระนั้น ๆ

2. ความเข้าใจ (Comprehension) ความเข้าใจจะเกิดขึ้นได้เมื่อบุคคลเอาใจใส่ต่อสารสื่อ ซึ่งควรใช้ข้อความชักจูงให้ผู้รับเกิดความเข้าใจได้โดยง่าย มีความน่าเชื่อถือ

3. การยอมรับ (Acceptance) เป็นผลมาจากข้อ 1 และ 2 หากบุคคลตั้งใจฟัง เกิดความเข้าใจแจ่มแจ้งก็จะทำให้เกิดการยอมรับ การยอมรับมี 3 แบบ คือ

3.1 การยอมทำตาม (Compliance) บุคคลยอมรับการชักจูง เพราะหวังผลตอบแทนหรือได้รับการยอมรับ

3.2 การเทียบเคียง (Identification) บุคคลยอมรับการชักจูง เพราะหวังที่จะทำคนให้คล้ายคลึงกับผู้ชักจูง ซึ่งเป็นสิ่งที่ตนเองพอใจและอยากที่จะเลียนแบบ

3.3 การยอมรับเข้าเป็นส่วนคน (Intormalization) บุคคล

ยอมรับการชักจูง เพราะมีผู้จูงชี้ให้เห็นประโยชน์ที่จะได้รับและเข้าใจมากขึ้น

4. การเก็บเอาไว้ (Retention) เป็นความคงทนหรือการจำเอาไว้ ถ้าเป็นเรื่องราวที่มีความสำคัญต่อตัวบุคคล จะทำให้จำได้นาน วิธีการสื่อสารที่ดึงดูดความสนใจแก่ผู้รับและการเสนอข้อ ๆ จะช่วยให้จำได้นาน

5. การกระทำ (Action) เป็นขบวนการขั้นสุดท้ายของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ คือ การแสดงพฤติกรรมเพื่อแสดงถึงการมีทัศนคตินั้น ๆ

2.4 วิธีการที่จะช่วยในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

จินต์ รักการดี (จินต์ รักการดี 2508 : 15 - 17) ได้ให้วิธีการที่จะช่วยในการเปลี่ยนทัศนคติไว้ดังนี้ คือ

1. โดยการให้ความรู้ ซึ่งจะช่วยให้คนเปลี่ยนทัศนคติโดย

1.1 การสัมผัส (Sensation & Consciousness) โดยเฉพาะที่ทางทรง

1.2 ความสนใจ (Interest) ทั้งภายในและภายนอก

1.3 การทัศนาการ (Sight) เพื่อให้เห็นแบบฉบับและตัวอย่าง ซึ่งเป็นเครื่องล่อใจ

1.4 วิธีให้ความรู้ (Method of Training) ได้แก่ วิธีการสอนต่าง ๆ ที่จะช่วยให้การให้ความรู้มีประสิทธิภาพที่สุด ซึ่งอาจจะทำได้ดังนี้ คือ

- ปฐมนิเทศ (Orientation) การอบรมให้ความรู้ก่อนนำไปแนะนำในการอบรม

-- วิธีตรวจสอบ (Checking) ผลงานที่ได้กระทำขึ้นในระหว่างการอบรม

- วิธีทดสอบ (Test) ในความรู้ที่ได้รับไปในการอบรมนั้น

- วิธีทดสอบและทำการวิจัยออกมา

2. โดยการทำงานร่วมกัน ในโครงการหรือแผนงานใดแผนงานหนึ่ง ทำงานร่วมกันนั้นจะก่อให้เกิดทัศนคติขึ้น

- 2.1 แสดงความปรารถนาดีและการมีส่วนร่วมในการจัดงาน
- 2.2 ความเห็นใจซึ่งกันและกัน
- 2.3 ความเป็นกันเองและความภาคภูมิใจร่วมกันในผลงาน
- 2.4 การผูกมิตร
- 2.5 การรู้จักนิสัย
- 2.6 โอกาสที่ดีที่จะหาทางชี้แจงหรือทำความเข้าใจ
- 2.7 การไต่ช่วยตนเองของบุคคล

3. การให้ความช่วยเหลือทางค้ำต่าง ๆ ซึ่งได้แก่

- 3.1 ค้ำวิชาการและเจ้าหน้าที่
- 3.2 ค้ำการเงิน
- 3.3 ค้ำพัสดุ เครื่องมือ เครื่องใช้และบริการต่าง ๆ

ซึ่งในเรื่องเกี่ยวกับวิธีการที่จะช่วยเปลี่ยนแปลงทัศนคติของเด็กวัยรุ่นนั้น ได้มีผู้แนะนำวิธีการไว้ดังนี้ คือ (ชัยนาถ นาคบุญยา 2515 : 36)

1. โดยการชี้แจงและอธิบาย เพื่อให้เกิดความเข้าใจแจ่มแจ้ง เพื่อเด็กได้ทราบข้อเท็จจริงทั้งหมด ก็จะเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้
2. โดยเหตุที่อารมณ์มักมีผลในการสร้างทัศนคติมาก การจัดให้ดูภาพยนตร์หรือได้ฟังเรื่องราวที่จะช่วยจูงใจ ให้เด็กในสิ่งที่ไม่เคยชอบมาก่อน ก็อาจจะเปลี่ยนทัศนคติได้
3. โดยเหตุที่สิ่งแวดล้อมทางสังคมมีอิทธิพลต่อทัศนคติมาก ดังนั้นคงพยายามจัดให้เขาได้คบค้าสมาคมกับคนที่มีทัศนคติดี บางทีอาจจะแก้ไขทัศนคติของเด็กจากการเอาอย่างเพื่อนฝูงที่ดี
4. การอ่านหนังสือก็มีส่วนช่วยในการแก้ทัศนคติได้ในบางโอกาส จึงควรให้เด็กเห็นความสำคัญของหนังสือ

5. การจักประสบการณ์ให้เด็กได้เรียนโดยการกระทำ นับว่าเป็นแนวทางที่จะช่วยแก้ไขเปลี่ยนแปลงทัศนคติของเด็กในทางที่ถูกต้องยิ่งขึ้น

2.5 การวัดทัศนคติ

การวัดทัศนคตินั้น (สวนา พรพัฒน์กุล 2522 : 315) สามารถวัดจากลักษณะ 3 มิติ คือ

- มิตिक้านทิศทาง ซึ่งวัดได้ในทางบวกหรือทางลบ
- มิตिक้านประมาณ มีตั้งแต่ทัศนคติในค่านความพอใจมากที่สุดไปจนน้อยสุด
- มิตिक้านความเข้ม ซึ่งได้แก่ ความมั่นคงของจิตใจที่มีต่อทัศนคติใดมากน้อย

อย่างไร

3. ค่ายพักแรม (Camping)

3.1 ความหมายของค่ายพักแรม

ค่ายพักแรม เป็นวิธีให้การศึกษาย่างหนึ่ง ค่ายพักแรม (Camps) ในความหมายเดิม ตามคำจำกัดความของหนังสือสารานุกรมบริแทนนิกา (Encyclopaedia Britanica) ได้ให้ความหมายของคำว่า "Camp" เป็นคำมาจากภาษาลาตินว่า "Campus" ซึ่งแปลว่า "Field" หมายถึง ทุ่งนา หรือที่โล่งแจ้ง หรือบริเวณ แต่โบราณ "Camp" ใช้ในทางทหารเท่านั้น ต่อมาพลเรือนสามัญนำมาใช้ หมายถึง "การที่บุคคลออกนอกบ้านไปพักค้างแรม หรือใช้ชีวิตในป่า หรือในบริเวณที่โล่งแจ้งชั่วระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งไม่เหมือนกับการอยู่บ้าน" อาจจะทำเพื่อกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือเพื่อพักผ่อนหย่อนใจก็ได้ มีการจัดเตรียมอุปกรณ์เกี่ยวกับที่พัก เครื่องใช้ และอาหารการกินไปค้างแรม หรือนอนกลางดินกลางทรายจริง ๆ แต่ค่ายพักแรมในปัจจุบันมีการจัดระบบ กระบวนการดำเนินงานลึกลับซับซ้อนเพิ่มจากเดิม ฉะนั้นค่ายพักแรมในปัจจุบันจึงเป็นค่ายพักแรมที่มีการจัดอย่างมีระเบียบ ซึ่งเบนสัน (Benson) และโกลเบิร์ก (Goldberg) (อ้างจาก จรินทร์ ธานีรัตน์ ม.ป.ป. : 39) ได้ให้ความ

หมายไว้ว่า "ค่ายพักแรมที่มีการจัดอย่างมีระเบียบนี้ หมายถึง การเผชิญภัยเกี่ยวกับการศึกษาอย่างหนึ่ง ซึ่งเปิดโอกาสให้สมาชิกผู้เข้าร่วม (ชาวค่าย) ได้ทำงาน ได้พักผ่อนหย่อนใจทางสันตนาการ และได้ดำเนินชีวิตทางสังคมเป็นหมู่คณะในสิ่งแวดล้อมนอกเมือง" ซึ่งต่อมาคณะกรรมการเรื่องค่ายพักแรมของที่ประชุมสภาส่งเสริมแห่งชาติของอเมริกา ได้อธิบายความหมายไว้อย่างครบถ้วนถูกต้องว่า (ทัศนีย์ มุสิกไชย 2508 : 3) "ค่ายพักแรมที่มีการจัดการอย่างเป็นระเบียบย่อหมายถึง ประสบการณ์ในทางสร้างสรรค์ และในการศึกษาของการใช้ชีวิตร่วมกัน เป็นกลุ่มภายนอกสถานที่ ค่ายพักแรมเป็นการนำเอาทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่โดยรอบตัว เอามาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาตัวเราทั้งทางกาย ทางจิตใจ และทางสังคม ซึ่งประสบการณ์นี้เป็นประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้มาภายใต้การควบคุมแนะนำของผู้ที่ได้รับการอบรมและฝึกหัดมาโดยเฉพาะ และเมื่อเป็นการจัดดำเนินการโดยองค์การที่เกี่ยวกับเยาวชนในระดับชาติ แล้วค่ายพักแรมนี้ก็จะเป็นหัวใจของโปรแกรมเพื่อเยาวชนดังกล่าว"

3.2 ความสำคัญของค่ายพักแรม

ปัจจุบันการดำเนินชีวิตเป็นไปอย่างเร่งรีบแข่งขันกับเวลา ไม่มีเวลากับการพักผ่อนหย่อนใจ การอยู่ค่ายพักแรมมีส่วนช่วยในการดำเนินชีวิตและการปรับตัวเข้ากับสภาพความเป็นอยู่ในปัจจุบันได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้เยาวชนในปัจจุบันมักปฏิบัติคนไม่สอดคล้องกับสังคมมากนัก ซึ่งอาจเนื่องจากขาดความรู้ในเรื่องกิจกรรมใช้เวลาว่างก็เป็นได้ กิจกรรมค่ายพักแรมจึงเป็นกิจกรรมเวลาว่างหรือสันตนาการที่เหมาะสมสำหรับเยาวชน เพราะจะมีส่วนช่วยสร้างอุปนิสัยใจคอและพฤติกรรมของเยาวชนให้เป็นที่สังคมปรารถนาได้อย่างดีและที่สำคัญมากที่สุดก็คือ

ค่ายพักแรมเป็น "วิธีการ" ให้การศึกษาอย่างหนึ่ง การให้การศึกษาแก่เยาวชนนั้นให้ได้หลายวิธี หากใช้เฉพาะการเรียนการสอนเฉพาะในห้องเรียนเท่านั้นไม่ และเป็นที่ยอมรับกันในหมู่นักการศึกษาว่าการเรียนเฉพาะในห้องเรียนนั้น นักเรียนไม่ได้รับความรู้และประสบการณ์ตรงเท่าใดนัก การอยู่ค่ายพักแรมเป็นการเรียนการสอนหรือวิธีการ (Method) ให้การศึกษาอย่างหนึ่ง โดยให้นักเรียนได้เรียนรู้ในทางปฏิบัติจริง ๆ เกี่ยวกับเรื่องธรรมชาติศึกษา ศิลปหัตถศึกษา กีฬา เคหศาสตร์ ธรณีวิทยา ภูมิวิทยา ฯ รวมทั้งการเรียนรู้ใน

ประสบการณ์ด้านต่าง ๆ ใหม่ ๆ ให้เยาวชนได้รับการเรียนรู้และการเปลี่ยนแปลง เพื่อการปรับตัวเข้ากับสังคมได้อย่างแท้จริงได้เพราะเยาวชนได้รับการเรียนรู้จากการกระทำและการปฏิบัติจริง ๆ ฉะนั้นการอยู่ค่ายพักแรมมีความสำคัญในด้านวิธีการให้การศึกษาแก่นักเรียนด้วย (จรินทร์ ธานีรัตน์ ม.ป.ป. : 42 - 44)

3.3 กิจกรรมของค่ายพักแรม

ในการอยู่ค่ายพักแรมนั้น หัวใจสำคัญที่สุดของค่ายก็คือ กิจกรรมของค่ายพักแรมนั่นเอง ซึ่งบ่งชี้ต่อไปนี้เป็นคือ (จรินทร์ ธานีรัตน์ ม.ป.ป. : 95 - 109)

1. กิจกรรมประเภทธรรมชาติศึกษา และการสงวนทรัพยากรธรรมชาติ
2. กิจกรรมประเภทการประดิษฐ์ และการฝีมือค่าย
3. กิจกรรมประเภททัศนศึกษา และการพักแรมนอกค่าย
4. กิจกรรมประเภทเกมส์กีฬาชาวค่าย
5. กิจกรรมเดินทางไกล
6. กิจกรรมการเล่นรอบกองไฟ
7. กิจกรรมประเภทการแสดงละคร และเล่านิทาน
8. กิจกรรมประเภทกิจกรรมร้องเพลง เต้นรำ และดนตรี
9. กิจกรรมประเภทบริการชาวค่าย
10. กิจกรรมประเภทการส่งเสริมสุขภาพอนามัย
11. กิจกรรมประเภทเบ็ดเตล็ดอื่น ๆ เช่น การเรือน การปรุงอาหารภายใน

ค่ายพักแรม

3.4 หลักทั่วไปในการจัดโปรแกรมกิจกรรมของค่ายพักแรม

ในการจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้ร่วมค่ายได้รับประสบการณ์ การเรียนรู้ และนิสัยที่ดีไ้มากที่สุดนั้น ในการจัดโปรแกรมควรคำนึงถึงหลักทั่ว ๆ ไป ดังต่อไปนี้คือ (จรินทร์ ธานีรัตน์ ม.ป.ป. : 132 - 136)

1. โปรแกรมที่จัดขึ้น ต้องรวมเอากิจกรรมทุกด้านที่จะส่งเสริมการพัฒนาทั้งทางร่างกาย จิตใจและทางสังคมของชาวค่ายเพราะจะช่วยให้เกิดพัฒนาการรวมแก่ชาวค่าย
2. โปรแกรมที่จัดขึ้น ต้องเลือกสรรกิจกรรมร่วมกันทั้งในร่มและกลางแจ้งเกี่ยวข้องกับธรรมชาติ ทางน้ำและทางบกเพื่อช่วยให้ชาวค่ายได้เรียนรู้คุ้นเคยกับสิ่งแวดล้อม
3. จัดโปรแกรมของกิจกรรมต่าง ๆ ให้ยากชนิด เพื่อให้ชาวค่ายเลือกเข้าร่วมตามความสามารถ นอกจากเป็นกิจกรรมที่จำเป็นจะต้องร่วม
4. กิจกรรมนั้นควร เป็นกิจกรรมที่สร้างลักษณะนิสัยและทัศนคติ ตลอดจนการสร้างเสริมการดำเนินชีวิตอย่างระบอบประชาธิปไตย
5. กิจกรรมนั้นควรเป็นกิจกรรมที่ให้ความรู้สร้างความคิดริเริ่ม และก่อให้เกิดประสบการณ์ใหม่ ๆ แก่ชาวค่าย เพราะจะทำให้เกิดความกระตือรือร้นและอยากเข้าร่วม
6. การจัดโปรแกรมนี้ ควรให้ทุกฝ่ายเข้าร่วมหรือเป็นกิจกรรมที่มีความต้องการและมีเป้าหมายมาจากคนส่วนมาก
7. กิจกรรมนั้นต้องเร้าใจ สนุกสนาน
8. กิจกรรมนั้นควรเป็นกิจกรรมที่ชาวค่ายต้องการได้รับ
9. กิจกรรมนั้นต้องคำนึงถึงเพศและวัยของผู้เข้าร่วม
10. โปรแกรมของกิจกรรมต้องแห่ง เล็งถึงการที่จะสอน และให้ทักษะในเรื่องกิจกรรมใหม่ ๆ แก่ชาวค่าย เพื่อให้มีประสบการณ์ใหม่ ๆ ติดตัวไปด้วย
11. การจัดโปรแกรมค่ายพักแรมต้องคำนึงถึงการสร้างกระบวนการหมู่พวกให้แก่ชาวค่ายมากที่สุด
12. การจัดโปรแกรมค่ายพักแรมต้องคำนึงถึงการใช้วัสดุเหลือใช้ และค่านทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์มากที่สุด
13. โปรแกรมนั้นต้องให้ชาวค่ายมีเวลาทำกิจกรรมมากที่สุด
14. โปรแกรมนั้นต้องคำนึงถึงความสมดุลย์ของกิจกรรมต่าง ๆ
15. โปรแกรมกิจกรรมนั้น ต้องบอกเวลาที่แน่นอนและเป็นการล่วงหน้าเสมอ

16. ควรจัดโปรแกรมให้แก่อีกกลุ่มที่มีความสนใจ ร่วมกันโดยจัดเวลาไว้ระยะหนึ่ง
17. การจัดโปรแกรมต้องคำนึงถึงสถานที่ งบประมาณ ระยะเวลา และภูมิอากาศ เป็นส่วนประกอบสำคัญ
18. โปรแกรมกิจกรรมของค่ายอาจยืดหยุ่นได้ เพื่อความเหมาะสมและความจำเป็นบางอย่าง
19. โปรแกรมกิจกรรม ควรมีการติดตามและประเมินผลอย่างใกล้ชิด เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมและทันเวลา

3.5 ข้อควรคำนึงในการจัดค่ายพักแรม

ในการจัดค่ายพักแรมนั้นมีข้อที่ควรคำนึงดังต่อไปนี้ (จรินทร์ ธานีรัตน์ ม.ป.ป. : 216 - 217)

1. การดำเนินการก่อนไปอยู่ค่ายพักแรม ได้แก่ การคัดเลือกสมาชิกชาวค่าย การชี้แจงผู้ปกครอง การเตรียมอุปกรณ์
2. การดำเนินการขณะอยู่ที่ค่ายพักแรม นับตั้งแต่การจัดกลุ่มเข้าที่พัก อุปกรณ์ที่ตั้งและใช้ต่าง ๆ และการประกอบกิจกรรมค่ายพักแรมประเภทต่าง ๆ และการจัดการด้านสุขภาพ
3. การดำเนินการตอนเสร็จจ้อยู่ค่ายพักแรม ว่าควรจะทำอย่างไร เช่น การเก็บค่าย การจัดขยะมูลฝอย
4. การดำเนินการหลังการอยู่ค่ายพักแรม ได้แก่ การเก็บรวบรวมเอกสารต่าง ๆ การรายงานผู้ปกครอง

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จอห์น คิวอี้ (ณรงค์ เทียมเมฆ 2520 : 13 อ้างจาก John Dewey) ได้กล่าวว่า ในด้านจิตวิทยาการเรียนรู้ นั้น สังคมเป็นส่วนหนึ่งที่มีก่อให้เกิดการเรียนรู้โดยที่คำนึง

ในสังคมนั้นเป็นค่านิยมแบบประชาธิปไตย (Democratic Value) และปฏิสัมพันธ์ในสังคม (Social interaction) ของคนนั้นจะก่อให้เกิดการเรียนรู้ ดังนั้นการที่นักเรียนได้ทำงานร่วมกัน ได้มีโอกาสแสดงออกซึ่งความสามารถโดยตรง ได้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นจะเป็นทางหนึ่งที่จะทำให้นักเรียนได้รับความรู้เพิ่มขึ้น สุมิตร คุณานุกร (สุมิตร คุณานุกร 2518 : 99 - 101, ที่กล่าวถึงความสำคัญของกิจกรรมนักเรียนไว้ว่ากิจกรรมนักเรียนมีความสำคัญมากในการที่จะช่วยให้ความมุ่งหมายทางการศึกษามรรคผลสำเร็จอย่างสมบูรณ์ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นจะต้องอาศัยกิจกรรมเข้าช่วย กิจกรรมนักเรียนจะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งทางด้านความรู้ ทักษะ และทัศนคติ

จากงานวิจัยของสกีลแมน (Skillman, 1959, 1958) ทำการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมนอกห้องเรียนของนักเรียนชั้นปีที่ 3 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายของญี่ปุ่น 3 โรงเรียน โดยมีกิจกรรมนอกห้องเรียนที่ศึกษา แบ่งออกเป็น 4 ชนิด คือ สภานักเรียนและกรรมการห้องเรียน ชมรมทางวิชาการ ชมรมทางหนังสือพิมพ์ละคร และดนตรี และชุมนุมผู้สนใจพิเศษต่าง ๆ ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรม มีความสัมพันธ์กับการเข้าร่วมกิจกรรมนอกห้องเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติคะแนนเฉลี่ยของผู้เข้าร่วมกิจกรรมกับผู้ไม่เข้าร่วมกิจกรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .05 และผลการเรียนของผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมนอกห้องเรียนจะสูงกว่าผลการเรียนของผู้ที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรม จึงเห็นได้ว่า การเข้าร่วมกิจกรรมจะทำให้ผู้เรียนมีความรู้มากขึ้น เพิ่มขึ้นจากเดิม ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของแจกสัน (Jackson, 1963 : 515 - 4) เรื่องเวลาที่นิสิตใช้ในการกระทำกิจกรรมนอกชั้นเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตมหาวิทยาลัยแคนซัส ซึ่งพบว่า เวลาที่นิสิตใช้ในการกระทำกิจกรรมจะมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลการเรียน คือ ถ้าใช้เวลาทำกิจกรรมมากผลการเรียนก็จะดีขึ้น

นอกจากนี้จากงานวิจัยของ บุทธิวิทย์ วนิชยจินดา (บุทธิวิทย์ วนิชยจินดา 2518 : 31) จากที่ศึกษาถึงการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาและหาความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมเสริมหลักสูตร สังคมศึกษากับผลการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่ากิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาสังคม

ศึกษาที่ครูนิยบจัดกันมากไ้แก่ การให้นักเรียนติดตามความเคลื่อนไหวประจำวันจากหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ จัดหาป้ายประกาศ ป้ายนี้เทศเกี่ยวกับสังคมศึกษาและข่าวสาร การเจริญวิทยากรรมาบรรยาย การเวลานักเรียนไปพักผ่อนนอกสถานที่ ส่วนความสัมพันธ์ระหว่าง การเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรกับผลการเรียน พบว่า การเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรจะ ทำให้ผลการเรียนดีขึ้น

นอกจากนี้การเข้าร่วมกิจกรรมจะทำให้มีความรู้เพิ่มขึ้นด้วย ยิ่งไปกว่านั้นทำให้เกิดขึ้นมากกว่าผู้ที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรม ดังที่ เบรานิส (Branis. 1974 : 1892-A) ได้ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมระหว่างปีภาคเรียนว่า ทำให้ทัศนคติของนักเรียนที่บ่ค่อยดี และธรรมชาติเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมพิเศษระหว่างปีภาคเรียนมีความต้องการที่จะไปอยู่ค่ายพักแรม หรือเดินทางท่องเที่ยว โดยให้นักเรียนสมัครเข้าร่วมกิจกรรมด้วย และพบว่านักเรียนเหล่านั้นมีทัศนคติต่อคุณาคุณดีขึ้นมาก และนักเรียนเองก็เชื่อว่า เขาสามารถจำและเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ที่เขาเรียนรู้ได้ไม่โรงเรียน และในห้องเรียนด้วย แต่ทัศนคติเหล่านั้นจะไม่ปรากฏแก่นักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมพิเศษที่โรงเรียนจัดขึ้นในระหว่างปีภาคเรียนนี้เลย และไพศาลดวงพานิช (ไพศาล ดวงพานิช 2510 : 72 - 74) ซึ่งได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมนอกชั้นเรียนกับผลการเรียนของนิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร พบว่า การมีทัศนคติที่ดีกับสถาบันและก่ออาจารย์ผู้สอนเป็นความสับสนกับผลการเรียนของนิสิตอย่างเด่นชัด และมีความสัมพันธ์กับกิจกรรมนอกชั้นเรียนด้วย

สรุป งานวิจัยที่กล่าวมานี้ได้ว่า หลังจากให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมทั้งในห้องเรียนหรือนอกห้องเรียน จะทำให้นักเรียนมีความรู้มากขึ้น และมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งนั้นด้วย นอกจากนี้ยังมีผู้ทำการศึกษาและกล่าวถึงกิจกรรมนอกห้องเรียน ซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งของการอยู่ค่ายพักแรม โดยกล่าวถึง สถานที่นอกเมืองเป็นห้องปฏิบัติของธรรมชาติ ซึ่งเป็นสถานที่เปิดโอกาสให้นักเรียน ขากวามรู้และทักษะต่าง ๆ รวมทั้งการพัฒนาทัศนคติในทางรวม ๆ ด้วย จากผลการทดลองและการวิจัยทางการศึกษาของ (เจริญทร์ ชานีรัตน์

ม.ป.ป. : 6 อ้างวาก Brindlcy.) แสดงให้เห็นว่านักเรียนผู้ใช้ธรรมชาติเป็นวิชาเรียน จะเรียนวิชาที่เกี่ยวกับสถานที่นอกเมืองได้เร็วกว่า น่าสนใจมากกว่าการเรียนในห้องเรียนธรรมดา ซึ่งจรินทร์ ธานีรัตน์ (จรินทร์ ธานีรัตน์ ม.ป.ป. : 69 - 70) กล่าวว่า การศึกษานอกเมือง และกายพักแรมของโรงเรียนนั้นให้ระดมการแก้ปัญหา 3 ข้อใหญ่ คือ

1. เด็กได้รับผลทางสังคม เพราะได้คบเพื่อนเพิ่มขึ้น ได้เรียนรู้ถึงวิธีการต่างๆ ในการอยู่ร่วมกัน ช่วยให้รู้จักปรับตัวเข้ากับหมู่คณะได้ดี
2. เด็กได้รับความเจริญงอกงามทางสติปัญญา เพราะกิจกรรมการศึกษานอกเมืองและค่ายพักแรมนั้นมีกิจกรรมมากอย่าง ที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ และประสบการณ์ต่าง ๆ ในตัวเด็ก
3. เด็กได้รับผลทางสุขภาพอนามัย เป็นเพราะกิจกรรมต่าง ๆ ที่เด็กได้เข้าร่วมนั้น

จากที่กล่าวมานี้ แสดงว่าวิธีการอยู่ค่ายพักแรม ซึ่งเป็นกิจกรรมนอกห้องเรียนนั้น จะทำให้เด็กมีความรู้เพิ่มขึ้น และมีทัศนคติที่ดีมากกว่าวิธีการสอนในห้องเรียน ดังที่เสรีจักร วัลลโภดม (เสรีจักร วัลลโภดม 2522 : 44) ได้กล่าวว่า วิธีการรักษาโบราณสถานอย่างหนึ่งก็คือ การนำการศึกษา เช่น ในต่างประเทศ ใ้ครอบโ้ลคนเห็นคุณค่ามรดกทางวัฒนธรรมตั้งแต่เด็ก ๆ โดยได้ไปพิพิธภัณฑ์ตั้งแต่ยังเด็ก ซึ่งวิธีการนี้เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมอยู่ค่ายพักแรมที่จะทำได้เด็กเกิดทัศนคติที่ดีต่อมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นของตน เพราะเด็กได้รับประสบการณ์ตรงด้วยตนเอง

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยขอประกอบการนึ่งสมมุติฐานดังนี้

✓5. สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า

5.1 การถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยวิธีสอนแบบอยู่ค่ายพักแรม วิธีสอนแบบในห้องเรียน และวิธีสอนแบบควบคุม มีผลทำให้เด็กวัยรุ่นในจังหวัดนครราชสีมา มีความรู้ในมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นแตกต่างกันดังนี้

5.1.1 การถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยวิธีสอนแบบอยู่ค่ายพักแรมก่อให้เกิดความรู้มรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นมากกว่าวิธีสอนแบบควบคุม

5.1.2 การถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยวิธีสอนแบบในห้องเรียนก่อให้เกิดความรู้ในมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นมากกว่าวิธีสอนแบบควบคุม

5.1.3 การถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยวิธีอยู่ค่ายพักแรมก่อให้เกิดความรู้ในมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นมากกว่าโดยวิธีสอนในห้องเรียน

5.2 การถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยวิธีสอนแบบอยู่ค่ายพักแรมวิธีสอนแบบในห้องเรียน และวิธีสอนแบบควบคุม มีผลทำให้เด็กวัยรุ่นในจังหวัดนครราชสีมา มีทัศนคติในมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นแตกต่างกันดังนี้

5.2.1 การถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยวิธีสอนแบบอยู่ค่ายพักแรม ทำให้เกิดทัศนคติในมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นดีกว่าวิธีสอนแบบควบคุม

5.2.2 การถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยวิธีสอนแบบในห้องเรียนทำให้เกิดทัศนคติในมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นดีกว่าวิธีสอนแบบควบคุม

5.2.3 การถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยวิธีสอนแบบอยู่ค่ายพักแรม ทำให้เกิดทัศนคติในมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นดีกว่าวิธีสอนแบบในห้องเรียน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการ

ในการศึกษาค้างนี้ มีวิธีดำเนินการศึกษาค้างนี้

✓ 1. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ เป็นเด็กวัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนปทุมวิทยาคม จังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2523 จำนวน 60 คน แล้วย่นำมาสุ่มเข้ากลุ่ม โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 20 คน ค้างนี้คือ

- กลุ่มที่ 1 ถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมโดยวิธีสอนแบบอยู่ค่ายพักแรม 20 คน
- กลุ่มที่ 2 ถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมโดยวิธีสอนแบบในห้องเรียน 20 คน
- กลุ่มที่ 3 ไม่ได้รับการถ่ายทอดคือเป็นกลุ่มควบคุม 20 คน

✓ 2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลค้างนี้ประกอบด้วย แบบทดสอบวัดความรู้

1 ฉบับและแบบสอบถามทัศนคติ 1 ฉบับ คือ

2.1 แบบทดสอบวัดความรู้ ในมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งสร้างจากความรู้ที่รวบรวมไว้ในภาคขยาย ก. โดยสร้างในลักษณะเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือกแล่นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบว่า ครอบคลุมเนื้อหาหรือไม่ ทั้งนี้เพื่อหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหาหรือไม่ แล้วจึงนำแบบทดสอบไปทดลองสอบเพื่อหาค่าอำนาจจำแนก ค่าความยากง่าย โดยใช้ 27 เปอร์เซ็นต์ ของ Chung Teh Fan และหาค่าความเชื่อมั่น จนปีค่าความเชื่อมั่นสูงพอจึงจะนำไปใช้ โดยใช้สูตร KR - 20 ที่เป็นของ Kuder Richardson ซึ่งมีวิธีดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดความรู้ในมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่น ค้างนี้

—จังหวัดนครราชสีมา เพื่อนำไปสร้างแบบทดสอบวัดความรู้

2.1.2 ทำตารางวิเคราะห์ข้อสอบ กำหนดน้ำหนักของเนื้อหาความรู้ในแต่ละหัวข้อ และกำหนดน้ำหนักของข้อสอบที่จะออกวัดความรู้ในแต่ละหัวข้อนั้น

2.1.3 สร้างแบบทดสอบวัดความรู้ตามน้ำหนักของความรู้ และน้ำหนักของข้อสอบในแต่ละหัวข้อตามที่กำหนดไว้ในตารางวิเคราะห์ข้อสอบ โดยมีลักษณะเป็นแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก โดยให้ผู้ตอบเลือกข้อที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว 4 ตัวเลือก โดยให้ผู้ตอบเลือกข้อที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว ดังตัวอย่าง

ข้อ 0) ลักษณะของปราสาทหินพิมาย เป็นศิลปะแบบ

ก. ทวารวดี

ข. ขอม

ค. ลพบุรี

ง. อยุธยา

2.1.4 นำแบบทดสอบไปให้อาจารย์ 1 ท่าน ตรวจสอบเนื้อหาทั้งหมด และให้วิทยากรผู้ชำนาญในแต่ละเรื่องตรวจสอบแต่ละเรื่องอีกครั้ง เพื่อพิจารณาว่ามีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา คือ ครอบคลุมเนื้อหาหรือไม่

2.1.5 นำแบบทดสอบไปทดลองสอบกับนักเรียนที่ถือว่ามีความใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างแต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อและรายตัวเลือก เพื่อหาค่าความยากง่ายและอำนาจของแบบทดสอบ โดยใช้วิธี 27 เปอร์เซนต์ของ Chung Teh Fan เกณฑ์การตรวจให้คะแนน ใช้หลักว่าตอบถูกต้อง 1 คะแนน และตอบผิดหรือตอบเกินกว่า 1 ตัวเลือกในข้อเดียวกันให้ 0 คะแนน

2.1.6 นำแบบทดสอบมาคัดเลือกไว้ คือ ข้อที่ค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง .2 ถึง .8 และมีค่าอำนาจจำแนก (r) ไม่น้อยกว่า .2 นำมาหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้วิธี KR - 20 ของ Kuder Richardson ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.823

2.1.7 เลือกข้อทดสอบที่มีคุณภาพดี เรียงลำดับตามความยากง่าย ซึ่งมี

2.2 แบบสอบถามวัดทัศนคติต่อมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา
 ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามมาตราวัดทัศนคติของลิเคิร์ต (Likert) ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประ
 มาณค่า 5 ช่วง (Scale) เมื่อสร้างจึงนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบว่าคลุมเนื้อหา
 หรือไม่ แล้วจึงนำไปทดลองหาค่าอำนาจ โดยใช้ $t = \text{test}$ และความเชื่อมั่นนั้นมี
 ค่าสูงพอจึงนำไปใช้ได้ จึงมีวิธีการสร้างแบบสอบถามวัดทัศนคติต่อมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่น
 ดังนี้

2.2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่น
 ในจังหวัดนครราชสีมา เพื่อนำไปสร้างแบบสอบถามวัดทัศนคติ

2.2.2 ทำตารางวิเคราะห์ กำหนดน้ำหนักความสำคัญและจุดมุ่งหมายใน
 เนื้อหาแต่ละหัวข้อที่จะวัดทัศนคติออกมาว่า ควรจะมีจำนวนข้อในแบบสอบถามทั้งทางบวก
 และทางลบในสัดส่วนเท่าไรจึงจะเหมาะสมและเหมาะสมกับจุดมุ่งหมายและความสำคัญในแต่ละ
 หัวข้อนั้น

2.2.3 สร้างข้อคำถามเป็นแบบสอบถามวัดทัศนคติต่อมรดกทางวัฒนธรรม
 ท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา เพื่อศึกษาหาที่ ความคิดเห็น ความรู้สึก เอนเอียงทางจิตใจ
 ของนักเรียนที่มีมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา

2.2.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ 1 ท่าน โดยให้ตรวจ
 สอบทั้งหมด และให้วิทยากรผู้เชี่ยวชาญในแต่ละเรื่อง ตรวจสอบแต่ละเรื่องอีกครั้ง เพื่อ
 ให้มีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา

2.2.5 เลือกมาตราส่วนประมาณค่า และกำหนดน้ำหนัก โดยใช้มาตราส่วน
 ประกอบค่า 5 ช่วงแบบของ Likert คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่นั่นใจ
 ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยใช้หมายเลข 5 4 3 2 1 แทนช่วงเหล่านี
 ้นตามลำดับตัวอย่าง เช่น

ข้อ ๑) เพลงโคราชเป็นสิ่งล้ำสมัย 5 4 3 2 1

2.2.6 การให้คะแนนถือเกณฑ์ตัดสินใจว่ามีพฤติกรรมตรงกับข้อความนั้นมาก

น้อยเพียงใด (ประภาเพ็ญ สุวรรณ 252๖ : 28) ดังนี้

เกณฑ์การตรวจให้คะแนน มี 2 กรณี ดังนี้

กรณีที่ 1 ในข้อความที่มีความหมายทางบวก (Positive) เกณฑ์การให้คะแนนกำหนดดังนี้

ถ้ากาหมายเลข 5 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้ 5 คะแนน
ถ้ากาหมายเลข 4 หมายถึง เห็นด้วย	ให้ 4 คะแนน
ถ้ากาหมายเลข 3 หมายถึง ไม่แน่ใจ	ให้ 3 คะแนน
ถ้ากาหมายเลข 2 หมายถึง ไม่เห็นด้วย	ให้ 2 คะแนน
ถ้ากาหมายเลข 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้ 1 คะแนน

กรณีที่ 2 ในข้อความที่มีความหมายทางลบ (Negative) เกณฑ์การให้คะแนนกำหนดดังนี้

ถ้ากาหมายเลข 5 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้ 1 คะแนน
ถ้ากาหมายเลข 4 หมายถึง เห็นด้วย	ให้ 2 คะแนน
ถ้ากาหมายเลข 3 หมายถึง ไม่แน่ใจ	ให้ 3 คะแนน
ถ้ากาหมายเลข 2 หมายถึง ไม่เห็นด้วย	ให้ 4 คะแนน
ถ้ากาหมายเลข 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้ 5 คะแนน

2.2.7 นาแบบสอบถามไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดนครราชสีมาใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง แต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาวิเคราะห์โดยตรวจให้คะแนนทุกข้อ เพื่อแบ่งเป็น 2 กลุ่ม โดยถือเอา 25 เปอร์เซ็นต์ของผู้ที่ได้คะแนนแบบสอบถามสูงเป็นผู้ที่มีทัศนคติดี และ 25 เปอร์เซ็นต์ของผู้ที่ได้คะแนนแบบสอบถามต่ำเป็นผู้ที่มีทัศนคติไม่ดี แล้วจึงนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อโดยใช้ t - test

✓ 2.2.8 นำข้อแบบสอบถามที่คัดเลือก คือ ข้อคำถามที่มีค่า t เท่ากับหรือมากกว่า 1.75 ไปหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตร

$$r_{tt} = 1 - \frac{MS_{error}}{MS_{ind}}$$

จนมีลักษณะเป็นแบบสอบถามที่มีคุณภาพดี ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 60 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่น - 0.801 จัดพิมพ์เพื่อเตรียมใช้ในการทดลองต่อไป

3. วิธีการในการทดลอง ทำตามลำดับดังนี้

3.1 นำแบบทดสอบวัดความรู้และแบบสอบถามวัดทัศนคติมาทดสอบกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองที่ 1 กลุ่มทดลองที่ 2 และกลุ่มควบคุม

3.2 ทำการทดลองถ่ายทอดดังนี้

กลุ่มที่ 2 ทดลองถ่ายทอดกรมรถทางวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยวิธีสอนแบบอยู่ค่ายพักแรมโดยสอนตามโครงการสอนที่จัดไว้เป็นเวลา 3 วันติดต่อกัน คิดเป็นจำนวนชั่วโมงที่สอนได้ 18 ชั่วโมง รายละเอียดปรากฏอยู่ในภาคผนวก ค.

กลุ่มที่ 3 ไม่ได้รับการถ่ายทอดด้วยวิธีใด ๆ เลย ถือเป็นกลุ่มควบคุม

3.3 นำแบบทดสอบวัดความรู้และแบบสอบถามวัดทัศนคติมาทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองที่ 1 กลุ่มทดลองที่ 2 และกลุ่มควบคุม

3.4 นำผลที่ได้จากแบบทดสอบและแบบสอบถามมาทำการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมุติฐานต่อไป

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 หาค่าเฉลี่ย โดยคำนวณจากสูตร (สมสรร วงษ์อยู่น้อย 2521 : 26)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} คือ ค่าเฉลี่ย

N คือ จำนวนตัวอย่าง

$\sum X$ คือ ผลรวมของคะแนนดิบ

4.2 หาค่าแปรปรวน โดยใช้สูตร (อนันต์ ศรีโสภณ 2521 : 26)

$$s^2 = \frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}$$

เมื่อ s^2 คือ ความแปรปรวน

N คือ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

$\sum X^2$ คือ ผลรวมของคะแนนดิบแต่ละตัวยกกำลังสอง

$(\sum X)^2$ คือ ผลรวมของคะแนนดิบทั้งหมดยกกำลังสอง

4.3 หาค่าอำนาจจำแนก โดยวิเคราะห์รายข้อแบบสอบถามวัดทัศนคติ โดยใช้
จากสูตร (อังคณา สายยศ ม.ป.ป. : 179)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{s_H^2}{n_H} + \frac{s_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ t คือ ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ

\bar{X}_H, \bar{X}_L คือ คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูงกลุ่มต่ำ

s_H^2, s_L^2 คือ คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มสูงกลุ่มต่ำ

n_H, n_L คือ จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มสูงกลุ่มต่ำ

4.4 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทัศนคติ โดยใช้สูตร (วิเชียร
เกตุสิงห์ 2522 : 141)

$$r_{tt} = 1 - \frac{MS_{error}}{MS_{ind}}$$

เมื่อ r_{tt} คือ ค่าความเชื่อมั่น

MS_{error} คือ ค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อน

MS_{ind} คือ ค่าเฉลี่ยกำลังสองของคะแนนแบบสอบถามแต่ละคน

4.5 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นโดยใช้

สูตร KR - 20 ของ Kuder Richardson (อังกฤษ สายยศ ม.ป.ป. : 160)

$$r_{tt} = \left(\frac{N}{N-1} \right) \left(1 - \frac{pq}{S_t^2} \right)$$

เมื่อ r_{tt} คือ ค่าความเชื่อมั่น

N คือ จำนวนข้อของแบบทดสอบ

p คือ อัตราส่วนของผู้ที่ทำได้ในข้อหนึ่ง ๆ

q คือ อัตราส่วนของผู้ที่ทำผิดในข้อหนึ่ง ๆ

S_t^2 คือ คะแนนความแปรปรวนของแบบทดสอบทั้งฉบับ

4.6 ทดสอบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยของผลการถ่ายทอมรกกทางวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (Analysis of Covariance)

โดยใช้คะแนนจากการทดสอบก่อนเป็นตัวแปรร่วม เพื่อทดสอบสมมุติฐาน (Lindquist. 1956 : 323)

$$F = \frac{MS'A}{MS'W}$$

เมื่อ F คือ ค่าสถิติที่ใช้พิจารณา

$MS'A$ คือ ค่าปรับแล้วของค่าเฉลี่ยกำลังสองของคะแนนจากผลการทดลอง

$MS'W$ คือ ค่าปรับแล้วของค่าเฉลี่ยกำลังสองของคะแนนภายในกลุ่ม

4.7 ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยที่ปรับแล้วที่ละคู่ โดยใช้
(Lindquist. 1953 : 327)

$$t = \frac{\bar{X}'_1 - \bar{X}'_2}{S_{\bar{X}'_1 - \bar{X}'_2}}$$

เมื่อ t คือ ค่าสถิติที่ไว้พิจารณา t - Distribution
 \bar{X}' คือ คะแนนเฉลี่ยที่ปรับแล้ว (Adjusted Mean)
 $S_{\bar{X}'_1 - \bar{X}'_2}$ คือ ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความสะดวกในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ได้กำหนดสัญลักษณ์ขึ้นใช้ ดังนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ย
\bar{X}'	แทน	คะแนนเฉลี่ยที่ปรับแล้ว (Adjusted Mean)
SD	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
SS_x	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนนก่อนการทดลอง
SS_y	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนนหลังการทดลอง
SS'	แทน	ค่าปรับแล้วของผลบวกกำลังสองของคะแนน
MS	แทน	รายเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน
MS'	แทน	ค่าปรับแล้วของรายเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน
SP	แทน	ผลบวกของผลคูณคะแนนรวมของคะแนนก่อนการทดลองกับ คะแนนหลังการทดลอง
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา F - Distribution
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา t - Distribution
กลุ่มทดลองที่ 1	แทน	กลุ่มที่ได้รับการถ่ายทอดกรรมกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นโดยอยู่ ค่ายฝึกแรม
กลุ่มทดลองที่ 2	แทน	กลุ่มที่ได้รับการถ่ายทอดกรรมกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นโดย การสอนในห้องเรียน
กลุ่มควบคุม	แทน	กลุ่มที่ไม่ได้รับการถ่ายทอดกรรมกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นด้วย วิธีใดๆ เลย

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ผลและแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล ในการทดลองครั้งนี้จะเสนอเป็น
ตอน ๆ ตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 หาค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนจากการสอบครั้งแรก (Pre - test)
และจากการสอบครั้งหลัง (Post - test) ของแบบทดสอบวัดความรู้และแบบสอบถาม
วัดทัศนคติ

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบความรู้ในมรคทางวัฒนธรรมท้องถิ่นกับกลุ่มตัวอย่างจาก
คะแนนการสอบครั้งหลัง โดยใช้คะแนนจากการสอบครั้งแรกเป็นตัวแปรร่วมเพื่อทดสอบ
สมมติฐานข้อ 1.1 1.2 และ 1.3

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบทัศนคติต่อมรคทางวัฒนธรรมท้องถิ่นกับกลุ่มตัวอย่างจาก
คะแนนการสอบครั้งหลัง โดยใช้คะแนนจากการสอบครั้งแรกเป็นตัวแปรร่วมเพื่อทดสอบ
สมมติฐานข้อ 2.1 2.2 และ 2.3

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 หาค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนจากการสอบครั้งแรกและจากการสอบ
จากการนำข้อสอบไปทดลองสอบกับกลุ่มตัวอย่างทั้ง กลุ่ม โดยทำการสอบ
ก่อน การทดลองและหลังการทดลองถ่ายถอดมรคทางวัฒนธรรมท้องถิ่นแล้ว นำผลที่ได้มา
หาค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนจากการสอบทั้ง 2 ครั้ง ดังแสดงในตารางที่ 1 และตารางที่ 2

ตารางที่ 1 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความรู้ในมรคทางวัฒนธรรมท้องถิ่นของ
กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

การทดลอง	ค่าสถิติ	กลุ่มทดลองที่ 1	กลุ่มทดลองที่ 2	กลุ่มควบคุม
ก่อนดำเนินการทดลอง	N	20	20	20
	\bar{X}	27.55	25.5	26.65
	SD	4.	4.38	3.68
หลังดำเนินการทดลอง	N	20	20	20
	\bar{X}	37.9	31.6	27.05
	SD	4.93	3.62	3.61

จากตารางที่ 1 แสดงว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการสอบครั้งแรก (Pre - test) ของแบบทดสอบวัดความรู้ในมรคทางวัฒนธรรมท้องถิ่นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มมีความแตกต่างกันเล็กน้อย แต่พบว่าภายหลังการทดลองคะแนนเฉลี่ยของแต่ละกลุ่มจะเพิ่มขึ้น โดยกลุ่มทดลองที่ 1 และ กลุ่มทดลองที่ 2 มีค่าคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นมาก ส่วนกลุ่มควบคุมเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

✓ ตารางที่ 2 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนทัศนคติต่อมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม ก่อนดำเนินการทดลองและภายหลังการทดลอง

การทดลอง	ค่าสถิติ	กลุ่มทดลองที่ 1	กลุ่มทดลองที่ 2	กลุ่มควบคุม
ก่อนดำเนินการทดลอง	N	20	20	20
	\bar{X}	215.45	213	199.95
	SD	13.76	14.26	11.79
หลังดำเนินการทดลอง	N	20	20	20
	\bar{X}	275.4	244.65	215.7
	SD	11.41	13.19	12.09

จากตารางที่ 2 แสดงว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยได้จากการสอบครั้งแรก

(Pre - test) ของแบบสอบถามทัศนคติต่อมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม มีความแตกต่างกันเล็กน้อย และพบว่าภายหลังการทดลองคะแนนเฉลี่ยของแต่ละกลุ่มเพิ่มขึ้น โดยกลุ่มทดลองที่ 1 และ กลุ่มทดลองที่ 2 มีค่าคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นมาก ส่วนกลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย

เนื่องจากค่าคะแนนเฉลี่ยและความแปรปรวนของคะแนนความรู้และทัศนคติของกลุ่มทดลองทั้ง 3 กลุ่ม มีค่าแตกต่างกัน ดังนั้นจึงนำไปทดสอบนัยสำคัญด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวน

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบความรู้ในมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นของกลุ่มตัวอย่างจากคะแนนการสอบครั้งหลัง โดยใช้คะแนนจากการสอบครั้งแรกเป็นตัวแปรร่วม

เพื่อทดสอบสมมติฐาน ข้อ 1.1, 1.2 และ 1.3 ที่ว่า

1.1 การถ่ายทอดความรู้ทางวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยวิธีสอนแบบอยู่ค่ายพักแรม ก่อให้เกิดความรู้ในมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นมากกว่าวิธีสอนแบบควบคุม

1.2 การถ่ายทอดความรู้ทางวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยวิธีสอนแบบในห้องเรียน ก่อให้เกิดความรู้ในมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นมากกว่าวิธีสอนแบบควบคุม

1.3 การถ่ายทอดความรู้ทางวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยวิธีสอนแบบอยู่ค่ายพักแรม ก่อให้เกิดความรู้ในมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นมากกว่าวิธีสอนแบบวิธีสอนแบบในห้องเรียน

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมของคะแนนความรู้ในมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม

	Source of Variation			F
	between	within	total	
SS _X	42.33	942.5	984.73	
SS _Y	1187.43	957.55	2144.98	
SP	116.316	608.45	724.766	
SS' _Y	1046.798	564.752	1611.550	
df	2	56	58	
MS'	523.399	10.0848	-	F = 51.899 *

$$F_{.05} = 3.17 \quad df \quad 2, 56$$

จากตารางที่ 3 แสดงว่า ภายหลังจากการทดสอบการถ่ายทอดความรู้มรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นแก่ตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มแล้ว ความรู้ในมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งหมายความว่า ผลการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบอยู่ค่ายพักแรม วิธีสอนแบบในห้องเรียน

และไม่ได้รับการสอนคือ กลุ่มควบคุม มีผลต่อความรู้ในมรคททางวัฒนธรรมท้องถิ่นแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน

ดังนั้นจึงคำนวณค่าเฉลี่ยที่ปรับแล้วของความรู้ในมรคททางวัฒนธรรมท้องถิ่นของกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม แล้วนำมาเปรียบเทียบกันด้วย t - test แบบกลุ่มตัวอย่างเป็นอิสระ กันดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าสถิติพื้นฐานแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยปรับแล้วของความรู้ในมรคททางวัฒนธรรมท้องถิ่นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม เป็นรายคู่

กลุ่มตัวอย่าง	\bar{X}	\bar{X}'	$s(\bar{X}_i - \bar{X}_j)$	t
กลุ่มทดลองที่ 1	37.9	38.67	1.02	11.61*
กลุ่มควบคุม	27.05	26.83		
กลุ่มทดลองที่ 2	31.6	31.06	1.01	4.19*
กลุ่มควบคุม	27.05	26.83		
กลุ่มทดลองที่ 1	37.9	38.67	1.03	7.39*
กลุ่มทดลองที่ 2	31.6	31.06		

$$t_{.05} = 1.685, \quad df = n - 1 - 1 = 38$$

จากตารางที่ 4 แสดงว่า

1. การถ่ายทอดมรคททางวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยวิธีสอนแบบอยู่ค่ายพักแรม

ก่อให้เกิดความรู้ในมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นมากกว่าวิธีสอนแบบควบคุมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1.1

2. การถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้วยวิธีสอนแบบในห้องเรียน ก่อให้เกิดความรู้ในมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นมากกว่า วิธีสอนแบบควบคุมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1.2

3. การถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยวิธีสอนแบบอยู่ค่ายพักแรม ก่อให้เกิดความรู้ในมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นมากกว่า วิธีสอนแบบในห้องเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1.3

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบทัศนคติต่อมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่น ของกลุ่มตัวอย่างจากคะแนนการสอบครึ่งหลัง โดยใช้คะแนนจากการสอบครั้งแรกเป็นตัวแปรร่วมสมมติฐานข้อ 2.1 2.2 และ 2.3 ที่ว่า

2.1 การถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยวิธีสอนแบบอยู่ค่ายพักแรม ทำให้เกิดทัศนคติในมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นดีกว่าวิธีสอนแบบควบคุม

2.2 การถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยวิธีสอนแบบในห้องเรียน ทำให้เกิดทัศนคติในมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นดีกว่าวิธีสอนแบบควบคุม

2.3 การถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยวิธีสอนแบบอยู่ค่ายพักแรม ทำให้เกิดทัศนคติในมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นดีกว่าวิธีสอนแบบในห้องเรียน

ตารางที่ 5 คำนวณสำคัญของการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมของคะแนนทัศนคติ
ต่อมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นของกลุ่มตัวอย่าง

	Source of Variation			F
	between	within	total	
SS _X	2,777.1	10,101.9	12,879	
SS _Y	35,651.7	8,557.55	44,209.25	
SP	9,189.9	6,184.1	15,374	
SS' _Y	21,085.1	4,771.8	50,015.60	
df	2	58	-	
MS'	10,542.55	85.2	-	F = 123.7 *

$$F_{.05} = 3.17 \quad df = 2, 56$$

จากตารางที่ 5 แสดงว่า ทัศนคติต่อมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่น ภายหลังจากการทดลองของกลุ่มที่ 1 กลุ่มทดลองที่ 2 และกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หมายความว่า ผลการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบอยู่ค่ายพักแรม วิธีสอนแบบอยู่ค่ายพักแรม วิธีสอนแบบในห้องเรียนและวิธีสอนแบบควบคุม มีผลต่อทัศนคติในมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นแตกต่างกัน

ดังนั้น จึงคำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ยที่ปรับแล้ว ของทัศนคติต่อมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นของกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม แล้วนำมาเปรียบเทียบกันด้วย t - test แบบกลุ่มตัวอย่างเป็นอิสระกัน ดังแสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ค่าสถิติพื้นฐาน และการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยที่ปรับ ของทัศนคติต่อมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม เป็นรายคู่

กลุ่มตัวอย่าง	\bar{X}	\bar{X}'	$s(\bar{X}_1 - \bar{X}_j)$	t
กลุ่มทดลองที่ 1 กลุ่มควบคุม 3	275.4 215.7	275.74 221.53	3.25	16.68*
กลุ่มทดลองที่ 2 2 กลุ่มควบคุม 3	244.65 215.7	242.46 221.53	3.16	6.62*
กลุ่มทดลองที่ 1 กลุ่มทดลองที่ 2	275.4 244.65	271.74 242.46	2.93	9.99*

$$t_{.05} = 1.676 \quad df = n - 1 - 1 = 38$$

จากตารางที่ 6 แสดงว่า

1. การถ่ายทอกรมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยวิธีสอนแบบอยู่ค่ายพักแรม ทำให้เกิดทัศนคติต่อมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นดีกว่าวิธีสอนแบบควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2.1

2. การถ่ายทอกรมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นด้วยวิธีสอนแบบในห้องเรียน ทำให้เกิดทัศนคติต่อมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นดีกว่าวิธีสอนแบบควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2.2

3. การถ่ายทอกรมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นโดยวิธีสอนแบบอยู่ค่ายพักแรม ทำให้เกิดทัศนคติต่อมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นดีกว่าวิธีสอนแบบในห้องเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2.3

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

1. ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

เพื่อเปรียบเทียบผลของการถ่ายทอดกรรมกทางวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยวิธีสอนแบบ อยู่ค่ายพักแรม วิธีสอนแบบในห้องเรียน และวิธีสอนแบบควบคุม ที่มีต่อความรู้และทัศนคติ ต่อกรรมกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นของ เด็กวัยรุ่น ในจังหวัดนครราชสีมา

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นเด็กวัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 ของโรงเรียนปทุมพิทยาคม จังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2523 จำนวน 60 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย แล้วสุ่มแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มอยู่ค่ายพักแรม 20 คน กลุ่มสอนในห้องเรียน 20 คน กลุ่มควบคุม 20 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ประกอบด้วยแบบทดสอบความรู้ 1 ฉบับ และแบบสอบถามทัศนคติ 1 ฉบับ ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้น

4. วิธีดำเนินการทดลอง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้ดำเนินการเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

4.1 นำแบบทดสอบวัดความรู้และแบบสอบถามวัดทัศนคติมาทดสอบกลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 3 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองที่ 1 กลุ่มทดลองที่ 2 และกลุ่มควบคุม

4.2 ทำการทดลองถ่ายทอด ดังนี้

กลุ่มทดลองที่ 1 ทดลองถ่ายทอดกรรมกทางวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยวิธีสอนแบบอยู่ค่ายพักแรม โดยสอนตามโครงการสอน ที่จัดไว้เป็นเวลา 3 วันคิดต่อกัน คิดเป็นจำนวนชั่วโมงสอนได้ 18 ชั่วโมง รายละเอียดปรากฏอยู่ในภาคผนวก ค.

กลุ่มทดลองที่ 2 ทดลองถ่ายทอคมรคทางวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยวิธีสอนแบบในท้องถิ่น โดยสอนตามโครงการสอนที่จัดไว้เป็นเวลา 3 วันติดต่อกัน ถือเป็นจำนวนชั่วโมงสอนได้ 18 ชั่วโมง รายละเอียดปรากฏอยู่ในภาคผนวก ค.

กลุ่มควบคุม ไม่ได้รับการถ่ายทอด้วยวิธีใดๆ เลย ถือเป็นกลุ่มควบคุม

4.3 นำแบบทดสอบวัดความรู้และแบบสอบถามวัดทัศนคติมาทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองที่ 1 กลุ่มทดลองที่ 2 และกลุ่มควบคุม

4.4 นำผลที่ได้จากแบบทดสอบความรู้และแบบสอบถามทัศนคติมาทำการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1

หาค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนจากการสอบครั้งแรก (Pre - test) และจากการสอบครั้งหลัง (Post - test) ของแบบทดสอบวัดความรู้และแบบสอบถามวัดทัศนคติ

ตอนที่ 2

เปรียบเทียบความรู้ในมรดก .งวัฒนธรรมท้องถิ่นกับกลุ่มตัวอย่างจากคะแนนการสอบครั้งหลัง โดยใช้คะแนนจากการสอบครั้งแรกเป็นตัวแปรร่วม โดยใช้ F - test

ตอนที่ 3

เปรียบเทียบทัศนคติต่อมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นกับกลุ่มตัวอย่างจากคะแนนการสอบครั้งหลัง โดยใช้คะแนนจากการสอบครั้งแรกเป็นตัวแปรร่วม โดยใช้ F - test

เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมอย่างมีนัยสำคัญแล้ว จึงเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยที่ปรับแล้วเป็นรายคู่ด้วย t - test ทั้งตอนที่ 2 และ 3

6. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 การถ่ายทอคมรคทางวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยวิธีสอนแบบอยู่ค่ายพักแรมก่อให้เกิดความรู้ ในมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นมากกว่าวิธีสอนแบบควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6.2 การถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยวิธีสอนแบบในห้องเรียน ก่อให้เกิดความรู้ในมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นมากกว่าวิธีสอนแบบควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6.3 การถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยวิธีสอนแบบอยู่ค่ายพักแรม ก่อให้เกิดความรู้ในมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นมากกว่ากลุ่มวิธีสอนแบบในห้องเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6.4 การถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยวิธีสอนแบบอยู่ค่ายพักแรม ทำให้เกิดทัศนคติในมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นดีกว่าวิธีสอนแบบควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6.5 การถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยวิธีสอนแบบในห้องเรียน ทำให้เกิดทัศนคติในมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นดีกว่าวิธีสอนแบบควบคุม อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

7. การอภิปรายผล

จากความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า เพื่อเปรียบเทียบผลจากการถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา โดยวิธีสอนแบบอยู่ค่ายพักแรม วิธีสอนแบบในห้องเรียน และวิธีสอนแบบควบคุม ซึ่งไม่ได้รับการถ่ายทอดโดยวิธีใด ๆ ทั้งสิ้นว่าวิธีการใดที่มีผลต่อความรู้และทัศนคติต่อมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นดีกว่ากัน ซึ่งจะอภิปรายผลที่ปรากฏออกมาเป็นลำดับ ดังนี้

7.1 จากผลการเปรียบเทียบความรู้และทัศนคติระหว่างกลุ่มอยู่ค่ายพักแรมและกลุ่มควบคุม พบว่า กลุ่มอยู่ค่ายพักแรมมีผลทั้งในด้านความรู้และทัศนคติดีกว่ากลุ่มควบคุม ซึ่งจากผลการทดลองทั้ง 2 ข้อจะแสดงให้เห็นว่า ในเรื่องการถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นแก่เด็กนั้น การได้รับการถ่ายทอดจะโดยวิธีการอยู่ค่ายพักแรมหรือวิธีสอนในห้องเรียน จะโดยวิธีใดวิธีหนึ่งก็ตามจะช่วยให้เด็กมีความรู้เพิ่มขึ้นและมีทัศนคติที่ดีขึ้นกว่าการที่จะไม่ถ่ายทอดใด ๆ แก่เด็กเลย ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1.1, 1.2,

2.1 และ 2.2 ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เด็กนั้น เด็กจะได้กระทำกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งจะก่อให้เกิดการเรียนรู้ในคุณค่า กว้างสำคัญหรือ สิ่งต่าง ๆ ในเรื่องเหล่านั้นเข้าไป เด็กจะเกิดความรู้สึกลงใจ เข้าใจ และมีทัศนคติที่ดีขึ้นจากแต่ก่อน ซึ่งเด็กไม่เคยได้เรียนรู้ถึงความสำคัญของสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้นมาก่อนเลย ดังที่จอห์น ดีวีย์ (ฌวงค์ เทียมเมฆ 2520 : 13 อ้างจาก John Dewey) ได้กล่าวว่า การที่คือนักเรียนได้ทำงานร่วมกัน ได้มีโอกาสแสดงออกซึ่งความสามารถของตนได้ เข้าร่วมกิจกรรมทั้งหลายที่โรงเรียนจัดขึ้น จะเป็นทางหนึ่งที่จะทำให้เด็กได้รับความรู้เพิ่มขึ้น และที่สุมิทร คุณานุกร (สุมิทร คุณานุกร 2518 : 99 - 101) ได้กล่าวว่า กิจกรรมนี้นักเรียนทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน จะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งทางด้านทักษะ ทักษะ และความรู้ให้ดีขึ้น

7.3 จากผลการเปรียบเทียบความรู้และทัศนคติระหว่างกลุ่มค่ายพักแรมกับกลุ่มที่สอนในห้องเรียน พบว่า กลุ่มค่ายพักแรมมีผลในด้านความรู้มากกว่าและมีทัศนคติดีกว่ากลุ่มที่สอนในห้องเรียน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1.3 และ 2.3 ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าการสอนในห้องเรียนปกติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุรัชย์ ประเสริฐสรวย (สุรัชย์ ประเสริฐสรวย 2514 : 46 - 47) ที่ศึกษาเปรียบเทียบผลการสอนวิชาสังคมศึกษาแก่นักเรียน กลุ่ม ค่ายการนำไปทัศนศึกษาและบรรยายในชั้นเรียน พบว่า การนำนักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ภายหลังจากการเรียนในชั้นเรียนแล้ว จะมีประสิทธิภาพดีกว่าการสอนในชั้นเรียนแต่เพียงอย่างเดียว และไม่ว่าจะทิ้งระยะเวลาานเท่าใด การพานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ประกอบการเรียนการสอน ทำให้นักเรียนเรียนรู้ได้มากกว่าและจดจำได้นานกว่า ซึ่งการศึกษานอกสถานที่นี้เป็นกิจกรรมอันหนึ่งในวิธีการสอนโดยการอยู่ค่ายพักแรมนี้ นอกจากนี้จากงานวิจัยของสกิลแมน (Skillman . 1959 : 1958) ที่ทำการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมนอกห้องเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนของชั้นปีที่ 3 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายของญี่ปุ่น โรงเรียนพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมมีความสัมพันธ์กับการเข้าร่วมกิจกรรมนอกห้อง

เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และผลการเรียนของผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมนอกห้องเรียนจะสูงกว่าผลการเรียนของผู้ที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การเข้าร่วมกิจกรรมนอกห้องเรียนจะทำให้ผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น ส่วนไคสกาล หวังฉานิช (ไคสกาล หวังฉานิช 2510 : 72 - 74) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมนอกชั้นเรียนกับผลการเรียนของนิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร พบว่าการมีทัศนคติที่ดีต่อสถาบันและต่ออาจารย์ผู้สอน มีความสัมพันธ์กับผลการเรียนของนิสิตอย่างเด่นชัด และมีความสัมพันธ์กับกิจกรรมนอกชั้นเรียนด้วย และรวมทั้งบรรยากาศในห้องเรียนนั้นเป็นบรรยากาศปกติที่นักเรียนเคยชิน เด็กจะได้รับการกระตุ้นจากสภาพบรรยากาศห้องเรียนนี้ได้น้อยกว่าเมื่อเทียบกับสภาพการเรียนในค่ายพักแรม ซึ่งจะมีสภาพที่แตกต่างไปเพราะในค่ายพักแรมนั้น นักเรียนนอกจากจะเรียนความรู้จากเรื่องราวที่สอนให้เด็กแล้ว เด็กยังได้รู้จักปรับตัวให้เข้ากับสังคมอื่น ๆ ซึ่งในค่ายพักแรมเด็กทุกคนจะมีโอกาสได้แสดงกิจกรรมของตนอย่างเต็มที่ โดยไม่ใช้ครูเป็นผู้บรรยายหรือควบคุมเพียงผู้เดียว แบบในห้องเรียน และนอกจากนั้นเด็กยังได้เรียนรู้จากการกระทำและปฏิบัติจริง ๆ ซึ่งก่อให้เกิดผลทั้งด้านความรู้และทัศนคติต่าง ๆ รวมทั้งการพัฒนาทัศนคติด้วย ดังจากผลการทดลองของมรินเดย์ (อ้างจาก จรินทร์ ๒.ป.ป. : 6 Brindley.) แสดงให้เห็นว่านักเรียนผู้ซึ่งใช้ธรรมชาติเป็นวิชาเรียน จะเรียนรู้วิชาที่เกี่ยวข้องกับสถานทีนอกเมืองได้เร็วกว่า น่าสนใจมากกว่าการเรียนในห้องเรียนธรรมดาและจากการศึกษาของเบรานิส (Beranis. 1974 : 1892 - A) ที่ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมระหว่างปิดภาคเรียนว่า ทำให้ทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อชีวิตและธรรมชาติเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร พบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมพิเศษระหว่างปิดภาคเรียน มีความต้องการที่จะไปอยู่ค่ายพักแรมหรือเดินทางท่องเที่ยว และพบว่านักเรียนเหล่านั้นมีทัศนคติต่อฤดูกาลดีขึ้นมาก และนักเรียนเองก็พบว่า เขาสามารถจำและเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ที่เขาเรียนรู้อยู่ในโรงเรียนและในห้องเรียนดีขึ้นด้วย แต่ทัศนคติเหล่านั้นจะไม่ปรากฏแก่นักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมพิเศษที่โรงเรียนจัดขึ้นในระหว่างปิดภาคนี้เลย และกึ่งที่กรีตัส วัลลีโกคม (กรีตัส วัลลีโกคม 2522 : 44) ได้กล่าวว่าวิธีการรักษาโบราณสถาน

มรดกทางวัฒนธรรมของชาติอย่างหนึ่ง ก็คือ การให้การศึกษา เช่น ในต่างประเทศ ได้อบรมให้คนเห็นคุณค่ามรดกทางวัฒนธรรมตั้งแต่เด็ก ๆ โดยให้ไปสัมผัสกับวัตถุที่ยังเล็ก ซึ่งวิธีการนี้เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมการอยู่ค่ายพักแรมที่จะทำให้เด็กเกิดทัศนคติที่ดีต่อมรดกทางวัฒนธรรมของตนไว้ได้ เพราะเด็กได้รับประสบการณ์ตรงด้วยตนเอง

และนอกจากนี้กิจกรรมเสริมระหว่างชั่วโมง รวมทั้งกิจกรรมแคมป์ไฟที่จัดขึ้นในกลุ่มค่ายพักแรม จะมีส่วนส่งผลต่อการพบทราความรู้ และการนำความรู้ไปใช้และช่วยให้นักเด็กมีทัศนคติต่อมรดกทางวัฒนธรรมเหล่านั้นดีขึ้นด้วย

8. ข้อสังเกตจากการศึกษาค้นคว้า

8.1 จากการทดลองถ่ายเทอมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่น พบว่า ในวิธีสอนแบบอยู่ค่ายพักแรมและวิธีสอนแบบในห้องเรียนนั้นถึงจะมีกิจกรรมในการเรียนการสอนที่คล้ายคลึงกันมาก หรือแบบเดียวกัน แต่ในวิธีสอนแบบอยู่ค่ายพักแรมนั้น บรรยากาศในค่ายพักแรม การได้มีโอกาสปะทะสังสรรค์กันอย่างใกล้ชิดสนิทสนมคือว่าในห้องเรียน ระหว่างครูกับนักเรียน รวมทั้งการเรียนโดยจากประสบการณ์ตรง เช่น การไปศึกษานอกสถานที่ เป็นต้น ทั้งหมดนี้จะส่งผลให้เด็กในกลุ่มวิธีสอนแบบค่ายพักแรมดีกว่ากลุ่มวิธีสอนแบบในห้องเรียน ทั้งด้านความรู้และทัศนคติ

8.2 จากการทดลองในเนื้อหาวรรณกรรมพื้นบ้าน พบว่าถ้าใช้วิธีการสอน โดยใช้ภาษาถิ่นจะกระตุ้นให้เด็กมีความสนใจและรู้สึกพอใจมากเป็นพิเศษ

8.3 ในการทำวิจัยเรื่องนี้มีตัวแปรแทรกซ้อน เช่น การพยายามเข้าร่วมกิจกรรมบางอย่างของกลุ่มค่ายพักแรมจากกลุ่มทดลองอื่น ๆ ทั้งนี้เนื่องจาก การจัดค่ายพักแรมในสถานที่ใกล้เคียงกับกลุ่มทดลองอื่น เป็นต้น ทำให้ผลอาจคลาดเคลื่อนไปบ้าง

8.4 โครงการสอนในการวิจัยครั้งนี้ยังไม่สมบูรณ์เพียงพอ เพียงแต่เป็นแนวทางในการวิจัยเท่านั้น ดังนั้นถ้าจะมีผู้นำไปใช้ควรได้ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญในก้น การวางแผนโครงการ สอนหลาย ๆ ท่านช่วยกันวางแผนสร้างใหม่ให้สมบูรณ์ถูกต้องเพื่อจะทำได้

ประสิทธิภาพของการสอนได้ผลดีสมบูรณ์ถูกต้อง

8.5 จากผลการทดลองพบว่าการถ่ายทอคมรรคทางวัฒนธรรมท้องถิ่นทั้ง 2 วิธี ก่อให้เกิดความรู้และทำให้เกิดทัศนคติที่ดีแก่เด็กอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้นควร ใ้มีการสอน ถ่ายทอคแก่เด็กสอดแทรกเข้าไปในเนื้อหาหลักสูตรวิชาที่สอนต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อเด็กจะได้รับความรู้และเกิดทัศนคติที่ดีต่อวัฒนธรรมไทย

8.6 ควรใ้มีการจัดอบรมความรู้ในวัฒนธรรมท้องถิ่นแก่ครูในท้องถิ่นนั้น ๆ โดย ผู้เชี่ยวชาญในวัฒนธรรมท้องถิ่นแต่ละเรื่อง ทั้งนี้เพื่อให้ครูได้ถ่ายทอคความรู้ใ้แก่เด็ก ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

8.7 ควรม่มีการจัดกิจกรรมการถ่ายทอคความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นสอดแทรกเข้าไป ในกิจกรรมการเข้าค่ายพักแรม ของลูกเสือและเนตรนารี

9. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

9.1 ควรม่มีการทำวิจัยโดยใช้วิธีสอนแบบค่ายพักแรม นี้เปรียบเทียบกับวิธีสอน แบบในห้องเรียนในเนื้อหาวิชาอื่นบ้าง เพื่อดูว่าวิธีการใดจะเหมาะสมกับสภาพวิชาใด ซึ่งจะช่วยใ้ประสิทธิภาพในการเรียนการสอนดียิ่งขึ้น

9.2 ควรม่การทำวิจัยในจังหวัดอื่น ๆ เพื่อดูประสิทธิภาพของวิธีการอยู่ค่าย พักแรมกับวิธีการสอนในห้องเรียนว่าใ้ผลดีขึ้นอีกหรือไม่ โดยปรับปรุงเพิ่มกิจกรรมเข้าไป ทั้ง 2 กลุ่มแล้วจะใ้ผลดีขึ้น หรือเท่ากันเหมือนวิจัยฉบับนี้หรือไม่

9.3 ควรม่การวิจัยเปรียบเทียบวิธีสอนแบบในห้องเรียน กับวิธีการสอนแบบอื่น ๆ เช่น วิธีสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์ เป็นต้น เพื่อให้ได้วิธีการที่ดีที่สุดในการเรียนการสอนหรือการ ถ่ายทอคความรู้แก่เด็ก

9.4 ควรเลือกสถานที่ในการเข้าค่ายพักแรม ใ้ในการทำวิจัยครั้งต่อไป ห่าง จากการสังเกตของกลุ่มอื่น ๆ เพื่อควบคุมตัวแปรแทรกซ้อน ที่จะก่อให้เกิดคลาดเคลื่อนของ ผลการทดลอง

9.5 ควรศึกษาถึงองค์ประกอบด้านอื่น ๆ ที่สามารถเอื้อต่อการถ่ายทอคมรรคทาง

วัฒนธรรมท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น คำภาษาไทย เป็นต้น

9.6 ควรทำการวิจัยนี้กับกลุ่มตัวอย่างในวัยอื่น ๆ อีก

9.7 ควรมีการทำวิจัยถึงประเภทของวัฒนธรรมไทยบางอย่างที่ควรขจัดออกไปทั้งนี้เพราะ มีความขัดแย้งกับพัฒนาการ ทั้ง 4 ด้าน ของมนุษย์หรือก่อให้เกิดผลเสียแก่สภาพที่ส่วนใหญ่ของสังคม เช่น การเชื่อถือโหราศาสตร์ เป็นต้น

9.8 ควรมีการทำวิจัยถึงสภาพวัฒนธรรมตะวันตกว่าไม่เหมาะสมกับสภาพวัฒนธรรมไทยอย่างไรและก่อให้เกิดผลอย่างไรบ้าง

10. ข้อเสนอแนะทั่วไป

ควรมีการนำผลการวิจัยถึงสภาพนี้ไปใช้ในการส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้ในเรื่องมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นแก่เยาวชนไทย เพื่อจะได้รักษาวัฒนธรรมไทยได้คงอยู่ไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- ไขแสง รักวานิชและคณะ รายงานผลการวิจัยเรื่องทัศนคติของผู้ประกอบการอุตสาหกรรม
 รายงานการวิจัยฉบับที่ 2101, คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตร -
 1977, 156 หน้า
- คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ แนวนโยบายวัฒนธรรมแห่งชาติ เอกสารการประชุม
 พิจารณานโยบายวัฒนธรรมแห่งชาติ ณ เขื่อนศรีนครินทร์ จังหวัดกาญจนบุรี 13 - 15
 กรกฎาคม 2521, 43 หน้า
- คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน วัฒนธรรมไทย 2 : กุมภาพันธ์ 2523, 29
 หน้า
- เอกสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ : ชาววัฒนธรรม 11 : 1 - 3 พฤษภาคม
 2523
- จรินทร์ ชานีรัตน์ การจัดค่ายสัปดาห์ บางสะแกการพิมพ์ น.ป.ป. 254 หน้า
- จันทน์ รักการดี คู่มือการปฏิบัติงานตามโครงการเร่งรัดพัฒนาชนบทภาคที่ 1 : หลักการ
และวิธีการพัฒนาการท่องเที่ยวเล่มที่ 5 เรื่องทัศนคติและความต้องการ โรงพิมพ์ส่วน
 ท้องถิ่น การพิมพ์ 2508, 67 หน้า
- ชูเกียรติ วิเศษเสนาและอนงค์ พิมพ์จันทร์ นิทานสัจธรรมเล่าจากตาบดสะแกราช
อำเภอปากธงชัย จังหวัดนครราชสีมา ปริชญานันท์ ค.บ. วิทยาลัยครูนครราชสีมา
 2502, 156 หน้า
- ชิน อยู่ดี โบราณวัตถุสถานท่าพระราชอาณาจักร ศิวพรการพิมพ์ 2509, 393 หน้า
- ชัยนาค นาคบุปผา โลกของวัยรุ่น เชียงใหม่ โรงพิมพ์แสงศิลป์ 2515, 328 หน้า
- ฉรงค์ เทียบเมฆ ทัศนคติต่ออาชีพครูและความต้องการด้านกิจกรรมนักเรียนของนักเรียน
ชาวเขา วิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึง ราชบุรี ปริชญานันท์ กศ.บ. มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520, 77 หน้า อัดสำเนา
- ดวงเดือน ลาสดรภัทร ทฤษฎีเปียเจต์ เอกสารประกอบการบรรยายวิชา Piagetion

- Theory, คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2523,
78 หน้า
- ทวี อมาตยกุล ของดีในประวัติศาสตร์และโบราณคดี โรงพิมพ์รุ่งวัฒนา 2513,
524 หน้า
- ไทยวัฒนาพานิช โบราณวัตถุและสถานที่สำคัญของไทย โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช 2509,
68 หน้า
- ทัศนีย์ มุสิกไชย การจัดค่ายพักแรม กรมประชาสงเคราะห์ 2508, 188 หน้า
- สุรดิษบัณฑิตย์, วิทยาลัย คนดีในอดีต โรงพิมพ์บรรณาคม 2513, 307 หน้า
- นครราชสีมา, วิทยาลัยครู ของดีโคราช นครราชสีมา ตราเลือกการพิมพ์ 2521,
141 หน้า
- น.ผ. ปากน้ำ (นามแฝง) ศิลปะแห่งอดีตสมัย โรงพิมพ์ห้องอักษร 2516, 284 หน้า
- _____ . สรุปเจดีย์ในประเทศไทย กรุงเทพมหานครการพิมพ์ 2516, 160 หน้า
- นิพนธ์ สุขสวัสดิ์ วรรณคดีไทยเกี่ยวกับชนมบระเพ็ด พิษณุโลกแผนกเอกสารและการพิมพ์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก 2520, 317 หน้า
- ประสิทธิ์ มัชฌิม สังคมวิทยาชนบท โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2522, 250 หน้า
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ ทัศนคติ . การวัด การเปลี่ยนแปลงและสถิติกรมอนามัย โรงพิมพ์
ไทยวัฒนาพานิช 2520, 143 หน้า
- ประสิทธิ์ กาพย์อลอน "ภาษากับวัฒนธรรม" แบบเรียนวิชาภาษาไทย ท. 031,
โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช 2518, 150 หน้า
- ผจงจิตต์ อธิคมนันทะ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
รามคำแหง 2520, 138 หน้า
- ฝ่ายวิชาการ "งานวัฒนธรรมสามัคคี 4 ภาค" เอกสารประกอบการนิทรรศการวัฒนธรรม
สามัคคี 4 ภาค ฝ่ายวิชาการ "งานวัฒนธรรมสามัคคี 4 ภาค" 2523, 149 หน้า
- พ. ชลธาร (นามแฝง) ทัศนสาร 71 จังหวัด โปริ์สามัคคีการพิมพ์ 2514, 532 หน้า

- พจน์ วรกวิน จิตวิทยาสังคม โรงพิมพ์สถานสงเคราะห์หญิงปากเกร็ด 2523, 175 หน้า
- พูนพิสมัย ทิรกุล, ม.จ. สารคดีน่ารู้ โรงพิมพ์บัณฑิตสาส์น 2518, 76 หน้า
- ไพศาล หวังพานิช ความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมนอกโรงเรียนกับผลสัมฤทธิ์ของนิสิตปีที่ 3
วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร ปีการศึกษา 2520 ปรียญธานีพนธ์ กศ. บ. วิทยาลัย
 วิชาการศึกษา ประสานมิตร 2511, 116 หน้า อักสำเนา
- พิสมัย วิบูลย์สวัสดิ์และคณะ จิตวิทยาสังคม เชียงใหม่ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัย
 เชียงใหม่ 2522, 203 หน้า
- มานิต วิลลิโลกม นำเที่ยวพินายและโบราณสถานในจังหวัดนครราชสีมา โรงพิมพ์ศิวิพร
 2505, 168 หน้า
- ยุทธวีวัลย์ วณิชยจินดา ความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาสังคมศึกษากับผล
สำเร็จในการเรียนวิชาสังคมศึกษา ในชั้นมัธยม วิทยานิพนธ์ ร.จง จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย 2513, 129 หน้า อักสำเนา
- รองรัตน์ อิศรภักดี "วัฒนธรรมกับวัยรุ่น" จันทร์เกษม 86 : 43 - 45 มกราคม -
 กุมภาพันธ์ 2512
- ล้วน สายยศ สถิติวิทยาทางการศึกษา วัฒนาพานิช 2512, 276 หน้า
- วิเชียร เกตุสิงห์ สถิติเคราะห์สำหรับการวิจัย พิมพ์ครั้งที่ 4 สำนักงานคณะกรรมการ
 ศึกษาแห่งชาติ 2522, 145 หน้า
- วิมลพรรณ ปัทมวิชัย อิตลีสอง โรงพิมพ์มหาชน 2516, 116 หน้า
- ศรีนครินทร์วิโรฒ มหาสารคาม, มหาวิทยาลัย ค่านิยมที่ควรคงไว้ในภาคตะวันออกเฉียง
เหนือ 2521, 38 หน้า
- _____ ความเชื่อและสิ่งยึดเหนี่ยวทางจิตใจของชาวอีสาน เอกสารการวิจัยฉบับที่ 6
 การพลินธุ์ จันทกัณฑ์การพิมพ์ 2518, 69 หน้า
- ศรีศักดิ์ วิลลิโลกม "มรดกของไทย" วารสารสมาคม - อเมริกัน 1 : 39 - 48
 พ.ศ. 2522

ศิลปากร, กรม โครงการและรายงานการสำรวจและชุกแก่งโบราณวัตถุสถานในภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ พ.ศ. 2502, กรมศิลปากร 2503, 79 หน้า

_____ . มรดกทางวัฒนธรรมบนแผ่นดินไทยก่อนพุทธศตวรรษที่ 19 โรงพิมพ์การศาสนา
2513, 95 หน้า

_____ . เรื่องจังหวัดต่าง ๆ ในประเทศไทย โรงพิมพ์โสภณ 2491, 269 หน้า

_____ . ลัทธิธรรมเนียมต่าง ๆ เล่ม 2 โรงพิมพ์บรรณาคาร 2515, 864 หน้า

ศิลปกร, มหาวิทยาลัย คณะโบราณคดี โบราณคดีนครราชสีมา กรุงเทพมหานครพิมพ์
2511, 216 หน้า

สุชาและสุรางค์ จันทน์เอม จิตวิทยาวัยรุ่น แพร่พิทยา 2515, 320 หน้า

สนิทร์ เงินยวง ของดี 71 จังหวัด โรงพิมพ์มหาวิเศษ 2512, 419 หน้า

สรวงชศึกษา, ชุน เพลงพื้นเมืองโคราช (อัครสำเนา) ม.บ.ป., 14 หน้า

สุพัทรา สุภาพ สังคมวิทยา โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช 2518, 182 หน้า

สุมิตร คุณากร หลักสูตรและการสอน กรุงเทพมหานครพิมพ์ 2518, 259 หน้า

สมบูรณ์ แก่นตะเคียน การประเมินคุณค่าสิ่งพิมพ์เพื่อการวิจัยขนบธรรมเนียมประเพณีไทย
โรงพิมพ์สุรสภา 2519, 309 หน้า

สมพงษ์ เกரியงไกร ปูชนียสถานโบราณวัตถุไทย โรงพิมพ์แพร่พิทยา 2514, 555 หน้า

_____ . ประเพณีไทยโบราณ โรงพิมพ์จรัสสินทองต์ 2515, 711 หน้า

_____ . ประเพณีไทยและเรื่องน่ารู้ โรงพิมพ์แพร่พิทยา 2519, 725 หน้า

สมสรร วงษ์อุ้นอย เอกสารประกอบการสอนวิชาวิธีทางสถิติสำหรับการวิจัย สำนัก
ทดสอบทางการศึกษา และจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2521, 89 หน้า

สุรัชย์ ประเสริฐสรวย ประสิทธิภาพของการศึกษานอกสถานที่ประกอบการสอนวิชา

สังคมศึกษาในระดับประถมต้นภาคตอนปลาย วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2514, 65 หน้า อัครสำเนา

ชวนา พรพัฒน์กุล จิตวิทยาทั่วไป แสงรุ่งการพิมพ์ 2522, 357 หน้า

สวนกุหลาบ, วิทยาลัยครู หน่วยประเคราะห์ชุมชนสง สริมวัฒนธรรมไทย เอกลักษณ์ไทย 21
 หางหุ้นส่วนจำกัด ศึกษาสัมพันธ์ 2521, 166 หน้า

หวน พันธุพันธ์ มรดกศิลปกรรมสยาม กรุงเทพฯการพิมพ์ 2516, 326 หน้า

อังคณา สายยศ วิธีการวิจัยทางการศึกษา สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ม.ป.ป., 265 หน้า

อานนท์ อากาภิรม สังคมวัฒนธรรมและประเพณี โรงพิมพ์แพร่พิทยา 2519, 146 หน้า

_____ . สังคมวิทยา โรงพิมพ์แพร่พิทยา 2518, 211 หน้า

อนุমানราชธน, พระยา ชาติ ศาสนา วัฒนธรรม หางหุ้นส่วนจำกัดสื่อการค้า 2515,
 456 หน้า

_____ . เทศกาลสงกรานต์ โดย เสฐียรโกเศศ โรงพิมพ์คุรุสภา 2515, 248 หน้า

_____ วัฒนธรรมและประเพณีต่าง ๆ โดย เสฐียรโกเศศ โรงพิมพ์เจริญธรรม
 2515, 492 หน้า

Allport, G.N. "Attitude" in C. Merghison (ed) Handbook of Social Psychology. Horcester, Mass Olark University Press, 1940, 810 p.

Beranis, Theodore Andrew. "A Study of the Effects of A 45 - 65
 Continous School Year Experience on Student Vocation Activities
 and Attitudes," Dissertation Abstracts. 35 : 1892 - A,
 October, 1974.

Jackson, Arther E. Ponald, "Selected Relationship between Activity
 Participation and Scolastio Achievement for Kansas State
 University Students", Dissertation Abstracts, 5551 - A, 1963.

Krueger, E.T., and W.C. Reckless, Social Psychology New York,
 Longmans Green 1931, 578 p.

Lindguist, E.F. Design and Experiments in Psychology and Education.
 Boston, Houghton Mifflin Co., 1953, 303 p.

Newcomb, T.M. Social Psychology. New York, The Dryden Press,
 1954, 591 p.

Skillman, John Harold. "A Study of the Relationship between
 Participation in Various Types of Extra Class Activities and

Academic Performance in Three Private Japanese Secondary Schools," Dissertation Abstracts. 19 : 1958 February, 1959

Thrustone L.L. "Attitudes Can Be Measured" American Journal of Sociology 33 (1928) 531 p.

Triandis, Harry C. Attitude and Attitude Change. New York, John Wiley Sons, 1971, 232 p.

තරුණ

ภาคผนวก ก

ตารางกำหนดน้ำหนัก เนื้อหาและข้อสอบ

ตารางกำหนดน้ำหนักเนื้อหาและข้อสอบ

เนื้อเรื่อง	จำนวน ข้อสอบ ที่สอน	จำนวน ข้อทดสอบ ความรู้	จำนวน แบบสอบ ตามทฤษฎี	จุดมุ่งหมาย	ข้อสอบ
<u>1. สาขาภาษาและศิลปะ</u>					
1.1 <u>ภาษาโคราช</u> - คำที่เป็นสำเนียง โคราชพร้อมทั้ง ความหมายและ ตัวอย่างประกอบ	1	3	3	1. บอกลักษณะคำ ที่เป็นโคราช ไค 2. ยกตัวอย่าง สำนวนโคราช ไค 3. บอกถึงสภาพ การสืบทอด ของภาษา โคราชไค	<u>ข้อทดสอบความรู้</u> ขอ 1 2 3 <u>แบบสอบตาม</u> <u>ทฤษฎี</u> ขอ 1 2 3
1.2 <u>วรรณกรรมพื้นบ้าน</u>					
1.2.1 <u>นิทานพื้นบ้าน</u> - ท้าวป่าจิก- อรพิบพ์ - เว็คคะนน - หัวล้านนอกกรู - โสมนูกหญิง	3	10	9	1. บอกถึงคุณ ของนิทาน พื้นบ้านไค 2. บอกถึงสิ่ง ที่ได้รับจาก นิทานพื้นบ้าน	<u>ข้อทดสอบความรู้</u> ขอ 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 <u>แบบสอบตาม</u> <u>ทฤษฎี</u>

เนื้อเรื่อง	จำนวน ชั่วโมง ที่สอน	จำนวน ข้อทดสอบ ความรู้	จำนวน แบบสอบ ตามทัศนคติ	จุดมุ่งหมาย	ข้อสอบ
- เฉาก๊ว ทรราช - ศุภมิตร-เกลื่อน				แต่ละเรื่องใดข้อ 3. บอกถึงวิถีการ ดำเนินชีวิต พื้นบ้านใด	ข้อ 4 5 6 7 8 9 10 11 12
1.2.2 เพลงพื้นบ้าน - เพลงโคราช	2	6	6	1. บอกถึงลักษณะ สำคัญของ เพลงโคราช ใด 2. อธิบายวิธี การเล่นของ เพลงโคราช ใด 3. บอกประเภท ของเพลง โคราชใด	ข้อทดสอบความรู้ ข้อ 14 15 16 17 18 19 แบบสอบถาม ทัศนคติ ข้อ 13 14 15 16 17 18
2. <u>สาขามนุษยศาสตร์</u> 2.1 ประวัติจังหวัด นครราชสีมา - สภาพทาง	$1\frac{1}{2}$	5	5	1. บอกถึงสภาพ ทางภูมิศาสตร์ ของจังหวัด	ข้อทดสอบความรู้ ข้อ 20 21 22 23 24

เนื้อเรื่อง	จำนวนชั่วโมงสอน	จำนวนข้อทดสอบ	จำนวนแบบสอบถามทัศนคติ	จุดมุ่งหมาย	ข้อสอบ
<p>ภูมิศาสตร์</p> <p>-ประวัติความเป็นมา</p> <p>-สภาพปัจจุบัน</p>				<p>นกรราชสีมาใต้</p> <p>2.บอกถึงประวัติศาสตร์ของจังหวัดนกรราชสีมาใต้</p> <p>5.บอกถึงสภาพปัจจุบันของจังหวัดนกรราชสีมาใต้</p>	<p>แบบสอบถามทัศนคติ</p> <p>ข้อ 19 20 21</p> <p>22 23</p>
<p>2.2 บุคคลสำคัญ</p> <p>-ท้าวสุรนารี</p>	$1\frac{1}{2}$	5	4	<p>1.บอกความเป็นมาและกิจกรรมที่สำคัญของท้าวสุรนารี</p> <p>2.บอกถึงตัวอย่างที่</p>	<p>ข้อทดสอบความรู้</p> <p>ข้อ 25 26 27</p> <p>28</p> <p>ข้อสอบรวมทัศนคติ</p>

เนื้อเรื่อง	จำนวน ตัวอักษร ที่สอบ	จำนวน ข้อทดสอบ ความรู้	จำนวน แบบสอบ ตามดัชนี	จุดมุ่งหมาย	ข้อสอบ
				กวกรนำมาเป็น แบบอย่างของ ท้าวสุรนารีได้ 3.บอกสถานที่ ที่ทำกิจกรรม เป็นของ ท้าวสุรนารีได้	24 25 26 27
2.3 โบราณสถาน -ปราสาทหินพิมาย	2	7	6	1.บอกลักษณะ หรือสิ่งปลูก ปราสาทหิน พิมายได้ 2.บอกถึงคุณค่า ที่ได้รับจาก ปราสาทหิน พิมายได้ 3.เปรียบเทียบ ความแตกต่าง ของปราสาท หินพิมายกับ ปรากฏ	ของทดสอบความรู้ 29 30 31 32 33 34 35 แบบสอบตาม ดัชนี ข้อ 28 29 30 31 32 33

เนื้อเรื่อง	จำนวนชั่วโมงสอน	จำนวนข้อทดสอบความรู้	จำนวนแบบสอบถามทัศนคติ	จุดมุ่งหมาย	ข้อสอบ
2.4 <u>ประเพณีเกี่ยวกับเทศกาล</u> - สงกรานต์ - ลอยกระทง	1	5	4	4. บอกความ เป็นมาและ ประวัติดัง ปรากฏใน พิมาลัย 1. บอกเป้าหมาย ของประเพณี 2. บอกถึง เป็นมาและ ประวัติดัง ประเพณี 3. บอกถึง กิจกรรมใน ประเพณี	36 37 38 39 40 34 35 36 37

เนื้อเรื่อง	จำนวน ชั่วโมง ที่สอน	จำนวน ข้อทดสอบ ความรู้	จำนวน แบบสอบถาม ที่ค้นคว้า	จุดมุ่งหมาย	ข้อสอบ
3. <u>สาขากีฬาและ</u> <u>นันทนาการ</u> - มวยโครราช	2	7	6	1. บอกถึง ประวัติและ ความเป็นมา ของมวย โครราชได้ 2. บอกถึงวิธีการ และระเบียบ การของ มวยโครราช ได้ 3. บอกถึงความ หมายในการ แสดงบาง อย่างของ มวยโครราช ได้ 4. บอกถึง เป้าหมายของ มวยโครราช ได้	<u>ข้อทดสอบความรู้</u> ข้อ 41 42 43 44 45 46 47 <u>แบบสอบถาม</u> <u>ที่ค้นคว้า</u> ข้อ 38 39 40 41 42 43

เนื้อเรื่อง	จำนวน คำ ที่สอน	จำนวน ข้อความ ความรู้	งาน แบบสอบ ถามที่สนคดี	จุดมุ่งหมาย	ข้อสอบ
4. <u>สาขาช่างฝีมือ</u> -การทำนายที่เรือน	2	7	6	1. บอกความหมายของคำว่าบายศรีโลก 2. อธิบายความหมายของสิ่งต่าง ๆ ที่ใช้ในบายศรีโลก 3. บอกประเภทของพิธีที่จะใช้หรือไม่ใช้บายศรีโลก 4. ประเมินบายศรีโลก	ข้อทดสอบความรู้ 43 49 50 51 52 53 54 แบบสอบถาม ที่สนคดี 44 45 46 47 48 49

เนื้อเรื่อง	จำนวนวิชา ที่สอน	จำนวน แบบสอน ตามทัศนคติ	จุดมุ่งหมาย	ข้อสอบ	
5. <u>สาขาคหกรรมศิลป์</u>	2	6	6	1. บอกตัวอย่าง ชื่ออาหาร พื้นบ้านใด	ข้อทดสอบความรู้ ข้อ 55 56 57 58 59 60
			2. บอกวิธีการ นำข้าวต้ม หม้อหอคัด	แบบสอนตาม ทัศนคติ ข้อ 50 51 52	
			3. บอกวิธีการ เก็บแฉะ รักษาข้าวหอคัด ได้นาน	ข้อ 53 54 55	

หมายเหตุ

- มีแบบสอบถามทัศนคติเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา
ทั่วไปอีก 5 ข้อ ซึ่งเนื้อเรื่องนี้ไม่ได้ทำการสอบและทดสอบความรู้ไว้
- รายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อเรื่องใหญ่ที่ภาคผนวก ง
- รายละเอียดเกี่ยวกับข้อสอบใหญ่ที่ภาคผนวก ข

ภาคผนวก ข.

การวางวิเคราะห์ข้อทดสอบและแบบสอบถาม

ค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัด
 ความรู้ในมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา

ข้อที่	P	r	ข้อที่	P	r
1.	.69	.22	19.	.68	.41
2.	.62	.43	20.	.64	.41
3.	.61	.28	21.	.42	.74
4.	.60	.39	22.	.52	.52
5.	.47	.72	23.	.58	.42
6.	.55	.56	24.	.48	.30
7.	.58	.42	25.	.58	.50
8.	.53	.42	26.	.50	.55
9.	.52	.44	27.	.47	.79
10.	.58	.50	28.	.50	.48
11.	.60	.53	29.	.52	.37
12.	.62	.50	30.	.56	.30
13.	.64	.47	31.	.46	.48
14.	.47	.72	32.	.40	.71
15.	.66	.45	33.	.41	.64
16.	.55	.56	34.	.52	.59
17.	.67	.53	35.	.42	.74
18.	.79	.31	36.	.55	.69

ข้อที่	P	r	ข้อที่	P	r
37.	.57	.59	49.	.52	.44
38.	.43	.59	50.	.52	.44
39.	.46	.62	51.	.51	.55
40.	.57	.59	52.	.53	.72
41.	.57	.52	53.	.52	.59
42.	.39	.78	54.	.52	.59
43.	.41	.56	55.	.46	.48
44.	.36	.76	56.	.38	.50
45.	.70	.30	57.	.44	.30
46.	.36	.76	58.	.25	.52
47.	.48	.58	59.	.38	.36
48.	.56	.38	60.	.59	.31

ค่าความเชื่อมั่นของ แบบทดสอบวัดความรู้ในมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นใน
จังหวัดนครราชสีมา = 0.823

แบบทดสอบความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา
คำชี้แจงในการตอบแบบทดสอบ

แบบทดสอบฉบับนี้ต้องการถามความรู้ทั่วไปในวัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา โดยให้นักเรียนอ่านแล้วพิจารณาจากความรู้ที่นักเรียนเคยทราบว่าควรจะเป็นข้อความใดที่ถูกต้อง โดยยึดตามความจริงที่เป็นอยู่มากที่สุด ผาชนะแนของกาทดสอบในแบบทดสอบฉบับนี้จะไปมีผลกระทบกระเทือนต่อการเรียนของนักเรียนแต่อย่างใดทั้งสิ้น

ขอขอบคุณนักเรียนทุกท่านที่ให้ความร่วมมือตอบแบบทดสอบ

วิธีตอบแบบทดสอบ

ให้เขียนเครื่องหมาย X บนตัวอักษร ก หรือ ข หรือ ค หรือ ง ในข้อที่ท่านเห็นว่าถูกต้องที่สุดลงในกระดาษคำตอบ

ตัวอย่าง

๑) นครราชสีมาอยู่ใน...	. ของประเทศไทย
ก. ภาคเหนือ	ข. ภาคใต้
ค. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ง. ภาคตะวันตก

กระดาษคำตอบ

- ๑) ก. ข ~~ค~~ ง

ห้ามมิให้เขียนหรือทำเครื่องหมายใด ๆ ก็ตามลงในแบบทดสอบ

หมายเหตุ

รายละเอียดของแบบทดสอบทั้งหมดอยู่ที่ภาคจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามวัดทัศนคติต่อกรมรถทางวัฒนธรรมท้องถิ่น
ในจังหวัดนครราชสีมา

ข้อ	t	ข้อ	t	ข้อ	t
1.	4.27	21.	5.64	41.	4.13
2.	3.68	22.	5.78	42.	4.70
3.	4.11	23.	6.43	43.	5.87
4.	5.73	24.	4.59	44.	4.14
5.	5.00	25.	7.36	45.	6.20
6.	4.90	26.	6.00	46.	4.41
7.	4.12	27.	4.43	47.	4.20
8.	7.09	28.	10.55	48.	4.64
9.	4.28	29.	5.93	49.	6.56
10.	5.47	30.	5.23	50.	5.29
11.	4.69	31.	5.10	51.	5.36
12.	4.67	32.	5.47	52.	4.92
13.	4.28	33.	4.59	53.	5.50
14.	4.72	34.	4.30	54.	5.20
15.	4.93	35.	4.32	55.	5.00
16.	4.85	36.	5.82	56.	5.87
17.	4.17	37.	4.45	57.	4.30
18.	4.18	38.	4.21	58.	5.78
19.	4.44	39.	4.00	59.	4.22
20.	7.08	40.	4.39	60.	4.63

ค่าความเชื่อมั่นของ แบบสอบถามวัดทัศนคติคอมรักทางวัฒนธรรมท้องถิ่นใน
จังหวัดนครราชสีมา = 0.801

แบบสอบถามวัดทัศนคติต่อมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา

1. คำแนะนำ แบบสอบถามนี้ไม่มีข้อถูกหรือผิด แต่ผู้ตอบแต่ละคนจะตอบแตกต่างกันไปตามความคิดเห็น ความรู้สึกและประสบการณ์เฉพาะตัว ขอให้ท่านอ่านข้อความอย่างช้า ๆ แล้วพิจารณาว่าท่านเห็นควมมากน้อยเพียงใด แล้วเลือกตอบตามความรู้สึกจากใจจริงของท่าน
2. วิธีตอบ ให้ขีดเครื่องหมาย (X) ลงบนตัวเลขท่านเลือกในแต่ละข้อ โปรดตัดสินใจให้แน่ชัด แล้วขีดเพียงตัวเดียว มิฉะนั้นจะนำไปไขประโยชน์ไม่ได้เลย ถ้าไม่เข้าใจคำแนะนำนี้ให้ถามได้
3. แบบสอบถามนี้ไม่เกี่ยวข้องกับคะแนนประจำภาคของท่านแต่อย่างใด แต่การตอบตามความรู้สึกที่แท้จริงของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างมากในการที่จะช่วยพัฒนาการเรียบเรียงการสอนให้แก่เยาวชนไทยในรุ่นต่อไป และยังมีผลในการช่วยกันรักษามรดกทางวัฒนธรรมของชาติไทย อันมีคุณค่ายิ่งไว้ในคงอยู่ตลอดไป ดังนั้นจึงขอให้ท่านตอบคำถามทุกข้ออย่างจริงจัง

หมายเหตุ

หมายเลข 5 หมายความว่า เห็นควมอย่างยิ่ง
 หมายเลข 4 หมายความว่า เห็นควม
 หมายเลข 3 หมายความว่า ไม่แน่ใจ
 หมายเลข 2 หมายความว่า ไม่เห็นควม
 หมายเลข 1 หมายความว่า ไม่เห็นควมอย่างยิ่ง

รายละเอียดของแบบสอบถามทั้งหมดอยู่ที่ภาคจิตวิทยา
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ตัวอย่าง แบบสอบถามวัดทัศนคติ

0)	ท่านรู้สึกเบื่อหน่ายที่จะต้องอธิบายความหมายของคำ	5	4	3	2	1
	ในภาษาไทยโคราช					
00)	ควรมีการสืบเนื่องการเล่านิทานพื้นบ้านต่อไป	5	4	3	2	1
000)	การฟังเพลงโคราช เป็นบายอนหลังชนิดหนึ่ง	5	4	3	2	1
0000)	ถ้าท่านเลือกโคทานจะเลือกเกิดในสภาพของจังหวัด	5	4	3	2	1
	ที่ทันสมัย เช่น กรุงเทพฯ เป็นต้น					
00000)	ประเพณีไทยส่วนใหญ่ เช่น ตรุษ สารท สงกรานต์	5	4	3	2	1
	เป็นสิ่งที่ทำให้คนหมกเบื่องโดยไม่จำเป็น					

ภาคผนวก ค.

โครงการสอนความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา

โครงการสอนความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา

จำนวนชั่วโมงที่สอน	เนื้อเรื่อง	จุดมุ่งหมาย	กิจกรรมการสอนในห้องเรียน	กิจกรรมการสอนโดยค่ายพักแรม
1	<p>1. <u>สาขารัฐศาสตร์และศิลป</u></p> <p>1. ภาษาโคราช</p> <p>- คำที่เป็นสำเนียงโคราชพร้อมทั้งความหมายและตัวอย่างประกอบ</p> <p>- ส่วนนโคราช</p>	<p>1. บอกลักษณะคำที่เป็นภาษาโคราชไค</p> <p>2. ยกตัวอย่างส่วนนโคราชไค</p> <p>3. บอกสภาพการสืบทอดของภาษาโคราชไค</p>	<p>1. ครูถามนักเรียนว่าเป็นคนมาจากท้องถิ่นใดบ้างและมีสำเนียงการพูดเป็นอย่างไรยกตัวอย่างคำพูดให้เพื่อน ๆ ฟัง</p> <p>2. ครูนำเขาสุบทเรียนโดยยกตัวอย่างคำที่ไคมาจากนักเรียนพูดและครูเพิ่มขึ้นอธิบายความหมายของคำและให้นักเรียนหาตัวอย่างรวมทั้งบอกความหมายควย</p> <p>3. ครูกับนักเรียนช่วย</p>	<p>กิจกรรมการสอนเหมือนกับกิจกรรมการสอนในห้องเรียน</p> <p>1. ครูถามนักเรียนว่าเป็นคนมาจากท้องถิ่นใดบ้างและมีสำเนียงการพูดเป็นอย่างไร ยกตัวอย่างบางคำพูดให้เพื่อน ๆ ฟัง</p> <p>2. ครูนำเขาสุ</p>

จำนวน ชั่วโมง สอน	เนื้อเรื่อง	จุดมุ่งหมาย	กิจกรรมการสอนใน ห้องเรียน	กิจกรรมการสอนใน ค่ายพักแรม
			<p>กันสรุปหลักต่าง ๆ ในคำของภาษา โคราช</p> <p>4. ครูยกตัวอย่าง สำนวนโคราชที่ใช กันขย และอธิบาย ความหมายแล้วให้ นักเรียนช่วยกันหา มายกตัวอย่างจาก ที่นักเรียนเคยได้ ยินหรือได้ไ้มา พร้อมกับบอกความ หมาย</p> <p>5. ครูถามนักเรียน ว่าภาษาที่ นักเรียนพูดเหล่านี้ สืบทอดมาจาก ใครให้นักเรียน แสดงความคิดเห็น แล้วครูช่วยสรุป</p>	

จำนวน ชั่วโมง สอน	เนื้อเรื่อง	จุดมุ่งหมาย	กิจกรรมการสอนใน ห้องเรียน	กิจกรรมการสอนโดย กายพักแรม
3	<p>1. <u>2วรรณกรรม</u> พื้นบ้าน</p> <p>1.2.1 นิทาน พื้นบ้าน</p> <p>- ท้าวปาจิต- อรพิมพ์</p> <p>- เจ็ดคะขน</p> <p>- หัวลานนอกครุ</p> <p>- โสมจุมพทัง</p> <p>- เต่ากับกระรอก</p> <p>- ศุภมิตร- เกศินี</p>	<p>1. บอกถึงคุณค่าที่ ใคร่จากนิทาน พื้นบ้านใด</p> <p>2. บอกถึงสิ่งที่ได้ รับจากนิทาน พื้นบ้านแต่ละ เรื่องใด</p> <p>3. บอกวิธีการถ่าย หอคนิทาน พื้นบ้านใด</p>	<p>อีกครั้งถึงการสืบ ทอดของภาษา โบราณมาจน ปัจจุบัน</p> <p>1. ครูถามนักเรียนว่า ใครเคยได้ฟัง นิทานพื้นบ้านเรื่อง ใดมาแล้วครูดถาม ว่า เรื่องที่เคยได้ ฟังมาแล้วเหล่านี้ นักเรียนคิดว่าฟัง แล้วได้สิ่งใดจาก นิทานพื้นบ้านเหล่านี นั้นมาบ้าง ครูดยก ตัวอย่างนิทาน เรื่องที่นักเรียนได้ ฟังกันมามากที่สุด ยกตัวอย่าง แล้ว ครูช่วยสรุปจากที่ นักเรียนเสนอมา</p>	<p>กิจกรรมการสอน เหมือนกับกิจกรรม การสอนใน ห้องเรียน</p>

จำนวน ชั่วโมง สอน	เนื้อเรื่อง	จุดมุ่งหมาย	กิจกรรมการสอนใน ห้องเรียน	กิจกรรมการสอนโดย ค่ายพักแรม
			<p>วานิทานพื้นบ้าน ไหอะไรแกงพิ้ง</p> <p>๒. กรรตามักเรียนว่า ใครเคยได้ยิน นิทานชาวมาน เรื่องทีครูจะสอน ในชั่วโมงนั้น(ตาม เนื้อเรื่อง เช่น ท้าวปาจิก-อรพิมพิ เจ็ดคะนน เป็นคน มาแควบาง ไห นักเรียนเหล่านั้น ช่วยกันกับครูเจ้า</p> <p>๓. ครูเล่านิทานแกละ เรื่องประกอบภาพ และท่าทาง</p> <p>๔. เมื่อครูเล่าจบแล้ว ครูกถามนักเรียนว่า นิทานเรื่องนี้จะ แสดงให้เห็นถึง</p>	

จำนวน วิโม กอน	เนื้อเรื่อง	จุดมุ่งหมาย	กิจกรรมการสอนใน ห้องเรียน	กิจกรรมการสอนโดย กายพักแรม
			<p>อะไรบาง แล้วครู สรุปจากที่นักเรียน ตอบและเพิ่มเติม</p> <p>5. ครูถามนักเรียนว่า นักเรียนคิดว่า นิทานนี้สืบทอดกัน ได้โดยวิธีการใด และครูช่วยสรุปอีก ครั้ง</p> <p>6. ให้นักเรียนทำท่า ทางในนิทานบาง ตอนของเรื่องให้ดู</p> <p><u>หมายเหตุ</u> ภาษาที่ใช้ในการ เล่านิทานนั้นบ้านนี้ ใช้ภาษาโคราช</p>	
2	<p>1.2.2 เพลง พื้นบ้าน - เพลงโคราช</p>	<p>1. บอกถึงลักษณะ สำคัญของ เพลง โคราชใด</p> <p>2. อธิบายวิธีการ</p>	<p>1. ครูถามนักเรียน ว่าใครเคยได้ยิน เพลงโคราชบ้าง โดยเปิดเทป</p>	<p>กิจกรรมการสอน เหมือนกับกิจกรรม การสอนในห้องเรียน</p>

จำนวน ชั่วโมง สอน	เนื้อเรื่อง	จุดมุ่งหมาย	กิจกรรมการสอนใน ห้องเรียน	กิจกรรมการสอนโดย กายพักแรม
		<p>เคบของเพลง โคราชใต้</p> <p>๓. บอกประเภท ของเพลง โคราชใต้</p>	<p>เพลงให้นักเรียน ฟังแล้ว ตามว่า โคราชใต้บางให้ ร้องให้เพื่อนฟัง</p> <p>๒. ครูให้นักเรียนดู เนื้อเพลงอธิบาย ลักษณะสัมผัสของ เพลงแควให้ วิทยากรร้องเพลง ขี้ให้แล้วให้ นักเรียนร้องตาม จนครบทั้ง 5 ลักษณะ</p> <p>๓. แบ่งนักเรียนเป็น 5 กลุ่มให้แต่ละ กลุ่มร้องเพลงกนละ เพลง ใน 5 ลักษณะ นั้น</p> <p>๔. วิทยากรสาธิต แสดงการเล่นเพลง โคราชใต้</p>	

จำแนก ตัวโมง สอน	เนื้อเรื่อง	จุดมุ่งหมาย	กิจกรรมการสอนใน ห้องเรียน	กิจกรรมการสอนโดย ค่ายพักแรม
			<p>5. ให้นักเรียนทั้ง 5 กลุ่มออกมาแสดง ให้เพื่อนดู โดย ปรึกษาวิทยากร และครูโต ถ้ามี ปัญหา</p> <p>6. ครูอธิบายถึงประ เภทของ เพลง โคราชที่มีมักจะใช้ เล่น แลวบอก ตัวอย่าง เรื่อง ถามให้นักเรียน ตอบ ประเภท ของ เพลง แข่งกัน ว่ากลุ่มใดจะตอบ ได้ถูกต้องมาก กว่ากันโดยฟัง เพลงจากเทป บางละวิทยากร บาง</p>	

จำนวน ชั่วโมง สอน	เนื้อเรื่อง	จุดมุ่งหมาย	กิจกรรมการสอนใน ห้องเรียน	กิจกรรมการสอนโดย ค่ายพักแรม
1 1/2	<p>2. <u>สาขามนุษย์</u> <u>ศาสตร์</u></p> <p>2.1 <u>ประวัติ</u> <u>จังหวัด</u></p> <p>-สภาพทาง ภูมิศาสตร์</p> <p>-ประวัติจังหวัด</p> <p>-สภาพปัจจุบัน ของจังหวัด</p>	<p>1. บอกถึงสภาพ ทางภูมิศาสตร์ ของนครราชสีมา ใต้</p> <p>2. บอกถึงประวัติ ศาสตร์ของ จังหวัด นครราชสีมาใต้</p>	<p>1. ครูคุยกับนักเรียน เกี่ยวกับจังหวัด นครราชสีมา โดย ถามให้นักเรียน ตอบ แคว้นรูสรูป คำตอบที่ถูกต้องอีกครั้ง ในเรื่องเกี่ยวกับ สภาพทาง ภูมิศาสตร์ เช่น ที่ตั้ง แขนงที่สำคัญ</p> <p>2. ครูเริ่มเล่าประวัติ จังหวัดโดยการ ถามจากนักเรียน ให้นักเรียนช่วยกัน ตอบ คอนโกที่ นักเรียนไม่ทราบ ครูก็เล่าให้ นักเรียนฟังตั้งแต่ เริ่มสมัยทวาราวดี ในยุคขอมจนถึง</p>	<p>กิจกรรมการสอน เหมือนกับกิจกรรม การสอนในห้องเรียน</p>

จำนวน ชั่วโมง สอน	เนื้อเรื่อง	จุดมุ่งหมาย	กิจกรรมการสอน ในห้องเรียน	กิจกรรมการสอน โดยถ่ายเทกรรม
			<p>ปัจจุบัน โดยใช้ ภาพประกอบ รวม ทั้งแผนที่ผังเมือง ของจังหวัด นครราชสีมา</p> <p>3. ถามนักเรียนถึง สภาพปัจจุบันที่ นักเรียนพบเห็นอยู่ ว่ามีสภาพเป็น อย่างไรและครู ช่วยสรุปอีกครั้ง</p>	
1½	2. บุคคลสำคัญ - ท้าวสุรนารี	<p>1. บอกความเป็น มาและกิจกรรม ที่สำคัญของ ท้าวสุรนารีได้</p> <p>2. บอกถึงตัวอย่าง ที่ควรนำมาเป็น แบบอย่างของ ท้าวสุรนารีได้</p> <p>3. บอกสถานที่ที่ตัว</p>	<p>1. แบ่งกลุ่มนักเรียน ออกเป็น 4 กลุ่ม แล้วแบ่งหัวข้อให้ นักเรียนคนละ 1 หัวข้อ แล้วให้ นักเรียนอภิปราย กันในกลุ่ม ทหาราย ละเอียดของแต่ละ หัวข้อเพื่อรายงาน</p>	<p>กิจกรรมการสอน เหมือนกับกิจกรรม การสอนในห้องเรียน และนำนักเรียนไปชม อนุสาวรีย์ท้าวสุรนารี ที่สวนสาธารณะอีกครั้ง โดยให้นักเรียนแต่ละ กลุ่มช่วยกันเล่าเรื่อง ที่ตนอภิปรายไปให้ฟัง</p>

จำนวน ชั่วโมง สอน	เนื้อเรื่อง	จุดมุ่งหมาย	กิจกรรมการสอบ ในห้องเรียน	กิจกรรมนอกสอน โดยค่ายพักแรม
	—	กิจกรรมในช่วง ทิวสนนารีโค	<p>ให้เพื่อนกลุ่มอื่น ๆ ฟัง โดยให้เนื้อหา ความรูและหนังสือ เกี่ยวกับเรื่องของ ทิวสนนารี ให้ นักเรียนอ่านและ คนควาอภิปราย หัวข้อทั้ง 4 นั้นคือ</p> <ul style="list-style-type: none"> -ประวัติทิวสนนารี -กิจกรรมที่สำคัญ -สาเหตุและผลของ วีรกรรม -แบบอย่างและคุณ ความดีที่น่ายกยของ <p>2.ให้นักเรียน อภิปราย ให้เพื่อน ฟังในแต่ละหัวข้อ ครูช่วยตั้งคำถาม และเพิ่มเกมสรุป ในตอนท้าย ให้</p>	อีกครั้ง

จำนวน ชั่วโมง สอน	เนื้อเรื่อง	จุดมุ่งหมาย	กิจกรรมการสอน ในห้องเรียน	กิจกรรมการสอน--- โดยค่ายพักแรม
2	2.3 โบราณสถาน ปราสาทหินพิมาย	1. บอกลักษณะหรือ ศิลปะของรูป ปราสาทหิน พิมายได้ 2. บอกถึงคุณค่าที่ ได้จาก ปราสาทหินพิมาย ได้ 3. เปรียบเทียบ ความแตกต่าง ของปราสาท หินพิมายกับ ปราสาทปราสาท ไทยได้	นักเรียนที่สงสัย ถามปัญหาได้แล้ว ช่วยกันสรุปทั้งหมด อีกครั้ง ครูถามนักเรียนว่า ใครเคยไปเที่ยว ปราสาทหินพิมาย บ้างแล้ว ครูถาม เกี่ยวกับประวัติ ความเป็นมาของ ปราสาทหินพิมาย ว่าใครทราบบาง ให้เล่าให้เพื่อนฟัง ครูสรุปเพิ่มเติมจน ใครรายคะเอียด ทั้งหมด 2. ครูนำภาพปราสาท หินพิมายให้นักเรียน ดู แล้วให้ดูภาพ ปราสาทปราสาทไทย	1. นำนักเรียนไปที่ตัว ปราสาทหินพิมาย ครูถามนักเรียนว่า ใครเคยมาบ้าง แล้ว ถ้ามารู้ ปราสาทนี้มีประวัติ ความเป็นมาอย่างไร ให้เล่าให้ฟัง เสร็จแล้วให้ วิทยากรสรุป บรรยายอีกครั้ง 2. วิทยากรพา นักเรียนชมตัว ปราสาทหินพิมาย และอธิบายลักษณะ และศิลปะของตัว

จำนวน ชั่วโมง สอน	เนื้อเรื่อง	จุดมุ่งหมาย	กิจกรรมการสอน ในห้องเรียน	กิจกรรมการสอน โดยกายพักแรม
			<p>ให้นักเรียนบอก ความแตกต่างโดย ครูช่วยสรุปอีกครั้ง ครูให้นักเรียนดู ภาพปราสาท หินพิมาย แล้ว อธิบายลักษณะ ต่าง ๆ ของ ปราสาทหินพิมาย ให้นักเรียนช่วยกัน บอกความแตกต่างวิธี รักษาปราสาท หินพิมายและบอก ถึงคุณค่าที่บุคคลจะ ได้รับจากปราสาท หินพิมายนี้ โดยครู ตั้งคำถามแล้วช่วย สรุปอีกครั้ง</p>	<p>ปราสาทประกอบ วิชากรอธิบาย ถึงลักษณะความ แตกต่างของ ปราสาทหินพิมาย กับปราสาทปราสาท ไทยโดยทั่วไป ให้นักเรียนถามข้อ สงสัยหรือปัญหาที่ วิชาการ ครูถามนักเรียนว่า ใครจะไต่มาจาก ปราสาทหินพิมายนี้ และมีคุณค่าใดที่ควร รักษาไว้ให้นักเรียน ช่วยกันตอบและออก ความคิดเห็นและครู ช่วยสรุปอีกครั้ง</p>
1	2.4 ประเพณี เกี่ยวกับ	1. บอกเป้าหมาย ของประเพณีได้	1. ครูถามนักเรียน ว่าประเพณี	กิจกรรมการสอน เหมือนกับกิจกรรม

จำนวน ตัวโม่ง สอน	เนื้อเรื่อง	จุดมุ่งหมาย	กิจกรรมการสอบ ใบห้องเรียน	กิจกรรมการสอน โดยกายฝึกแรม
	<p>เทศกาล</p> <p>- สงกรานต์</p> <p>- ดอกกระทง</p>	<p>2. บอกถึงความ เป็นมาและ ประวัติของ ประเพณีใด</p> <p>3. บอกถึงกิจกรรม ในประเพณีใด</p>	<p>เทศกาลในจังหวัด</p> <p>นครราชสีมา</p> <p>อะไรบาง</p> <p>2. นำเขาสมบัติเรียน</p> <p>ประเพณีสงกรานต์</p> <p>และดอกกระทง</p> <p>โดยครูถามว่าใคร เคยไปรวม</p> <p>กิจกรรมทั้ง 2 บาง</p> <p>และ ตามประวัติ ความเป็นมาของ แต่ละประเพณีให้ นักเรียนเล่าให้ เพื่อนฟังและครู สรุปว่า โดยใ</p> <p>ภาพอธิบายประกอบ</p> <p>3. ครูถามนักเรียนถึง กิจกรรมนี้ทำใน ประเพณีนี้ โดย สรุปจากการเล่า</p>	<p>การสอบใบห้องเรียน</p>

จำนวน ชั่วโมง สอน	เนื้อเรื่อง	วัตถุประสงค์	กิจกรรมการสอน ในห้องเรียน	กิจกรรมการประเมิน โดยค่ายพักแรม
			<p>ของนักเรียน</p> <p>4. ให้นักเรียนออก ความเห็นถึง เป้า หมายที่แท้จริงของ ประเพณีทั้ง 2 นี้ โดยครูช่วยแนะนำ</p> <p>5. ให้นักเรียนแสดง การเล่นใน ประเพณีทั้ง 2 เช่น การรำวง วันลอยกระทง เป็นต้น</p>	
2	3. สาขากีฬาและ นันทนาการ - มวยโคราช	1. บอกถึงประวัติ และความเป็ มาของมวย โคราชได้ 2. บอกวิธีการและ ระเบียบการ ของมวยโคราช	ครูถามนักเรียนว่า ใครรู้จักมวย โคราชบ้าง ให้ เด็กเรียนเล่าให้ เพื่อนฟัง 2. ครูเล่าประวัติ ความเป็นมาของ	กิจกรรมการสอน เหมือนกับกิจกรรม การสอนในห้องเรียน แล้วให้นักเรียนไปชม การชกมวยโคราชที่ เวทีจริง พร้อมทั้งมี วิทยากรบรรยาย

จำนวน ชั่วโมง สอน	เนื้อเรื่อง	จุดมุ่งหมาย	กิจกรรมการสอนใน ห้องเรียน	กิจกรรมการสอน โดยก่ายพักแรม
		<p>ได้</p> <p>3. บอกถึงความหมายในการแสดงวางอย่างของบวชโคราชโค</p> <p>4. บอกถึงเป้าหมายของบวชโคราชโค</p>	<p>มวยโคราชและศิษย์มวย ซึ่งเป็นศิลปินประจำชาติและโครักษาวัฒนธรรมการชกมวยมาจนถึงปัจจุบัน</p> <p>3. ให้เด็กเขียนลงพินิทาชกเตะ คอยสอดตามวิธีของนักเรียนและครูแสดงวิธีที่ถูกต้องรวมทั้งความหมายโคจรุสาธิตให้เข้าเรียนลงพินิทา</p> <p>4. กรูอธิบายความหมายและลักษณะบางอย่างรวมทั้งระเบียบวิธีการเล่นของมวย</p>	<p>ลักษณะการเล่นและให้นักเรียนซักถามปัญหาที่สงสัยเพิ่มเติมอีกครั้ง</p>

จำนวน ชั่วโมง สอน	เนื้อเรื่อง	จุดมุ่งหมาย	กิจกรรมการสอนใน ห้องเรียน	กิจกรรมการสอน โดยค่ายพักแรม
			<p>โคราชให้ตั้งให้ นักเรียนถามชื่อ สงสัยที่เคยโกหก มา</p> <p>5. ครูสาธิตการไหว กรู และอธิบาย ความหมายให้ นักเรียนลองทำดู</p> <p>6. ให้นักเรียนออกมา ลองชกมวยตาม แบบมวยโคราช</p> <p>7. ครูแนะนำชอบก พรองและสรุป เรื่องมวยโคราช และชี้ให้เห็นถึง คุณค่าที่ควรรักษา ในมวยโคราชให้ นักเรียนเห็น</p>	

จำนวน ชั่วโมง สอน	เนื้อเรื่อง	จุดมุ่งหมาย	กิจกรรมการสอนใน ห้องเรียน	กิจกรรมการสอนโดย ตายพิงกรรม
2	.สาขาช่างฝีมือ การทำ บายศรีคย	1. บอกความ หมายของคำว บายศรีคยไค 2. อธิบายความ หมายของสิ่ง ต่าง ๆ ที่ใช ในบายศรีคย ไค 3. บอกประเภท ของพิธีที่จะใช้ หรือไม่ใช้ บายศรีคยไค ลูกทอง 4. ประคิษฐ์ บายศรีคยไค	1. ครูนำบายศรีให้ นักเรียนดูและ ถามว่านักเรียน เคยเห็นบายศรี เหล่านี้ใช้ในพิธี ใดบ้างครูช่วย สรุป 2. ครูถามถึงความ หมายของบายศรี ว่าแปลว่า อะไร และสิ่งที่อยู่ใ บายศรีและอย่าง ว่ามีความหมาย ว่าอย่างไรบ้าง และ ครูสรุปและ เพิ่มเติมเรื่อง ความหมายของ บายศรีในพิธีต่าง ว่าหมายความว อย่างไร	กิจกรรมการสอน เหมือนกับกิจกรรม การสอนในห้องเรียน และให้นักเรียนแสดง พิธีคยคยหนึ่งจากที่ เคยพบมาให้คุณ คยบายศรีคย เป็นกน

จำนวน ชั่วโมง สอน	เนื้อเรื่อง	จุดมุ่งหมาย	กิจกรรมการสอนใน ห้องเรียน	กิจกรรมการสอนโดย ภายนอก
			<p>3. ครอบงำนักเรียน ออกเป็น 5 กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มช่วย กันประดิษฐ์ บายศรีต้นคนละ 1 บายศรี โดยครู สาธิตวิธีการทำให้นักเรียนช่วยกันทำ</p>	
2	<p>5. <u>สาขานกกรรม</u> <u>ศิลปะ</u> <u>อาหารพื้นบ้าน</u> <u>หมสม-วาวทอด</u></p>	<p>1. บอกชื่อของ ข้าวอาหาร พื้นบ้านไทย 2. บอกวิธีการทำ หมสม-ข้าวทอด ไทย 3. บอกวิธีการเก็บ รักษาหมสมและทำ ไคตุกตอง</p>	<p>1. ครูคุยกับนักเรียน เกี่ยวกับอาหาร พื้นบ้าน ที่นักเรียน เคยทำและรู้จักว่ามีอะไรบ้าง 2. ครูสาธิตวิธีการทำ และให้นักเรียน ช่วยกันทำ 3. ครูถามนักเรียนถึง วิธีการเก็บรักษา</p>	<p>กิจกรรมการสอน เหมือนกับกิจกรรม การสอนในห้องเรียน และให้นักเรียนทำอาหาร พื้นบ้านทุกมื้อที่ทำ อาหารในระหว่างการ อยู่ค่ายพักแรม</p>

จำนวน ชั่วโมง สอน	เนื้อเรื่อง	จุดมุ่งหมาย	กิจกรรมการสอนใน ห้องเรียน	กิจกรรมการสอน โดยกัายพักแรม
			<p>หุ้บหุ้บให้สะอาก และอยู่ไค่นาน จะทำอบางไร และขอควรค่านึง ในระหว่างกรทำ หุ้บหุ้บ-ชาวคอกคี่ นักเรียนไค่ข่ากัน นั้นเป็นอบางไร บางแควสรูป โดย ไค่ครุสรูปควม วากค่าตอบของ นักเรียนเพิ่มเติม อื่กกรังแควให้ นักเรียนเพิ่มเติม อื่กกรังแควให้ นักเรียน รับประทานอาหาร ที่ช่วบคี่หน้า</p>	

หมายเหตุ

1. ใ้ห้ดูรายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อเรื่องความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมาในภาคผนวก ง.
2. ก่ารประเป็นผลใ้ห้ดูในภาคผนวก ค
3. ในกิจกรรมการสอน โดยคำย่ดักขรมจะมีกิจกรรมเสริมในระหว่างชั่วโมงที่สอนแต่ละเรื่อง เช่น กิจกรรมเขาวังหระ, กิจกรรมคางแจง เป็นคน และมีกิจกรรมแคมป์ไป ช่วยทวนทวนความรู้่อีกด้วย

ภาคผนวก ง.

ความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา

ความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา

1. สาขาภาษาและศิลปะ

1.1 ภาษาโคราช (วิทยาสัยครุณครราชสีมา 2521 : 63 - 65) จะว่า เป็นอีกภาษาหนึ่งเห็นจะเป็นไปไม่ได้ ถ้าจะเรียกว่าเป็นภาษาไทยสำเนียงโคราชจะเหมาะกว่า คำที่ใช้พูดก็เป็นคำไทย ลาว เขมร ญวนและมอญ แต่คัดแปลงให้คล่องปาก การพูดภาษาโคราชนั้น ภายในกำแพงเมืองมีบ้านที่น่าสนใจอยู่คือ บ้านสวนข่า (บ้านข่า) บ้านญวน บ้านมอญ ภายนอกเมืองทางทิศใต้ มีบ้านสก (บ้านเขมร) บ้านลาวก็มีบ้านตะกู คืออำเภอบึงขังชัย เป็นลาวขาวเวียงจันทน์ บ้านสันเทียะ คืออำเภอนิคมลาว (เปลี่ยนเป็นนิคมไทยภายหลัง) ที่อำเภोजันทัก (สีคิ้ว) เป็นลาวพวน บ้านพุทรา มี 2 บ้าน คือ พุทรามอญและพุทรากระซอน พวกนี้มีการสัมพันธ์ทางเป็นสามีภรรยาไม่มีการรังเกียจ การพูดจามักเหมือนแม่ฝ่ายพ่อจะมาจากไหน พ่อก็พูดสำเนียงของตนไปแต่ลูกพูดตามแม่ สำเนียงโคราชจึงยังอยู่ได้ด้วยเหตุนี้

ภาษาโคราช คำ ว กล้าไม่มีใช้ เช่น ไทว เป็น กวย กว่างขวาง เป็น ก่วงขวาง วัวควาย เป็น งัวควาย

ภาษาลาว ตัว ร เป็น ฮ แต่ภาษาโคราชใช้ ร อย่างไทยอีกคำหนึ่งคือ คำว่าแมลงไม่มีใช้ ใช้แมงคำเดียวทั้งบนฟ้า บนดินและในน้ำ เช่น แมงผีเสื้อ แมงคา แมงแดง เป็นต้น คนโคราชแท้ ๆ นั้นจะให้พูดภาษาไทยกลางจะพูดไม่ชัด จะให้พูดลาวก็ไม่ชัดอีก แต่ฟังรู้เรื่องทั้งไทยและลาว จะให้สรุปว่าภาษาโคราชเกิดขึ้นอย่างไรจึงเป็นภาษายาก คงจะเป็นเหตุการณ์ในสมัยรัชกาลที่ 5 ซึ่งแบ่งเขตการปกครองในภาคอีสานนี้เป็น 3 มณฑล คือ

คอนเหนือ เรียกว่า ลาวพวน ตั้งที่ว่าการที่หนองคาย

คอนใต้ เรียกว่า ลาวลาว ตั้งที่ว่าการที่นครจำปาศักดิ์

คอนกลาง เรียกว่า ลาวกลาง ตั้งที่ว่าการที่นครราชสีมา พ.ศ. 2434

ภาษาโคราชจึงเป็นภาษากลาง ๆ ภาษาโคราชนี้จะวางหลักให้แน่นอนยาก สังเกตให้ตี

เพราะนอกเหนือจากความบันเทิงซึ่ง เป็นความมุ่งหมายหลักของมันแล้ว วรรณกรรมพื้นบ้านยังเปรียบเสมือนกระจกสะท้อนให้เห็นถึงสภาพ ความเป็นอยู่ ความนึกคิด ความเชื่อ ประเพณี และค่านิยมของกลุ่มชนผู้เป็นเจ้าของวรรณกรรมอีกด้วย (ปรีชา อุยตระกูล 2522 : 1 - 4) วรรณกรรมที่ค้นพบในจังหวัดนครราชสีมา ถ้าแบ่งตามลักษณะของการถ่ายทอดมีทั้งที่จารึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษรและที่ถ่ายทอดโดยมุขปาฐะ วรรณกรรมที่ถ่ายทอดโดยวิธมุขปาฐะ ได้แก่ นิทานพื้นบ้านต่าง ๆ ซึ่งนอกจากจะให้ความบันเทิงแล้ว ยังให้คติธรรม ตลอดจนแนวทางที่ถูกต้องของชีวิตให้แก่ผู้ฟังด้วย

1.2.2 นิทานพื้นบ้าน (ฐเกียรติและอนงค์ 2520 : 67 - 68)

นิทานพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมาส่วนใหญ่จะสะท้อนให้เห็นสภาพความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียม ประเพณี ความเชื่อในเรื่องกฎแห่งกรรม บุญเพนิวาสน นรกสวรรค์และเทพเจ้า ผี ไสย ศาสตร์ รวมทั้งเห็นถึงลักษณะค่านิยมต่าง ๆ เช่น ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความออกคถลัน การเชื่อฟัง การยกย่องผู้มีกตัญญู ความฉลาด เป็นต้น และอ้างอิงไปถึงประวัติศาสตร์ที่สำคัญทางตอนด้วย นิทานพื้นบ้านในจังหวัดนครราชสีมามีมากมายหลายเรื่อง ซึ่งในที่นี้จะนำมาศึกษาเพียง 6 เรื่องดังต่อไปนี้

1. ท้าวปาจิต-อรพินท์

ประเทศเขมร มีเมืองหลวงชื่อ นครธม เจ้าแผ่นดินชื่อพระเจ้าอุทุมพรราช ครองเมืองเขมรอยู่ มีพระราชโอรสอยู่พระองค์หนึ่งทรงพระนามว่า พระปาจิต ทรงหนุ่มแน่นขึ้นสมควรจะราชาภิเษกได้แล้ว พระบิดาจึงได้ป่าวร้องให้ข้าราชการ เสนาอำมาตย์หรือพ่อค้าชาวนาให้นำลูกสาวมายังพระราชฐาน จะมีรางวัลให้ ไม่ให้เสียเวลาเดินทาง จะให้พระราชโอรสเลือกคู่ครั้งนี้ พระเจ้าอุทุมพรราชจึงตรัสแก่พระราชโอรสพระปาจิตว่า ดูกรเจ้าเป็นที่รักของบิดา ขอจงไปเลือกคู่ เราจะคอยแก่เฝ้าชราแล้ว จะไ้ลาจากราชสมบัติให้เจ้าสืบสันตติวงศ์ ฝ่ายพระปาจิตก็ไม่รีรอรีบคว้าพวงมาลัยไปสวมคอนางที่ตนรัก เดินถึงสามรอบ ไปดูนักษัตรเจนนัดไม่พอใจ พระปาจิตก็เดินเส้ามาหาบิดาว่า หม่อมฉันไม่พอใจนางใดเลยพระเจ้าคะ พระบิดาก็โศกเศร้าไปตามธรรมดา แล้วก็บอกให้พวกสาว ๆ หมั้นกลับไป พระปาจิตจึงมาคิดอ่อนใจว่า

เราไม่มีเนื้อคู่แล้วหรือโดน อย่าเลยเราจะไปหาท่านโหราจารย์ผู้เข้าเฝ้าฯ ถามคุณลงดู แล้ว
 ปาจิตก็มาหาโหรที่ท่านอาจารย์หรือคุณลุงลองดูระตาราดีให้กระผมด้วย ฝ่ายโหรก็เอาวัน เดือน ปี
 ที่พระเจ้าปาจิต พระปาจิตทรงพระราชสมภพนั้นมาขีดเขียนลงในยันต์ต่าง ๆ แล้วก็ดูเวลาเกิด
 พร้อมทั้งนวางค์ พร้อมทั้งตรียางค์ และฤกษ์ทุกสิ่งเสร็จสรรพตามพิธีของทางโหราศาสตร์ ได้ดวง
 โหราศาสตร์อย่างบริบูรณ์เรียบร้อยแล้ว ก็ทำการตรวจดวงชะตาพระเจ้าปาจิต แล้วท่านโหราจารย์
 ก็ทำนายทันทีว่า ขอเคชะพระอาญาไม่พันเกล้า พระราชกุมาร เจ้าฟ้าปาจิตไม่ไร้คู่เลยพระเจ้าละ
 คู่ของพระองค์ไม่ได้อยู่ที่นี้อยู่ไกลอยู่เมืองพินายโนน แต่ว่าจะคู่ไม่ยากเลย ผิวพรรณขาว ได้นารี
 ลักษณะเป็นสุกฤษณ์คืออยู่ ไปทางทิศพายัพเมืองเขมรเรา นี้ พระองค์ไปก็จะเจอเนื้อคู่ แต่ว่าวิธีดู
 ก็ไม่ยาก ดูยังเงาท่านอาจารย์ จะอยู่บ้านไหน เมืองไหน จะมีหาไปหลายเดือนหลายปีหรือ ไม่ยาก
 พะยะคะ ไปทิศนี้แหละ ทิศพายัพนี้เอง เป็นลูกชานา ชานา แล้ว นี้เวลานี้ แม่ทรงครรภ์แล้ว
 คืออยู่ในครรภ์มิได้เป็นสาวเป็นสาวอะไรเลย เมื่อเดินทางไปทางไหน มารดาของนางอรพิมพท่าน
 เดินไปทางไหน ก็จะมีกลกกัน มีสับกัน กั้นเวลาแตกอยู่ทุกขณะ เราสังเกตได้ง่าย พระปาจิต
 ก็ตีพระทัย จึงลาโหรยกมือไหว้แล้วมาราบทูลพระบิดา พระบิดาก็อนุญาตพระเจ้าปาจิตก็ออกรอนแรม
 มาเพราะว่าสำเร็จศิลปศาสตร์นานาชนิดแล้ว มีได้กสิวิทย์กษัตริย์อันตรายศศักดิ์แคลไทน มากี่มา เอาเร็ว
 เล่า เร็ว ๆ เข้า มาถึงบ้านสมถะที่ปรากฏว่า ยายบัวที่เคียว เป็นแม่ของนางอรพิมพ แต่ว่าตัว
 นั้นตายแล้ว ไม่เห็นกล่าวถึง จะตายหรือไม่ตายก็ไม่รู้ กล่าวแต่ยายบัวกำลังค้ำน้ำอยู่ปาจิตก็
 ไม่เห็นดูเหมือนว่าบุพเพสันนิวาสจะให้ไปพบกันเร็ว ๆ นั้นเอง แล้วก็เห็นกลกกันคนแปลกหน้า
 ดูรูปร่างสวยสดงดงาม ยายบัวขึ้นมา จะไปไหนพ่อว่า พระปาจิตก็ยกมือไหว้แล้วก็ชี้แจงว่า
 กระผมไม่ใช่ลูกชานา พ่อค้า ไม่ใช่ลูกอำมาตย์เป็นพระราชโอรสของพระเจ้าอุทุมพรราช เป็น
 ลูกกษัตริย์มาหาคุณ แล้วก็มาเห็นแม่ เห็นคุณแม่ ก็มาเห็นคุณแม่ทรงครรภ์ ก็มีท้องอยู่ ก็มีความสมค
 รักใคร่ อยากจะสัญญาว่า จะขออยู่ทำการงานเลี้ยงชีพโดยสุจริต เพราะคอยบุตรในท้องนั้น
 ถ้าเป็นชายจะผูกเอาเป็นน้อง ถ้าเป็นหญิงจะขอเอาเป็นภรรยา หรือเอาเป็นแม่เลี้ยง ยายบัวก็
 ยอมแล้วพระเจ้าปาจิตก็อยู่ ถึงแม้เป็นลูกกษัตริย์ก็ทำไรไถนา เลี้ยงโค เลี้ยงกระบือ เกี่ยวข้าว
 ตีข้าวได้ทุกอย่าง อยู่มามีชานาน ยายบัวก็ถว้นทศมาส เก้าเดือนสิบเดือนแล้ว ปวดท้อง เจ็บท้อง

จะคลอคลุก ห่ายังงักก็ไม่ออก คนในบ้านนั้นช่วยกันค้า ช่วยกันทุกประการ จึงไปถามหมอต้าแย มาจากบ้านต้าแยจึงชื่อว่าบ้านต้าแยมาจนทุกวันนี้ จะชื่ออะไรไม่ทราบ ยายหมอต้าแยนั้น ไปได้ ยายหมอต้าแยบ้านต้าแยมา มากคนนักคนนี้ประเดี้ยวใจก็คลอคลอ คลอแล้วมีรูปพรรณผ่องใส จึง ชื่อนางอรพิมพ์ อยู่อยู่มากก็ใหญ่กล้า เป็นสาวเป็นแต่ ที่นี้ยายบัวนี้อยู่บ้านสัมฤทธิ์ จากสัมฤทธิ์ไป ต้าแย จากต้าแยไปสัมฤทธิ์ไม่ไกลไม่ไกล อยู่ในเขตพินายนั่นเอง อ้า-บางอรพิมพ์ก็เป็นสาว มีความสมัครรักใคร่ เกี่ยวพาราสาถิ่นตามธรรมชาติหนุ่มสาว แล้วพระปาจิตก็ไม่รอช้าจึงได้เรียก นางอรพิมพ์มาหาไปหาแม่บัว แล้วก็เรียนให้ทราบว่า ผมจะไปจัดแจงขันหมากจากเมืองนครธม มาอ้า-ราชาภิเษกสมรสกันให้สมเกียรติยศ ขอพระแม่และนางอรพิมพ์อย่าได้มีความ โศกเศร้า เลย คอยอยู่ประเดี้ยวเดี้ยวก็จะกลับมา เมื่อพระปาจิตลาแล้วลาเจ้าเรือนและนางอรพิมพ์แล้ว ลาแม่บัวก็ออกเดินรอนแรมมาถึงพระราชบิดา กราบทูลให้พระองค์ทรงทราบ ฝ่ายพระเจ้าอุทุมพรราช จึงจัดแจงขันหมากประกอบไปด้วย รัพลสกลโยธา พลช้าง พลม้า พลรถ ราชมรด พลเดินเท้าทั้ง หึ่งทั้งชาย พวกกันมาในกระบวนขันหมากนั้นแต่ยังไม่ถึงเมืองพินาย เหตุการณ์ก็บังเกิดขึ้นอย่าง สำคัญ คือพระเจ้าพรหมทัตเจ้าแผ่นดินเมืองพินายนั้น รู้ข่าวว่าแม่บัว ยายบัวนีมีลูกสาวงาม จึงให้ พระยารามนั้นไปเอามา หมายความว่า ร้องขอเท่าไรก็ไม่สง ไม่ให้คอขาดก็ตกลง ก็ได้ นางอรพิมพ์มาราชาภิเษกกัน แล้วนางอรพิมพ์ก็ตั้งสัตยาธิษฐานว่า ถ้าไม่ใช่พระปาจิตแล้ว ใคร เข้ามาสู่จะร่อนเหมือนไฟ อย่าได้ทำอันตรายได้ ก็คงจะเป็นเช่นนั้นกระมังตามนิทานว่า

จะกล่าวถึงขันหมาก กระบวนขันหมากก็มา หลายคืนหลายวันเพราะว่าไกล มาถึงแม่น้ำ ลำหนึ่ง พระองค์ก็ให้กองทัพหยุดใกล้ลำน้ำนั้น เพราะจะให้สัตว์พาหะทั้งหลายและกองทหารนั้นได้ บริโภคน้ำม ใส่อย ในเวลานั้น ก็หยุดกองทัพอยู่ เป็นเวลากลางวัน ชาวบ้านก็เข้าไปชมกองทัพ ไปดูกองทหาร กระบวนขันหมาก หึ่งชาย แล้วก็ถามว่า กองขันหมากนี้จะไปไหน ฝ่ายพวกชาว นครธมจึงบอกว่า จะไปราชาภิเษกสารลพระเจ้าแผ่นดินเมืองนครธมกับลูกสาวของทางพินายโน้น ชื่ออะไรว่า ชื่อนางอรพิมพ์ ลูกใครว่า ลูกแม่บัว อ้อดีแล้ว เหลวแล้ว โคมลอย น่าจะไม่เป็นเรื่อง ชะแล้ว คือว่า เมื่อเจ้าหนุ่มน้อยคนนั้นไปไม่นาน ท้าวพรหมทัตก็มาข่มเหงเอานางอรพิมพ์ไปอบอุณ อยู่ในปราสาทปราสาทชะแล้ว ทหารทั้งหลายก็มีความตกใจ จึงเข้าไปกราบทูลพระเจ้าอุทุมพรราช

และพระปาดิจิต พระเจ้าอุทุมพรราชก็ตักพระทัยพระปาดิจิตถึงแก่กวักพระขรรค์ควีบ ไครหว่า มาเอา
 ดวงยิวาฎหว่า คงได้เห็นดี แน่หรือไม่ว่าไปตามชาวบ้านมา ชาวบ้านก็กรามทูลเหมือนว่า
 เอาแน่นอนแล้ว ให้พระยารามแม่ทัพเชิญไปเป็นมเหสีของกษัตริย์พรหมทัต สมโภชกันเจ็ดวัน เล่น
 สนุกสนานกัน ขอพระองค์จงทราบเมื่อรู้เช่นนั้นแล้วพระปาดิจิตก็ทรงพระโกรธมาก จึงถีบชั้นหมวก
 ลงน่วม ล้วนนั้นจึงได้เรียกว่า ล้วนมาก ไหลไปสู่ลุ่มน้ำมาจนทุกวันนี้ ที่นี้ก็รา รัชชัตถิก็ถือและคุมกอง
 มั่นก็เรียกราคสาตเท ชาวบ้านก็เอามาไว้บ้านหนึ่ง จึงเรียกว่าบ้านลงรถมาจนทุกวันนี้ แม้...ยังนี้
 ที่เดียว ต่อไปพระปาดิจิตก็ไปกราบทูลพระราชบิดาว่า ขอพระองค์จงดำริว่าวีรพลกลับเกิด
 เกล้ากระหม่อมนี้จะสันโคมไปคนเดียว ปลอมแปลงไปจึงจะเข้าที่ ถ้าหากว่าไปด้วยกองทัพอย่าง
 กองทัพนี้ เจ้าพรหมทัตเจ้าพิมายก็จะเอากองทัพมารบกัน วีรพลโยธาจะตายลงด้วยกันทั้งสองฝ่าย
 พระเจ้าอุทุมพรราช ราชบิดาก็ไม่ว่าอะไร จึงต้องปลอมแปลงมาผู้เดียว มาหายายบัว พอยายบัว
 เห็นเข้าก็สอปลไป เอายาหม่องหรือยาสมให้ไปกินแล้วก็ว่า ว่าเขามาข่มเหงเอาแล้วลูกเอย
 เขามาข่มเหงเอาแล้ว พระแม่อย่าเป็นทุกข์เลย ปัญญาที่ประเสริฐกว่าสิ่งทั้งหลาย เหมือนพระจันทร์
 ประเสริฐกว่าดวงดาวตั้งล้านดวง ขอคุณแม่อย่าเสียใจเลย แต่ว่าแล้วแต่บุญวาสนาของลูกเกิด
 ฝ่ายพระปาดิจิตก็ปลอมแปลงเป็นชาวบ้านนอก เหมือนคนเขตบ้านสัมฤทธิ์ บ้านเดิมของเมียและ
 แม่ยายนั่นเองคอก ไปก็ไปตามหานายประภู นายประภูก็บอกว่า เราจะเข้าไปหาน้องสาว จะได้
 หรือมิได้ประการใด ไครเป็นน้องสาววะ นางอรพิมพที่ราชาภิเษกเป็นมเหสีของพระเจ้า แผ่นดิน
 นะเป็นน้องของกระหม่อม เขาก็เชื่อ นายทวารก็นำไปเฝ้าพระเจ้าพรหมทัต พระเจ้าพรหมทัตทรง
 สถิตย์อยู่บนบัลลังก์เป็นกษัตริย์มีนางอรพิมพเป็นมเหสีเป็นสมเด็จพระบรมราชินีนั่งใกล้เคียงกัน
 พระปาดิจิตเข้าไป นางอรพิมพท้วงว่า อ้อพี่มารี ก็เลยชื่อว่าเมืองพิมายมาจนทุกวันนี้ ข้าพเจ้า
 เข้าใจว่าบุพเพสันนิวาสแน่ เพราะวารู้กันแล้ว รู้กันเมื่อว่าพระเจ้าพรหมทัตถามว่า ไครวะ
 นางอรพิมพก็ พี่ชายของกระหม่อมฉันเพคะ อ้อเป็นไง ทำไรไถนา คำชายมีอาวีพอย่างไรก็
 ใคถามพระปาดิจิต พระปาดิจิตก็ตอบโกหกไปคักสำเนียงให้ถูกชาวพิมายโดยบริบูรณ์ แล้ว
 พระเจ้าพรหมทัตก็มีความดีใจว่า เมื่อเวลาราชภิเษกสมรสทำไมเจ้าไม่มา กระหม่อมฉันไป
 คำชายทางไกล เสียใจยิ่งนักหนาพระเจ้าคะ จึงมาเฝ้าพระองค์มาให้พระองค์รู้จัก กระหม่อม

ก็อยากรู้จักพระองค์ เพราะว่ากระหม่อมฉันเป็นที่ชายของนางอรพิมพ์จริง ๆ พรหมทัตก็เชื่อจึงว่า
 อย่างอย่างนั้นเลยเราเลี้ยงเถอะ เลี้ยงคุณลุงที่เอาให้สนุกสนาน เลี้ยงพี่เลี้ยงลุงที่ จึงเลี้ยงมันก็
 จะมีอะไรเล่า มันก็มีของควาของหวาน สุรายาเมากับแก้วนานาชนิดแล้ว นางอรพิมพ์ก็ขี้อืบตา
 ใส่พระปาจิต พระปาจิตก็ขี้อืบตาใส่นางอรพิมพ์ ในเมื่อพระเจ้าพรหมทัตเผลอเมื่อคุยกันไป ริน
 เหล้ากันไป แพร่งกันไป นางอรพิมพ์ก็ให้ตัวคือ พระเจ้าพรหมทัตนะมากกว่าให้พระปาจิตแค
 น้อย ๆ พระเจ้าพรหมทัตเมาเป็นสับประคเลย เมาจนนอนแยกกระจาก ไค้ที่พระปาจิตก็ฟื้นคอ
 ประหารชีวิตพระเจ้าพรหมทัตแล้วก็พระนางอรพิมพ์ออกจากเมืองเร็วไว มีไค้ข้าควายประการฉะนี้
 พระปาจิตก็นำนางอรพิมพ์บาสั่งเสียยายบัว ให้แก้วแหวนเงินทองไว้พอประมาณ จึงว่าผมอยู่ไม่ได้
 ผมจะต้องไปแล้วพากันมาจนพบเขตอำเภอมิมาย มาจนถึงป่าใหญ่ รุ่งสว่างแล้ว แล้วก็พากันเดิน
 ทางมาในราวป่านั้น จะล่าวถึงนายพรานคนหนึ่ง มีนามชื่อนายพรานนกเอี้ยงไปเที่ยวล่าเนื้อ
 ยิงเนื้ออยู่เสมอมิไค้ขาด วันนั้นนายพรานนกเอี้ยงก็ออกจากบ้านแล้วไปหวังจะยิงเนื้อ มาเจอ
 พระปาจิตและนางอรพิมพ์เข้า เห็นรูปโฉมโฉมพรณของนางอรพิมพ์นงาม นายพรานนกเอี้ยง
 จึงยิงเอาพระปาจิตตาย แล้วก็พานางเดินไป จะมายังบ้านของตน ฝ่ายนางก็ทว่าเล่ห์กล พูคว่า
 อีฉันทันนี้มีกำลังน้อย มีแรงน้อย ไม่สามารถจะเดินได้ ถ้ามีรถหัดดี หรือมีเกวียนมีม้ามีช้างที่
 ก็จะช่วยนางพรานนกเอี้ยงแก่ก็ไม่มีอะไร แกกั้จับควายไค้ตัวหนึ่ง แล้วก็พานางขี่มา ต่อมากรรมคา
 กิริยาที่ขึ้นควายนั้น นายพรานก็อยู่ข้างหน้า นางอรพิมพ์ก็อยู่ข้างหลัง พอไค้ที่ก็เอาพระขรรค์ของ
 พระปาจิตที่ซ่อนไว้แทงนายพรานตกควายตาย แล้วนางก็กลับมาหาพระสามี มาร้องไห้พิริ่พิไร
 ตามกรรมคาโลกวิสัยตัวตายก็ยอมโศกเศร้าร่ำร้องอาสน์อันรินทรอินทราธิราช สมเด็จพระอินทร์
 ก็มากับพระวิสุทธกรม มาแปลงร่างองค์หนึ่งเป็นงูเห่า องค์หนึ่งเป็นพังพอน กัดกันตัวหนึ่งตาย
 เป็นคันท่าพังพอนตาย งูไปกัดเอาคันท่าเปลือยกย้านนั้นมาซ่อน พังพอนคั้ฟื้นขึ้น ค่อมมากิ่งูตาย
 พังพอนก็ไปกัดเอาคันท่านั้นมาพ่นงู งูก็ฟื้นขึ้น ฉลัดกันเป็นฉลัดกันตายเช่นนั้น นางอรพิมพ์ก็ดูอยู่
 แล้วงูกับพังพอนก็หายไป นางก็คั้ใจจึงไปกัดเอาคันท่านั้นมาพ่นพระปาจิต พระปาจิตก็ฟื้นขึ้นคังเก่า
 มีความคั้ใจโสมนัสยิ่งนักหนา นางอรพิมพ์กับพระปาจิตจึงตัดเอายามา เอาคันท่ามาพอประมาณ
 พอที่จะเอาไปไค้ แล้วก็พากันสัญจรไป หวังจะไปยังนครวัด นครธม บ้านเมืองของพระปาจิต

นั่นเอง พารอนแรมไปหลายวันหลายวัน บรรลุถึงลำน่านอันหนึ่ง ไม่มีเรือแพหรือขอนไม้อาศัย
 อย่างไรเลย น้ำนั้นก็กว้างขวาง พระปาจิตและนางอรพิมพักเกรงกลั้วจร เช็ดทราปลา ร้ายก็นั่งอยู่
 ที่ฝั่งน้ำ และมีเณรคนหนึ่ง คือ เณรนี้เขาเรียกว่า เณรเรือลอย คือ เทียบบิณฑบาตตามน้ำ เขา
 ไล่บาตรแล้วก็กลับมาถึงวัดแล้วก็ซบถันเป็นธรรมดา ปรกติของเณรเรือลอยไปนั้นที่เดียว ต่อมา
 พายเรือมาก็เห็นทั้งสองนั่งอยู่ พระปาจิตจึงพูดว่าท่านครับ โปรรคภูณาส่งผมให้ถึงฝั่ง กว๊าย เด็ด
 อ้าคาเณรจึงออกเล่าเหตุพยายว่า เรือนี้ขึ้นได้แค่เพียงสองคน ถ้าขึ้นสามคนแล้วก็จม เพราะตาเณร
 เห็นนางอรพิมพั่งจม จะเอาเมียเขายังไงเล่า ตาเณรยังว่า เขาเรียกว่า เสือเข้าจำก็ล ล่อกิน
 คนอื่น สัตว์อื่น ดังนิทานเล่ามานั้นแน่นอนแล้ว มือถือสาบปากถือศีล จนมีเป็นพิษพันธมาจนทุกวันนี้
 ธรรมดาเรือขึ้นขึ้นก็คนก็ไ้ แต่ว่าโกหกปกลมไปยั้งั้น แล้วก็พระปาจิตก็ตกลงให้นางอรพิมพไป
 ก่อน ตาเณรก็พายพายก็ไม่เข้าฝั่ง พายเล่ห์พายกล พายใหญ่ลงไ้เลย พระปาจิตจะร้องกู่เท่าใด
 ก็ไม่กล้าเลย ตกลงก็เลยพลัดพรากจากกันอีก ไม่รู้ว่าเป็นเวรเป็นกรรมอย่างใด พระปาจิตและ
 นางอรพิมพที่หาความสุขไ้้น้อยที่สุดเลย แล้วพ่ายว่านางอรพิมพเห็นว่า ถูกกลลวงของสามเณร
 แล้ว ก็หาอุบายที่จะหนีอยู่เสมอ แล้วมาเจอต้นมะเค็ดต้นหนึ่ง มีหน่วยคัก มีลูกคักยั้ง นางอรพิมพ
 ก็พูดเป็นเล่ห์กลว่า พี่เณรคะ ถึงอย่างไร อธิณก็ต้งเป็นของพี่เณรวันยั้งค่า จอคนี้เเอะ อธิณ
 อยากกินมะเค็ดอยู่เห็ดือประมาณ พ่ายตาเณรหลงกลนางอรพิมพก็จอกเรือที่นั่น แล้วก็ขึ้นต้นมะเค็ด
 ขึ้นยั้งไ้ถึงที่หน่วยงาม ๆ หน่วยอรวยที่สุกคั้นมะมันอยู่บนยอดคโน้น ตาเณรก็ขึ้นอย่างสูงสุดที่เดียว
 ขึ้นอย่างสูงเท่าที่จะสูงไ้ แล้วก็นางอรพิมพก็เตรียมเรือเตรียมพายไปตัดหนามมาชะคั้น แล้วก็
 พายเรือหนีไปจ้งร้องว่า อยู่นี้แหละตาเณร ตาเณรอยู่ที่น่อย่าไปไหนมาไหน อยู่ที่นี่เถิด คั้งนี้เป็นต้น
 ตาเณรก็คายอยู่บนต้นมะเค็ด เมื่อใจจะขาดจ้งสาปสันพรธว่า ให้มีแมลงหรืออยู่ในหน่วยของกู
 แล้วเมื่อแมลงหรืออยู่ที่หน่วยแตกออกมาแล้วก็กลงมาคิน ก็มาแตกแล้ว จงให้ไปคอมอรวยวะสืบพันธุ
 ของผู้หญิงทุกคนที่คิ้วยั้งนั้นประไรเล่า นางอรพิมพก็พายเรือมาหาพระปาจิต ก็ไม่เจอพระปาจิต
 บัวมียั้งสองก็เลยค่างคนค่างไป นางอรพิมพก็จอกเรือต้งแล้วก็มาไปคตามเรื่องว่า เอะ ไปไ้
 ส้มเค็ดจพระอัมรินทร์ราชธิราชก็มีความสงสารเหลือที่สุด ที่นี้นางอรพิมพก็แปลงกายที่เดียวจ้งเอา
 คัรารเขาว่าอย่างไรก็ว่าอย่างนั้น นางอรพิมพจ้งเอาโยนนี้เววียงเข้าไปที่คต้นสำโรง ผากคั้น

สำโรงไว้หน่วยสำโรงนั้น เมื่อเวลามีหน่วยแล้วก็ ท่านผู้ฟังทั้งหลายก็เห็นแล้วคล้ายคลึงจริง คล้ายกับอวัยวะสืบพันธุ์ของผู้หญิงจริง แต่อาจารย์หนึ่งแย้งว่า นางอรพิมพ์จับอวัยวะสืบพันธุ์โยนไปเหยียงไปในป่า จึงไปเกิดเป็นต้นไม้ชนิดหนึ่ง เรียกตามภาษาที่พอฟังได้ว่า ต้นโยนนี่ปีศาจ เรียกตามปากตลาดว่า ต้นทีมี แล้วก็ยังมีหน่วยก็คล้าย ๆ เหมือนกัน แล้วแต่ท่านผู้ฟังจะเชื่ออย่างไร จึงจับมันนั่นเหยียงไปใส่ต้นถันนาง อาจารย์หนึ่งว่า ต้นถันนางหรือต้นนมนาง อาจารย์หนึ่งนั่นเหยียงไปใส่ต้นหนามจิ้งก็คล้าย ๆ หนามจิ้ง อ้า-ข้าพเจ้าว่า ต้นถันนางนั้นงามกว่า นางอรพิมพ์จึงจับเอาแก่นมัน เพราะว่า ผู้หญิงนั้นงามแก่้มพวง จึงจับเอาแก่นเหยียงเข้าไปใส่ต้นไม้ชนิดหนึ่ง ชาวอีสานชื่อว่าต้นแก่นอัน เป็นยา เอามาต้มแล้วก็รอกมา อ้วนที่สุดยิ่งมาแข่งยิ่งดีทีเดียว ต้นแก่นอันนี้ตำราเขาเล่ามาอย่างนั้น นางอรพิมพ์จึงคว่ำสวนแหวนนิ้วชี้แล้วก็เดิน ไ้แก่นเคยแต่งตั้งก็เคยอุมก็เลยเป็นแก่นแพบ ๆ เป็นชายโคยกรง ถ้าจะเรียกในเวลานี้ก็ นางอรพิมพ์นั่นเทียว แล้วก็สัญจรไปในนิคมคามนิคมน้อยใหญ่ ก็เจอบ้านใคร เรือนใครก็ไต่ถาม เห็นคนรูปพรรณเช่นนั้นหรือไม่จะเอาชื่อก็ชื่อว่าพระปาจิต เขาก็ว่าไม่รู้ไม่เห็น นางก็คอยสัญจรไปในนครน้อยใหญ่ ยังมีเมือง ๆ หนึ่งที่จะเล่ามาบรรจบเรื่องนี้ เจ้าเมืองนั้นมีพระราชธิดารูปสวยสดงดงาม ก็มาบังเกิดสวรรคตขึ้นหาหมอสูติวิสัยแล้ว ชาวเมืองก็เล่าไปตามเรื่องแล้วนายอรพิมพ์ก็ว่า ฉันทรักษาได้ขอให้พาฉันไปเถิด เขาก็พากันตั้งใจแล้วก็พากันไปหาพระมหากษัตริย์ กราบทูลพระมหากษัตริย์ก็ไต่ถามว่ารักษาคนตายได้หรือ กระทบมณฉันจะลองรักษาดู ก็เคยดี เคยพั้น แต่ว่าเป็นอย่างไรก็ขออาญาไม่พันเกล้า อ้อไม่เป็นไร หากการรักษาเถิด ฝ่ายพระอรพิมพ์จึงเอายาออกมาฝนเข้า ฝนแล้วก็รอกเข้าไปในปากของพระราชธิดา พระราชธิดาก็ฟื้นคืนพระองศ์ขึ้น พระราชวงศ์ทั้งหลายก็ทรงโสมนัสอย่างสำคัญ คืออกดีใจจริง ประึกษากันหลายวันหลายวันแล้วก็ว่า จะราชาภิเษกราชธิดานี้กับเจ้าอรพิมพ์นี้ ฝ่ายเจ้าอรพิมพ์นั้นก็ไม่มีอวัยวะสืบพันธุ์จึงพูดเบี่ยงบ่าว่า เวลานี้ฤกษ์ยามยังไม่ค่อยค้อมจะขอ กระทบมณฉันจะก้องขอรักใคร่ตัวนางนี้เป็นคู่กันทีเดียว แต่กระทบมณฉันยังไม่สำเร็จศิลปศาสตร์ ขออีกปีสองปีจึงคอยเถิด ฝ่ายพระมหากษัตริย์ก็ไม่ว่าจะอย่างไร ก็ตามใจอยู่ที่เมืองนั้นไม่ช้านาน ไม่ได้ค้อยู่ช้านานก็ลาพระมหากษัตริย์ พระราชธิดามาติดตามพระปาจิตต่อไป เจ้าอรพิมพ์ก็เดินไปโดยไ้เงินคนากาการในใจว่า หมัดหวังแล้วเราชาวเรียนเสียเถอะ แล้วจึง

มาวราชที่วัดหนึ่ง เวลานั้นเป็นพระอรพิมพ์เสียแล้ว พระอาจารย์อรพิมพ์ก็อยู่กับลูกสงฆ์มาด้วยความ
 สุขสำราญ มีความรู้แตกฉานในนิยายท่านเล่าว่า เขายกให้เป็นพระสังฆราช แล้วพระสังฆราช
 จึงมานอนคิด จินตนาการนึกในใจว่า เราที่จะได้พบปะกับพระปาจิตน์ด้วยเล่ห์กลของเราเอง
 จึงสร้างโบสถ์ขึ้นหลังหนึ่งใหญ่โตรโหฐาน งามแล้วจึงเขียนรูปภาพ ความเป็นมาของพระนาง
 นั้นกับพระปาจิตน์เริ่มตั้งแต่ไปเจอยายบัว คำนาอยู่่นั้นจนกระทั่งมาวราชอยู่ที่วัดนี้ เป็นรูปภาพตลอด
 ฝาผนังของโบสถ์อยู่ที่เดียว ต่อมาพระปาจิตน์ก็รอนแรมมา เราเรียกว่าดมปะบ่าที่เดียวเหน้อยนัก
 พักใหญ่ก็เข้ามานอนอยู่ในโบสถ์ นอนไปหลับไป แล้วก็ตื่นขึ้นก็ดูรูปภาพ แลดูคราวแรกก็ไม่สนใจ
 ต่อมาจึงลุกขึ้นดูอย่างเต็มตาแต่ยายบัวคำนาจจนกระทั่งมาวราชเป็นพระสังฆราช ก็คืออกคิใจยิ่งนัก
 หนาที่เดียว พระปาจิตน์จึงเข้าไปกราบไหว้พระอาจารย์อรพิมพ์ ว่าโตถามว่าข้าแต่พระผู้เป็น
 พระเจ้าผู้เจริญ ไปยังไฉนมายังไฉนรับ พระอาจารย์อรพิมพ์ก็เล่าให้ฟังว่า เธอมาจากไหน
 เธอมาอย่างไร เล่าก่อน ผมมีทุกข์ร้อนยิ่งนักยิ่งหนา แล้วก็เล่าเรื่องที่มาเจอมาแต่ความทุกข์กับ
 นางอรพิมพ์มา นางอรพิมพ์ก็คิใจจึงจะไปเที่ยวหาแล้วก็ไม่เจอ ไม่เจอเมียยังงั้นหรือ พระปาจิต
 นขอรับ ไม่เห็นเลย แต่ว่ามาเห็นรูปภาพที่อยู่ในโบสถ์โครมาเขียน ทำไมมารู้เรื่องของผมนี้เล่า
 ครับ ขอพระผู้เป็นเจ้าจงเล่าให้ผมฟังเถิด พระอาจารย์อรพิมพ์จึงว่า เวลานี้จะปิดบังกันไม่ได้
 แล้ว อาตมานี้เป็นนางอรพิมพ์ ก็เล่าให้ฟังทุกประการ พระอินทร์ให้แหวนออกจากนิ้วชี้ไปใส่
 นิ้วนาง ก็เลยกลางเป็นนางอรพิมพ์ ก็กอดครัดกันร้องไห้สลับไปกาลข้างนั้น ตกงกก็ลาสิกขา
 นางอรพิมพ์จึงพูดพระปาจิตน์ว่า จำเป็นต้องเอาอวัยวะที่ฝากไว้กับต้นไม้แล้วก็พากันรอนแรมมา
 มาถึงนางอรพิมพ์ก็เรียกอวัยวะสืบพันธุ์จากต้นสำโรง เอานมจากต้นถันนาง ไปเรียกเอาแกม
 จากต้นแกมอัน แล้วพระปาจิตน์ก็พานางอรพิมพ์มายัง เมืองนครวัดนคร ธรรมครองราชย์

คำศัพท์

1. เลี้ยง	-	เลี้ยง
2. คั่ว	-	คั่ว
3. พอกค่า	-	พอกค่า
4. แล้ว	-	แล้ว

มาบวชที่วัดหนึ่ง เวลานี้เป็นพระอรพิมพ์เสียแล้ว พระอาจารย์อรพิมพ์ก็อยู่กับลูกสงฆ์มาด้วยความ
 สุขสำราญ มีความรู้แตกฉานในนิยายท่านเล่าว่า เขายกให้เป็นพระสังฆราช แล้วพระสังฆราช
 จึงมานอนคิด จินตนาการนึกในใจว่า เราที่จะได้พบปะกับพระปาจิตน์ด้วยเล่ห์กลของเราเอง
 จึงสร้างโบสถ์ขึ้นหลังหนึ่งใหญ่โตรโหฐาน งามแล้วจึงเขียนรูปภาพ ความเป็นมาของพระนาง
 นั้นกับพระปาจิตน์เริ่มตั้งแต่ไปเจอยายบัว คำนำอยู่นั้นจนกระทั่งมาบวชอยู่ที่วัดนี้ เป็นรูปภาพตลอด
 ฝาผนังของโบสถ์อยู่ที่เดียว ต่อมาพระปาจิตน์ก็รอนแรมมา เราเรียกว่านมปะบ่าที่เดียวเหนือนัก
 พักใหญ่ก็เข้ามานอนอยู่ในโบสถ์ นอนไปหลับไป แล้วก็ตื่นขึ้นก็ดูรูปภาพ แลดูคราวแรกก็ไม่สนใจ
 ต่อมาจึงลุกขึ้นดูอย่างเต็มตาแต่ยายบัวคำนำจนกระทั่งมาบวชเป็นพระสังฆราช ก็คืออกดีใจยิ่งนัก
 หนาที่เดียว พระปาจิตน์จึงเข้าไปกราบไหว้พระอาจารย์อรพิมพ์ ว่าโตถามว่าข้าแต่พระผู้เป็น
 พระเจ้าผู้เจริญ ไปยังใจมายังใจครับ พระอาจารย์อรพิมพ์ก็เล่าให้ฟังว่า เธอมาจากไหน
 เธอมาอย่างไร เล่าก่อน ผมมีทุกข์ร้อนยิ่งนักยิ่งหนา แล้วก็เล่าเรื่องที่ผมเจอมาแต่ความทุกข์กับ
 นางอรพิมพ์มา นางอรพิมพ์ก็ตั้งใจจึงวาไปเที่ยวหาแล้วก็ไม่เจอ ไม่เจอเมื่อยังงั้นหรือ พระปาจิต
 นครับ ไม่เห็นเลย แต่ว่ามาเห็นรูปภาพที่อยู่ในโบสถ์ใครมาเขียน ทำไมมารู้เรื่องของผมนี้เล่า
 ครับ ขอพระผู้เป็นเจ้าจงเล่าให้ผมฟังเถิด พระอาจารย์อรพิมพ์จึงว่า เวลานี้จะปิดบังกันไม่ได้
 แล้ว อาตมานี้เป็นนางอรพิมพ์ ก็เล่าให้ฟังทุกประการ พระอินทร์ให้แหวนออกจากนิ้วชี้ไปใส่
 นิ้วนาง ก็เลยกลางเป็นนางอรพิมพ์ ก็กอดครัดกันร้องไห้สลับไปกาลข้างนั้น ตกลงก็ลาสิกขา
 นางอรพิมพ์จึงพูดพระปาจิตน์ว่า จำเป็นต้องเอาอวัยวะที่ปากไว้กับต้นไม้แล้วก็พากันรอนแรมมา
 มาถึงนางอรพิมพ์ก็เรียกอวัยวะสืบพันธุ์จากต้นสำโรง เอานมจากต้นถันนาง ไปเรียกเอาแก้ม
 จากต้นแก้มอัน แล้วพระปาจิตน์พานางอรพิมพ์มายัง เมืองนครวัดนครทมครองราชย์

คำศัพท์

1. เลี้ยง	-	เลี้ยง
2. คั่ว	-	คว่า
3. พอคั่ว	-	พอคั่ว
4. แล้ว	-	แล้ว

5. ท่อง	-	ท่อง
6. คำ	-	คำ
7. ร้อน	-	ร้อน
8. น้าม	-	น้ำ
9. ไซ้สอย	-	ไซ้สอย
10. ยิงว่า	-	ถึงว่า
11. น้อย	-	น้อย
12. รัพล	-	รัพล
13. เว่า	-	พุด
14. ทวง	-	ท้วง
15. แพร่ง	-	รินเหล้าแจก
16. พัน	-	พัน
17. แฉ่ว	-	แฉ่ว, สว่างแจ้ง
18. กว้างขวาง	-	กว้างขวาง
19. หน่วยคัก	-	ผลคก
20. ชะ	-	สะ, สุ่ม

2. เจ็ดคะนน

มีครอบครัวหนึ่ง มีลูกด้วยกันหลายคน แต่ลูกชายคนหนึ่งมีกำลังแรงมากจนถึงว่าจับช้างเหมือนจับไก่ แต่กินอาหารวันละเจ็ดคะนน จึงมีนามว่าเจ็ดคะนน แต่ในบาลีท่านกล่าวว่าเป็นสัตว์ทรมานมาก สัตว์ แปลว่า เจ็ด ทรมาน ก็แปลว่า หม้อหรือคะนน มาณพที่กินข้าวได้วันละเจ็ดคะนน จึงจะอิ่ม ที่นี่มีเรื่องอยู่ว่า บิดามารดาเกิดคอยยาก จะหาให้ลูกพอได้กินอยู่ที่คอยยาก ยากจนมาเมื่อลูกเต็มมีแรงถึงขนาดนั้นแล้ว หางานให้ทำก็จะเกิดประโยชน์ขึ้นมา แต่หาคัดเช่นนั้นไม่ บิดามารดาก็คิดไปต่าง ๆ นา ๆ บ้างว่า สองนิ้วเมียก็ปรึกษาว่าลูกคนนี้เกิดมาแรงเราฉิบหายวายวอด แต่เราที่จะกินก็ไม่เต็มปาก จะหาให้มันกินก็ไม่ค่อยเต็มปาก อย่างนั้นเลยจำเป็นต้อง

ฆ่าลูกชะเถอะ ฝ่ายนางเมี้ยก็ยอมแล้วแต่ตัวจะจัดการ สงสารก็สงสารน้ำตาไหล คังนั้นตัวจึงฆ่า
 ได้ไม่ยาก รุ่งเช้าขึ้นจึงให้กินข้าวหมกเจ็ดคนน ถ้าจะเทียบว่าเจ็ดกระบุง เรื่องกับไม่พูดถึง
 ขอแต่ข้าวบริบูรณ์ แล้วพ่อจะพาไปตัดเสาเรือน เรามีเรือนอยู่ไม่กี่ เราจะไปทำเรือนใหม่ ไป
 พ่อให้ไปก็ไป ถือขวานถือนมีคพร่าจำช้วนไป พอไปถึงต้นไม้ใหญ่ ใหญ่จนว่ายังไงก็ตาย ทับลูกเห็น
 จะตาย ที่นี้ก็พากันค่อยพัน พ่อก็พันชะพักหนึ่ง ลูกก็พันชะพักหนึ่ง ไม่นานต้นไม้ก็นั่งง่าสัง เอนง่าสัง
 เอนเห็นได้ถนัดควา เอนแน่นแล้ว พ่อจึงบอกไอ้เจ็ดคนนว่า เวลานี้ปล่อยไม้ล้มไม่นั่นก็อาจเสีย
 จะฮักกลางต้นไม้บ้าง จะไม่ได้เรียบสวยจะไม่ได้กระดานสวย เจ้าคอยทูลวงแบกที่พ่อจะค่อนเอง
 ลูกก็ว่าไม่เป็นไรฉันจะแบกเองแต่ว่า คือว่าให้แบกไว้ แล้วเจ้าคอยทิ้งลงดิน ครบไซ้ได้เกรียม
 พ่อก็พัน ป้อก ป้อก ป้อก พ่อไม่โอนโอคพ่อก็เร็ว ๆ ลูก เจ็ดคนนก็วิ่ง ะ ะ ไปก็ล้มฮิม ที่นี้
 ตัวเจ็ดคนนผิงคี่ลงไป ไม่ยั้งคาอยู่บนบ่าสะลบไป ฝ่ายพ่อก็ร้องไห้มาดูลูกมาดูลูกก็ไม่เห็น เพราะ
 ในไม้มันปลกคลุมมดแล้ว พ่อก็กลับกลับบ้านสงสารก็สงสาร ไม่รู้จะทำอย่างไร แต่พ่อก็ยังไปไม่ถึง
 บ้าน เพราะคนแก่ก็ค่อย ๆ เดิน ๆ ไปเจ็ดคนนก็สะลบไปนึกเคียวเท่านั้นเอง จึงรู้ตัวว่าไม่
 ทับเราแล้ว แล้วคนนมีกำลังแรงมากจึงถึงข้อเม็คเก็งเนื้อเก็งตัวเม็คกระโคคพริบ โดคโคน
 ขึ้นมา ไม่ก็ตกลงไปข้างหึ่ง ไม่มีวู้พูดพร่าทำเพลงเสยเจ็ดคนนคั้งเข้ามาก็เอาขวานฉากสะเก็ด
 ว่อนปรราว แต่มพ่าที่เคียว พ่อแลมาเห็นแรง ว่อน แรงโอมามาถึงไว้นักหนา ลูกตายแล้ว หมอก็
 ฉากอยู่ที่เคียว ฉากเรียบพ่อก็ไม่เห็น ไม่เห็นก็ข้างมุงจะเอาไปมุงจะฉากให้สำเร็จ ตัดกึ่งตัด
 ก้านรานกึ่ง พันก้านรานกึ่ง แล้วก็แบกมา แบกมาก็แบกได้ แต่ว่าเดินไม่ว่าง้วจะแบกมาถึงเรือน
 มาถึงบ้าน ก็ค้ำแล้วเย็นแล้ว ประมาณทุ่มหนึ่ง ไอ้เจ็ดคนนก็มาถึงบ้านแล้วมาหึ่งม่ายลงฮิม ซัก
 หึ่งหลายเป็นต้นว่า โคควาย ช่างม่า เป็นหมู เห็นเป็ดไก่ตกใจ แดกตื่นเข้าป่าก็เลยเป็นไก่ป่า
 ควายป่า โลป่า ช่างป่า ม่าป่า มาแต่ครั้งนั้น เมื่อได้ยินเสียงอย่างนั้นแล้ว พ่อแม่ทั้งสองก็เข้าใจ
 ว่า ผีตายโหงหลอก ผีตายโหงลูกหลอก เจ็ดคนนจึงเข้าไปเปิดประตู ไปเคาะประตูคุณพ่อครับ
 พ่อแม่ครับ พ่อแม่ก็เธอไปเกิดไปชานไปเถอะ ลูกเอยอยามาหลอกมาหลอนแม่เสย ไปเกิดไป
 ชานยังงินอ ฉันออกมาแล้วเจ็ดคนนมีแรงมาก เอามือเคาะ ๆ ลานประตูก็เปิดออกมา แม่
 เห็นก็ ฮอ-ไม่ตายคอกนี้หลูก ผมรู้แล้วมีข้ากั้นไผ่ ไม่มีเหล่า มีอยู่นิด ๆ หน่อย ๆ ที่นี้เจ็ดคนน

ก็ไปกินไปกินเข้าแล้ว ฉันรู้คอกว่าพ่อแม่ไม่รักฉัน หรือถึงรักฉันก็ตาม ที่ว่าหาของให้กินไม่ได้ฉันจะไป ไปตามเรื่องคอก แต่พ่อช่าวขึ้น หมอก็กรามลาพ่อแม่ เป็นสุภาพบุรุษอันประเสริฐทีเดียว พ่อแม่อยู่ให้มีชัย ผมไปให้มีโชคเดิก ผมจะไปหาอาหารกินเท่านั้นเอง ยังไงมันจะกินพอ เจ็ดคะแนนก็ไป เรายังจะหากินเดือกมันประการใด ก็เห็นจะไม่ได้ความรัก อย่างกระนั้นเลยว่ายังงั้นจับข้างกินจับมากิน จับโลกกระหิงมหิงสาได้มาแล้วก็ฉีก ไปมีมีศพร่าจำขวนกันโคเลย ฉีกออกมาแล้วก็ย่างก็กินตามทางไปซีไปเข้า ค่อมารอนแรมมาแม่แต่คนในป่า เสือโคร่งเสือเหลืองอะไร จะคิดจะทำอะไรหมอไม่ได้ชักประการเลย อย่างนี้เอาเรื่องนี้จะยุติไว้ก่อน ไว้ก่อน แกก็รอนแรมไปของแแกจะกล่าวถึงคน ๆ หนึ่งมีกำลังวังชามาก ชื่อเจ้าสะกะตะ เจ้าสะกะตะมีกำลังวังชามาก คือว่าเอาเกวียนมาร้อยแล้วใส่อิฐใส่ปูนใส่ไม้ ใส่กรวด ใส่ทรายอะไร ก็ตามหั่งร้อยเหล่ม แล้วผูกเกวียนติดกัน แกลดากไปได้หั่งร้อยเหล่ม อิศจรรย์ คนคนนี้ก็อิศจรรย์คือกัน แกรับรับจ้างเขาคอนข้างจะมั่งมีมารับจ้างเขากินทีเดียว ที่นี้นายเจ็ดคะแนนเดิน เดินไปก็ไปเจอเข้าที่ว่า แม่คน ๆ นี้เก่งจริง ๆ ลากเกวียนได้หั่งร้อยเหล่มแล้วก็มันจะแรงแคไหน กูจะลองลู่อะมันที่ นายเจ็ดคะแนนจึงย่องเข้าไปทางหลังเกวียนเหล่มหลัง แล้วก็จับโหนถึงเอาไว้ ปรากฏว่าอยู่ ไอ้เจ็ดคะแนนแรงกว่าอยู่ขีบที่เดียว นายเกียนร้อยเหล่มนั้น นายสะกะตะ นายเกียนร้อยเหล่มเห็นว่าลากยังงี้ก็ไม่ไปจึงมาดู มาดูเกียนเหล่มหลังว่าคงจะติดต่อไม่หรือติดต่อไม่หรือติดอะไรแน่นอนแล้ว

มา มา มาที่ไหนได้ มาเจอไอ้เจ็ดคะแนนเข้าจึงว่าใครจับเกียนกู กูมันแล้วจับทำไมว่าอยากลองดูว่าใครจะแรงกว่าไม่แรง ใครจะแรงกว่ากัน หรือจะดีกว่ากันเอ้า ยังงั้นก็ชกกันซิ แล้วก็ชกแม่เอ๊ย ทันทังหลายเอ๊ย ไอ้เว่ยโลก ไอ้มวยเอกเหล่านี้ มันจะไปสู้ได้ไอ้ เหล่า ไม่ไหลสักพันวินาศ เตะตีบกัน ต้นเต็งต้นรังรวมพนาสูรไปที่เดียว ว่ากันกรูใหญ่ หมอเข้าซุกหนึ่งหมากจืดคำหนึ่งไม่แพ้ไม่ชนะกันเลย แกจึงยื่นพัก ไอ้เกียนร้อยเหล่มจึงถามว่า มึงชื่ออะไร กูชื่อ สัตตกุมภ ขาวโลกเขาเรียกว่า ไอ้เจ็ดคะแนน เจ้าเจ็ดคะแนนก็ถามว่า ชักบี๊ ๆ ๆ ๆ พลุพละ ๆ พลุ โปะะ โปะะ ชกกันใหญ่ ชกกันน้อยต่อไปอีก ไอ้เจ้าเกียนร้อยเหล่มว่า เพื่อนเอ๋ยเราไม่มีใครสู้กันได้ ถ้าจะชกกันไปอีกก็หาประโยชน์ไม่ได้เราเป็นเกลอกันเถอะ นายเกียนร้อยเหล่มก็ว่า กันยั้งว่าเหว่เดินไปทางไหนก็คนเดียว คนเดียวอยู่ แล้วนายเกียนร้อยเหล่มก็พานายเจ็ดคะแนน

ไปตามเรื่องไม่แวะเข้าบ้านเข้าช่องไปเลยเรื่องนี้จะยุติไว้อก่อน

จะกล่าวย้อนถึงคนหนึ่งอีก ชื่อว่า นายเวตุกะ ใ้่นี่ทำร้ายทำเอามังมี เมื่อกงพระยาไฟ
 นี้มันก็ทำได้คนเดียว คือมันไปฟันไม้ไผ่ร้อยกอ แล้วก็ถูกตีตกมัน แล้วก็ลากไปชื่อว่าไอ้ไม้ไผ่ ร้อยกอ
 ลากมา ลากไปทำรั้ว เป็นปรกศิริมคาศของหมอยู่ว้อยที่นี้ไอ้เจ็ดคนน กะไอ้เกียนร้อยแหล่ม
 มาเจอเข้าก็ ป้า ป้า ป้า ป้า ป้า เราเก่งแล้วเกลอเออ มันยังเก่งไปอีกตัวเองอีกนอว่า อ้อ
 ไอ้เกลอเออ ไอ้ไม้ไผ่ร้อยกอ ไอ้ ไอ้เกียนร้อยแหล่ม ลองจับลำไม้ไผ่ของมันดูกันซุกท้าย
 ไอ้เกียนร้อยแหล่ม ก็จับสองลำเข้าไป พอไปโคข่าลงมาก แต่ก่อนไปได้ หุ้ยก่อนนี่ไปตัดค ๗
 เมื่อกงเท่านี้เองที่นี้ ไอ้เจ็ดคนนมีงดองที่ เจ็ดคนนเข้าจับบีบอยู่เลย ไม่ไปได้เลย ไ้่นั้น
 ไอ้ไม้ไผ่ร้อยกอว่า เห็นจะไปพานตอไม้ พานอะไรนอจึงมาดู มาดูเห็นไอ้สองคนนี่ คำรามฮึม ๗
 ฮ่า เก่งหรือวิเศษจริงหรือ ใครจับ ใครจับนี่จับเอง มึงก็แคไหน ผลที่สุดก็ชกกัน ร่วมกัน ไอ้ไม้ไผ่
 ร้อยกอกะ ไอ้เกียนร้อยแหล่ม รำกัน มุ่นแม โป๊ะปะ ๗ ๗ เตะถีบ กันสารพัด ชกกันอีก ๗ ๗
 เสียงคับคึ้นปานแรงวู่วางควาย คีววิคควาย รำกันไปที่นี่เจ็ดคนนก็เป็นคนท้าวว่า ออย่า ๗ ๗
 เพื่อนแรงเกิน ถึงปานนี้สมมติว่าจะเตะหมุ่นนี้ตกลงไปเล่นโทรเลขหนึ่ง ใ้่นี่เล่นโทรเลขก็วิ่งมากะเตะ
 อีก ตกไกลเป็นไรก็วิ่งเข้ามาชนกัน หัวไม่เป็นไร เราเป็นเพื่อนกันเถอะ เพราะว่าไม่มีใครจะสู้
 เราได้ พวกเราอยู่ในโลกนี้เขาเกลียดเขาชังนักหนา เพราะมันกินเคียบกินจุไอ้ไม้ไผ่ร้อยกอก็เห็น
 ค้วย จึงเดินไปอีกแหละ ไปที่นี้ก็ไปถึงแม่น้ำใหญ่แห่งหนึ่ง ไปหลายคืนหลายวัน ไปถึงแม่น้ำใหญ่
 แห่งหนึ่งอาหารต้องเป็นสัตว์บ้าและผลไม้เท่านั้นเอง เพราะว่าจับอะไรก็ได้มัด แล้วเมื่อจะข้าม
 ก็ไม่มีเรือแพนาวาสั่งโคและไม่รู้ว่าจะข้ามไปไหนเป็นแต่ว่าจะพากันไป ที่นี้ก็เดินเลาะมา เลาะ
 มา มาเจอคนวิเศษเข้าอีกคนหนึ่ง ชื่อว่าไอ้หัวตอกสี่ โบราณท่านเล่ามาว่า ไอ้หัวตอกสี่ แล้ว
 อรรถาธิบายตามวาระพระบาลี ของเก่าว่า คือหัวมันแข็งไม่ต้องหาซ่อนเหล็กหรือสากอะไร
 สากกะตุคอะไรมาตีเลยแม่น้ำก็กว้าง เหลือขนาด มันเอาต้นเต็งคั่นรังมาแล้ว ก็มาทำเป็นเขือก
 แล้วมาท้าวลีในกลาง จระเข้เราปลารายสารพัด ชายไ้่นวันละหลาย ๗ พัน หลาย ๗ หมื่นบาท
 ที่เดียว มังมีศรีสุขมากเพราะว่าไม่กัคนใหญ่ ๗ จะเอาซ่อนเล็กอย่างไรไปตีก็ไม่ได้ เอาสาก
 กะตุคตีก็ไม่ได้ หัวมันเป็นเล็กரியังใจไม่ทราบ ที่นี้ไอ้สามเกลอมาเจอเข้า มากก็มาอึ้จรรยาใจ

ว่าช้า ๆ ๆ แม่เจ้าเอ๋ยเราก็อำนาจอย่างแกร่งแล้ว มันยังเอาหัวตอกคันเต็งหันรังเป็นเผือก
เป็นระบั้งเอาที่ มิ่งมุกไปลองที่ ก็ให้ไอ้ไม้ไผ่ร่อยกอมุกๆ ลอบลงไปตรงนั้นแหละ คลา ๆ ไปแล้ว
ก็ไปจับไม้ให้ตกลง ก็คอกอยู่นาน คอกก็ลงบ้างไม่ลงบ้าง ลงแหล่มีลงแหล่ ไอ้เกียนร่อยแหล่ม
ไปลองดูก็ลงแหล่มีลงแหล่ ก็ขึ้นมาคืน ไอ้ไม้ไผ่ร่อยกอก ก็จะกันว่ามันไม่อยู่หอรกมันแรงจริง ๆ
คืออยู่บ้างไม่อยู่บ้าง ไอ้เกลอเจ็ดคะนงไปไปว่า เกลอเจ็ดคะนงก็ลงผั่งน้ามบี้ โดยไม่ให้
ไอ้หัวตอกสี่เห็นคอก มุกไป ๆ ที่ไอ้หัวตอกสี่มันคอกลงมาเจ็ดคะนงก็จับบี้ ต้มไม่เข้าเลยที่นี้
ปีก ๆ ๆ ๆ ไอ้หัวตอกสี่สงสัยจึงว่า จะมีจรเข้เหราหรือว่า งือก ฐู ฎี เจ้าผ่นามหรือยัง
มาคิงญงงี้มุกลงไป มุกไปก็ไปเจอไอ้เจ็ดคะนง ชกกันมาแต่ล่านามโละขึ้นมา ก็หว่ายตีหว่ายชก
จนสี่พังเม็ดไม้แพ่ไม้ชนะกัน ไอ้หัวตอกสี่ก็ขึ้นมาผั่งนี้ มามารว่ากันบนผั่งว่า ไอ้หมู่สองคนนั้นจะช่วย
ว่า อย่าช่วย ๆ ญเอง ก็ว่ากะไอ้เจ็ดคะนงแพ่ไอ้เจ็ดคะนง มาอย่างไร ไปยังไรมาเป็นเกลอ
กันเถอะ ไปเราเองถึงปานนี้ เราไปซำยักย์ เออ ไป พวกกันไป ซุกวิสัยจนถึงป่าใหญ่ที่ยักย์อยู่นั้น
ป่าใหญ่มีแต่สิ่งที่ใหญ่ ๆ เหมือนยักย์ ต้นไม้ก็ใหญ่ ๆ จะวานกก็ใหญ่เท่าเกวียนนี้ ละเนาว่าตัวหนึ่งก็
เท่าประทุนเกวียน ตัวประทุนเกวียนใหญ่นั้นเอง ที่นี้เกลอทั้งสี่ก็ไปเจอภูจ้งหรงค์ ซำ ชาวโคราช
ว่าจ๊กกะหรีค ชาวล่างเรียกว่าจิ้งหรีค เอ้อ...จิ้งหรีคคงนี้มันอร่อยจริง ๆ เราไปเอามาซำกิน
เอะ ก็เอาแต่ปลายแค่ยออกมาหาคัน คือว่าให้หัวตอกสี่ลงมาก่อน ไค้อะไรก็เอามาอะไค้ตีนน้อย
คันใหญ่มันยังไรก็เอามาเถอะวะ ไอ้หัวตอกสี่ก็เอ้อ เกลอมุกพลีบ เข้าไปในรู รูใหญ่เหมือนถ้ำ
ที่เคียว ไปถลาจับซำจ๊กกะหรีค จ๊กกะหรีคก็คืบ คืบปรีบ ตักขึ้นมาจากรู เล้ง ๆ ผดวะหังนั้น
ไม้ไหวคอกเว้ย แรงแท้ ๆ หว่า ไอ้ไม้ไผ่ร่อยกอกเองวะ ไอ้ไม้ไผ่ร่อยกอกก็หม่นพริบ ๆ เข้าไป
กระซากซำจ๊กกะหรีคคืบไค้ขานิง เล้ง ๆ พริบคักลง ไอ้เกียนร่อยแหล่มลงไปที่ถีบออกมา
ไอ้เจ็ดคะนงจึงว่ามันเป็นยังไร มันใหญ่แคไหน ก็ไม่ค้อยเห็นหนคอกไอ้เพื่อนเอ้ย แต่ว่ามันคง
จะใหญ่ละมั้ง ถลาจับไม้ไค้เลย จับก็ถีบญเองว่างั้น ญเอง เจ็ดคะนงก็ไป ที่เคียว ปรากฏว่า
เป็นพระเอก เป็นแม่ทัพใหญ่กั้วเพื่อนซักหน้อย พอไปถึงเจ็ดคะนงไปถึงบี้บ ก็ถีบบี้บ ยืนบั้งหลัง
ไม้คองกระเค้น ถีบบี้บ บั้งหวีง ถีบบี้บ ตักบ้ำ ถีบบี้บคั้ว ซำไค้ กระซากลงมา แม่เอ้ยเท่าซุง
ใหญ่ ๆ ต้นไม้เต็งรังใหญ่ ๆ ลาก มา ๆ ๆ แหมกินซักเจ็ดวันก็ไม่หมคหนอเพี้ยนหนอ ลากขึ้น

มาได้ จิ้งหรีดก็ไม่ตามขึ้นมาหรอก ที่นี้ทำไมเราจะไค้ไฟ นกกิน สีไฟเถอะ เอ๊ย แถวนีเห็น
 หลังคาบ้านเรือนคนอยู่นั้น ก็ไปขอไฟเขาให้บ้านที่แสดเห็นอยู่นั้น เป็บเมืองยักษ แล้วก็ในขณะหัง
 สีคนนั้น ก็ให้นายหัวคอกลีไป นายหัวคอกลีไปขอไฟเขา หัวคอกลีก็ไป เห็นคนแก่ อยู่บนเรือน
 แล้วก่อไฟไว้ไค้ดูน จึงว่าสูง ๆ ขอไฟหน่อย ขอไฟไปซักคูนเถอะว่า ลุงเอามาให้ฉันด้วย โอ้ย
 โอ้ยยักษเล่ห์ยักษกลบยกเอาให้ไม่ไค้คอก ลุงเอกไฟใหม่ไค้คอก ลุงแก่ตัว ไปเป่าเอาไค้ดูนเด็ก
 ไฟลี้ลุกอยู่นั้น โอหัวคอกลีก็โอใจชื่อ ไปก็พอเป่าไฟบูค ๆ กรังเหล็กใหญ่ก็ถูกรอบรับที่เคียว
 ไอหัวคอกลีจะคั้นยังงี้ก็ไม่แตกไม่ฮัก จะยกอย่างไรก็ไม่ขึ้น ยักษนั้นพอมนุษย์นี้ถูกกรงเหล็กของ
 มันแล้วลุ่มเหล็กของมันแล้ว จัก มาแต่ไหน ลุ่ม ๆ ช่วยกันมา มาหาลุ่มนั้นขึ้น แล้วก็ฮักแข่งฮัก
 ซา ไอหัวคอกลีนั้นไปไว้ในยุงใหญ่ ยุงไม่มีเข้าเอาไว้ก็ในวันหน้าวันหลัง ต่อมาเกลอสามคนเห็น
 ว่านานนักจึงไซ้ไอไม้ไผ่ร่อยยกมาอีก ก็แบบเดียวกันเลย กรับฮักแข่งฮักซาเอาไปไว้ในยุง ต่อมา
 ไอเกียนร่อยเหล่มก็ไป ก็ถูกคือกัน หมายความว่าอยู่แต่เจ็ดคะแนน เจ็ดคะแนนว่า โอ๊ะ เพื่อนของ
 เราคงจะเกิดอันตราย อย่างกระนั้นเลย เราตามไปเถอะ เจ็ดคะแนน เจ็ดคะแนนว่า ก็มาค้ำย
 ความโมโห อะไรจะมากิน วิกะหรีดก็ขังมัน มันไปอย่างไรมัน สงสัยไค้ตีบไค้ตีหรือไปลุ่ม
 ไปตายหนอ ไม้รู้เรื่องรูว่าอะไร ก็มาตามรอมมา รอยมา ก็มาเห็นกระท่อมอันหนึ่งจึงว่ามี
 คนอยู่ไหม อยู่แล้วลุกเว้ย ยักษบูค เห็นหมู่ฉัน 3 คนเข้ามานี้ใหม่ ไม่เห็นคอกวะ แล้วก็ไฟข้าง
 ไทนมี่บ้าง อยู่ไค้ดูนนั้นรอมหมู่มัน มันก็ไปที่เตาไฟ ยังไม่ทันจะก้มเป่าคอก ลุ่มเหล็กก็ลงกรับ
 ไอเจ็ดคะแนนก็หัวรอฮา ๆ ๆ มี ๆ ๆ เออ รู้แล้ว ๆ ๆ มึงเอาหมู่กูด้วยวิธีนี้ที่เคียว ไอเจ็ดคะแนน
 กระโดดตีบข้าง กรังเหล็กฮักออกมาได้ จับกรังเหล็กฟาดกะคิน จนมุ่นกะคิน กระโดดจั้นกระท่อม
 จับตาเข้านั้นเหลียงลงคิน ยักษก็โอ้สำใหญ่ที่เคียวบอกรามบ่งบอกรมา เอาหมู่กูด้วยวิธีนี้ เออ มันก็อยู่
 ในยุงนั้นแหละ โอ้ย ไอหานี้ ไปปล่อยมะจับบือคตะเฉ่านั้นมา แต่บือไม่ให้ตาย ยุงไหน ยุงนี้
 ไอสามคนนั้นมันเท่า แต่ซาฮักมันยังไม่ตาย จึงไค้บินเกลอเจ็ดคะแนนจึงว่า เกลอกันอยู่นี้กันอยู่มัน
 ฮักแข่งฮักซากันหมักแล้ว เจ้านี้ก็ฮักซาฮักเฮา ฮักคือกัน มึงฮักเกลอกู กูก็ฮักมึง ไปไม่ไค้ที่นี้ก็
 พอไปในยุง ดิบยุงฟัง แม่เจ้าเอน ที่นี้เจ็ดคะแนนจึงว่า เอาเพื่อนมาวางลงเช็ดสับ แล้วจึงว่า
 เพื่อนถูกก็เสียขามักแล้ว กูจำเป็นจะต้องข่ามึงที่เคียว ข่าแน่นอนไม่ต้องสงสัยที่เคียว ยักษเข่า

คนนั้นก็ว่าอย่าช้าเลย ฉันทึมน้ำมันทา เอามาทาน้ำมันวิเศษ เอามาทา จะหาซาแก้วก่อน เหวะ
 ไอ้เจ็ดคะนมนันสัก ไม่เอา ต้องหาหมูก่อน ก็ไปหาพวกหมูนั่นชาติมืด จึงมาทนายักษ์ เมื่อยักษ์
 คนนั้นชาติแล้วมันก็วิ่งไปในเมือง วิ่งเข้าไปในเมืองไปทูลนายยักษ์ใหญ่มัน นายยักษ์ใหญ่ก็ ฮ้อ ฮอ
 ฮอ ไอ้มานุก หมิ่นประมาทพ่อวี ตีกลองชัยเกรวี รุ่ม รุ่ม รุ่ม รุ่ม ทุ่ม ทุ่ม ทุ่ม ทหารยักษ์ก็แตกมา
 หลายน้อยหลายพันหลายหมื่น หลายแสน ไอ้เจ็ดคะนนจึงว่า เฮ้อกูคาถาล่วงหน้าแล้ว มึงอย่า
 กลัวเลย เจ็ดคะนน ไอ้พวกเหล่านี้มันมีฤทธิ์อย่างมากที่สุด ไอ้สี่คนนี้หัวมะค่า ไม่ไม่กระป่อง
 หรืออาวุธศัตรูที่มานุกใช้มันก็เล็ก ๆ ใหญ่ ๆ เท่าที่เห็นนั่น นี่ก็เอาต้นเต็งต้นรังเสาวเรือน
 ทำกระป่องพาดไปตายที่ละหมื่นละแสน ทรมกันยึกยึกจะทำยังไรก็สู้ไม่ได้ จับพระยายักษ์ใหญ่มัดแพ
 ยอมแพ้วร่ายคาถาแล้ว จึงยกเมืองให้ ยอมยอมเป็นข้า ยกเมืองให้คนสี่คนนี้ สี่เกลอนี่เป็นเจ้า
 แผ่นดิน ไอ้เจ็ดคะนนนั้นเป็นเจ้าเมือง ฝ่ายทหารทั้งสามนั้นเป็นเจ้าวังหน้า เจ้าวังหลังมหาอุปหาราค
 คุ้มกันมืด อยู่เป็นสุขสำราญตามลาตัมมา ต่อมาไอ้เจ้าเจ็ดคะนน พระเจ้าสัตตกุมภราช นั้นก็ระลึก
 ถึงบิคารมารดา ว่าเราได้มาเป็นพระเจ้าแผ่นดิน ก็นอนสบายเช่นนี้ ครั้งเราอยู่ที่
 พ่อแม่พี่น้อง ๆ อยากรู้ ๆ พ่อแม่ถึงแก่จ่าใจจะต้องฆ่าเรา อยากรู้เลย บุคคลที่ไม่มี ความ
 กตัญญูทเวที่ต่อบุพพการี บุพชนต้นตระกูลนั้นก็จะได้ดีคืออก เรานี้ก็มาได้ดีก็เหาะว่าไม่ลบหลู่
 บุญคุณของท่านเห็นว่าท่านเลี้ยงเราไม่ไหว เราก็กินได้คิมได้คิมแล้ว ก็จะเป็นต้องไปรับแก้มา
 และบิคารมารดาของ เกลอทั้งสามก็มา ตกลงก็พากันมารับเอาท่านผู้ใหญ่ทั้งสองนั้นไป พวกเกลอ
 ทั้งสามก็มารับเอาญาติบิคารมารดาของคนไป ไปครองเมืองนั้น โดยอยู่สุขสำราญมา

คำศัพท์

1. คะนน	-	หม้อชนิดหนึ่ง
2. ปราว	-	กระจาย
3. แรว	-	แรง
4. ชัก	-	สัตว์
5. ไอ	-	อะไร
6. แรงเกิน	-	แรงมาก

7. ก้าง	-	กว้าง
8. ยืนปิ้งหลัง	-	ยืนจังก้า
9. ตักปึก	-	ไม่ขยับเขยื้อน
10. คั่ว	-	คว่ำ
11. จัก	-	ไม่รู้
12. คีอ	-	เหมือน
13. มุ่น	-	ละเอียดย

3. หัวล้านเกินครู

มีชายคนหนึ่ง เป็นคนกลางคน แต่ว่าหัวล้านแทบจะไม่มีผมชักเส้น มันรันไปอยู่ท้ายทอย หย่อม เคี้ยวเท่านั้นเอง ใครเห็นก็ไม่ชอบ ยิ่งผู้หญิง เพศตรงข้าม เคียดสำคัญที่เคี้ยวแทบจะไม่พูดหาเลยที่เคี้ยว ทีนี้ก็เพลงโบราณเชื่อว่า "หัวล้านก็เป็นเงาคา ไม่ต้องส่องดูเงาเคียน" หมอก็ความเสียใจ เป็นอันมากหมोजึงผ่าเคียนพุง แล้วเข้าไปในป่า หวังจะไปผูกคอตายซะให้รู้แล้วรูดอกที่เคี้ยว ไป ๆ ๆ ค่อย เค้นไป ๆ ๆ ไปถ่งในป่าใหญ่ ไปพบกะอีหนึ่ง มีเป็นเรือนใหญ่อยู่ ก็เข้าไป ไปพบพระฤษีนั่นหน้า เอ...ดีชั่ว ลองไปปรีทุกซ์ กะพระฤษีชักนึกเถอะ จึงไปกราบไหว้ ฤษีจึงว่า เธอมาอะไรโฮยม มาถูอะไรเหล่าโฮยม โอย กระทบนี้เป็นคนทุกซ์ยาก เป็นคนหัวล้าน อยู่กะเขาไม่ได้เลยเขาคูหมิ่นเงินแคลนเมาเขาแล้ว มันก็ว่า "ไอ้ล้านตานัง วิชะเม่นตานัง ไอ้ล้าน ไอ้ไร โยยล้านทั้งหลัง ล้านซังแม่ยาย อีเขาลากไปเย็ดเจน แม่ยอมลานทั้งหน้า ล้านซุน ล้านนาย ไม่เห็นหมื่นจ่านง ล้านนี่" ทีนี้ผมก็มี ความอยากมาตาย ชะรับ ให้มันรู้แล้วรูดอก พระฤษี จึงว่าไม่ต้องตายคอก ตานี่มีของแก้อยู่ มานี้ ๆ จะพาไป ไป ไปมุกชะนั้นไป แต่ให้มุก สามที นำนั่น เคียงเอว โอย เป็นพระเคชพระคุณแท้ ๆ แห้ว ไอ้หัวล้านก็ดีใจ เจนตัวโลด กระโดดลอยผลิ่งลงไปในชะ เค้ หมอจิมุกน้ามเค้ โยล่อิมแหม่ วมคล่าย ๆ กะ ปรีะ หู วมประหู เออท่านให้มุกสามที วมพอประหูนี้ จึงมุกที่สองพลีบ พอประบัว เป็นสองที ท่านให้ที จะเอาให้เคียงเอว แหละ มุกฮีบลงไปอีก โยล่อิมมาเคียงเอว ป่าไอ้พวกนี้ดีใจอย่างสำคัญที่ชุกที่เคี้ยวแห้ว วมยาวเจนถึงเพียงนี้ แต่ว่ากูเอาไป

อวคมันให้ประคูกุนุ่นนะ กูจะว่าซักทีที่ ท่านบอกสามทีละแมะ แต่กูเห็นผล วึ่งแต่ยาวออกมา
กูจิวให้พอสี่ที ฮิมลงไป โดลขึ้นมา เกลี้ยงโอนโหน่น นี่แหละเขาเรียกว่ากระทำของมนุษย์
ได้ก็คืออย่าเตลิดก็ลธรรมไปเลยไม่คืดอก ยัวงก็ไมคืดเลย

คำศัพท์ 1. หยุ่ม - หยุ่มมือ 2. ชะ - สระ 3. เจน - จน

4. เต่ากับกระรอก

ยังมีกระรอกสองตัวตัวเมียทำรังอยู่ที่ต้นตาลใหญ่ บางเวลามันก็ลงมาหากินกะคิน
นี่แล้ว เต่าตัวนั้นก็คลานมา มาเจอกระรอกเข้าก็ท้วงหักกัน อยู่สบายคินี่เกลิต่า ทางเต่าก็ว่า
อยู่สบายคินี่เกลิต่ากระรอก แล้วกระรอกจึงชวนขึ้นว่า ป๊ะ เราสองคนนี่มาเห็นกันก็รักใคร่กันอย่าง
สำคัญ เราเป็นเกลอกันปะไร เต่าก็ว่า มึงเป็นซักขึ้นคินไม่ได้ กูเป็นซักอยู่กะคินจะเป็นเกลอกัน
ยังงิเรา ไม่เลือกหรือหน้า แต่พระอภัยยังไปไค้กะปลาเคื่อ เกิดมาเป็นซุกสาคร เออเกลอว่า
ยังงิระ เต่ากะกระรอกเป็นเกลอกันมา รักใคร่กันมา ไค้อะไรก็มาแจกกันกินอยู่เสมอ ในกาล
ครั้งหนึ่งนั้น เมียกระรอก แมร์รักว่าเดอะ แมร์รักมีท้องแก่จะออกลูก เบ่งมาคินี่งแล้วทนทุกข์เวทนา
ยิ่งหนักยิ่งหนา ไม่ออกเลย ตัวกระรอกจึงบอกเมียว่า เราจะไปตามเกลอเต่ามา เต่านะมันบวช
หลายพรรษามันรู้คาถาอาคมสะเคาะลูกมันไค้ยะโตหังศิริ อาแล้วก็ให้น้องคอยคินี่เกิดว่า แล้ว
กระรอกก็ลงมาคินี่มาถามว่าเกลอเต่า เต่าก็ ฮี เวลาคินี่ทุกข์หนัก มีธุระคือแมร์รักจะออกลูกคิน
นี่แล้ว ไม่ออกเลยทีเดียวจะตายเสียเปล่า ไปเกลอไปช่วยสะเคาะคา ไปแล้วกูจะไปยังงิแล้ว
เพราะว่ากูขึ้นคินี่ตาลไม่ได้ แต่มันก็ว่ายังงิ เอะเดอะนี่ไม่เป็นไร คินี่ว่าไอ้เกลอเต่านี่คินี่คินี่
กูจะพาโอบไป เต่านั้นก็คินี่คินี่กระรอก กระรอกก็โอบขึ้นไป กิริยานั้นมันเป็นยังงิ กระคอคโคง
โคนกระคอค ๆ ๆ ๆ โคง โคน ไปยังงิเสมอ ต้นตาลก็สูง แล้วกระรอกแกคินี่ที่สุด แกคินี่เคื่อน
ว่า ถ้ากูให้พูด มึงค้อยพูด ถ้ากูไม่ให้พูดมึงอย่าพูด มึงจะค้ายคินี่ กูรักมึงปานชีวิต เต่าก็เฉยอยู่
เวลานี้ไปกระคอค โคง โคน กระคอค โคง โคน ขึ้นไปถึงคอคคินี่จนจะถึงเรือนคินี่แล้ว ฝ่าย
ว่าแมร์รักเมียกระรอกที่เจ็บท้องคินี่นั้น เราเป็นเมียเขานี้เห็นเกลอกะตัวมากคินี่ ไม่ท้วงไมทักว่า
เป็นคินี่คินี่ไมคินี่ แมร์เรือนไมคินี่ ก็เลยท้วงพอรักเออ มาแล้วนี่ เต่าก็จ้าวหลิว ๆ ๆ ๆ ๆ ตักแป๊ะ
(หัวเราะ) เลือดของเต่านั้นกระคินี่ไปคินี่คินี่กระคินี่คน เรียกว่าซี้เต่า เนื้อของเต่ากระคินี่ไป

คือท้ายทอยคน เรียกว่า ก้นเต่า เนื้อหนังของเต่ากระเด็นตกไปในสระ กลายเป็นผักตบเต่า จนทุกวันนี้ สมเด็จพระรัตนธรรมาธิราชมีความเมตตากรุณา แต่ก่อนกระดองเต่าไม่เป็นเกล็ด ยังจึง คือกอก เลื่อนไปที่เคี้ยว พระอินทร์จึงมาปะติดปะต่อกันเข้าให้เต่านั้นมีชีวิตดังเต่า

5. โสมจุมุกหญิง

มีคนคนหนึ่ง ชื่อ ไอ้โสมนี่ตาหมุกบี้ ตะหมุกหยี พุคอะไร จ้อง แห่ง จ้อง แห่ง มึงกินเข้าเถอะ เห่ง อานน้ำเถอะเงย จึงไม่มีใครอยากได้แก่เป็นผิวเลย ไปสู้อาพาพิทไกรก็ ไม่เอาเลย ไอ้โสมก็ไปเที่ยวเล่น เวลาค่าเวลามีคตามธรรมชาติ ไม่ชกไม่สักใครสักใครคอก ไปเกี่ยวสาวคนไหนเขาก็ไม่รักไม่ใคร่ แต่ไปในเรือนหนึ่ง ได้ยินสอนลูกสาวว่า อีนางเอ๋ยอีนาง เมื่อหนุ่ม ๆ มากจะเคื่องแล้วไม่ว่าชีเหร่หรืองามขออนุญาตคลำคู้มือมันเคอ คนไหนมือชา คนนั้นก็ เอาเป็นแฟนเป็นชู้ แล้วยกเคื่องงานกัน แมกัไม่ว่า แม่ลูกสาวก็ถาม คนมือชาคียังใจเหล่า อีหม่ม คนมือชานะคือหางานคี่ สานกระมุง กะเชอ ตะกร้า อะไรไค้สารพัด คนมือสั้นอย่าไปเอามัน จ้าฉั้นจิจำเอาไวคอกหม่ม อยู่มาได้ห้าโสมไค้ฉั้นก็ว่ามึงมันน่า เซ็คของกูเป็นแม่และมึงเอ๋ย จะ ค้องไค้ชมโคมแม่นางฟ้าจนไค้และแหวย อยู่มานายโสมก็ไปกินเข้าเหนียวก็ไม่ว่างมือ ทำให้มือ ระวังะกะ แห่งแล้วหมอกก็มากะเคื่องคนนั้นแหละ มากัฟี่โสม ฟี่โสมมาอะในหว่ามาคลำคู้มือคู้คู้คู้ ก็ไค้คอกเค้ คลำคู้มือก็เห็นมือชา ฟี่โสมเอ๋ย มาทุกวันเคอ เออ ยังงั้นนะ แหมคุดแล้วกลับกลับบ้าน เวลาเย็นก็มาอีก คุดกันสนุกสนานจนเป็นแฟนกันอย่างสนิทสนม แล้วยกบอกว่าฟี่โสม รอว่าวันฉั้น จะให้แกช้ไปนอนกะฉั้น แล้วฉั้นจะทำตะกร้า ทำตะเหลว เอามารับแกช้ขึ้นทางหน้าต่าง แกรับ มานะ แต่ว่าแกค้องชู้ตัวกำใหญ่ ๆ พอคบ ตัวคั้งแพ ฉั้นก็จึหยอนฮานแทรกมา เออยังงั้นนะแหม แหวย นายโสมก็กลับมามาว่าเมื่อไรจิคำน้อ โสมก็ชู้เม็คถั่วนายโสมตะหมุกหยี ก็ชู้เม็คถั่ว พอค่ำแล้วก็มา มาถึงสะพาน ก็คักครึนลงไป ป้าไอ้หมาเย้แม่่มงเอ๋ย แม่่มงเม็คถั่วกุน่าย เม็คถั่วแล้วนอ ไอ้ชี่ครอก โคตรพ้อโคตรแม่่มงเอ๋ยบินขึ้นมาได้ก็เคื่นมา เวลานั้นประมาณหนุ่มหนึ่ง สองหนุ่ม แล้ว สามหนุ่ม มากัมายินหน้าต่างนั่นเค้ คบฮันไหน คบเม็คถั่วฮันไหนก็่น่ายไค้ไค้ทานเขาแล้วก็เห็น จะเป็นยังงั้น ไค้ฮันชุกก็ค้องคั้งโพะ ถ้าไมไค้คั้งโพะ มันก็ไมเป็นนิทาน เรื่องนี้มันก็ค้องมีปัญญารู้ว่ายังงั้นคั้งโพะ ชะแทรกก็หน้อยลงมานั้นเค้ ระวังะ ระลงมา มาถึงคู้บปั๊ ไอ้โสมก็ "เทวคา

โปรตุเกสครั้งนี้แหละนะ" ขึ้นบ๊ีบ ขึ้น นางสาว ๆ ก็ชักค่อย ๆ ครืด ๆ ชักขึ้นไป จะไปถึงหน้าต่าง
 สาว ๆ ก็ว่า เอามือมาพิงโสม เอามือมา โสมก็ยื่นมือเคี้ยว เอามาทั้งสองมือปะไร ข้าเหนียว
 แก้มไม่ได้มือเคี้ยวนี้ ไอ้โสมก็ตอบว่า มือนี่ไม่เปล่าไม่หว่านกำลังทำธุระอย่างใหญ่ ทำธุระอะไร
 มืออันนี้กำลังถอกกะคูด สาว ๆ ก็มีความโมโห ก็ทิ้งสาแหรก ก็ ะ ะ ะ ะ หึ่งลงมา แม็กก็ถาม
 ว่าอะไรอีนาง ว่าลูกสาวก็บอกว่า กะคังคอกแหม่ ว่าไอ้โสมก็หน้าจะเฉยอยู่ยังตอบมา "กะคัง
 หือหือเหม่งไอ สี่ข้างกุกักไปสี่สองสี่" เจ้าเรือนเขาก็บอกคน ๆ ๆ ๆ ซ่าแม่มั่นต่าง นันที่พอตก
 ลงมาก็เข้าไปทั้งสองคืน ไอ้โสมก็เอาสู่มั่นไปยื่นรองคืนยังถึงหน้าต่างนั้น ที่พอตกลงมาสู่มั่นก็เข้า
 ไปสองคืน ไอ้โสมก็เดินไม่ไค้ก็ลึงเต้ที่นี่ ลึงเข้าไปอยู่ในป่าศิมวอน ไอ้โสมอยู่เขาก็เห็นว่า
 ไอ้โสมคะหมุกหนี เขาก็แกล้งพูด มาสองดูรอยหุวย รอยไครงามแท้ ๆ นอ รอยไครงามอยาก
 ไค้เป็นลูกเขย เขาล่อว่าเหอะ ไอ้โสมก็สั้นป่ามวน "ฉัน ๆ แม่เจ้า แม่เจ้า ฉัน ฉันอยู่นี่" เขา
 รู้ว่าไอ้โสมเขาไปตีเมียเอา เกรงพ่อเกรงแม่หมอ หุบ ๆ ตี ๆ เขาแล้วปล่อยอยู่มาไม่ช้าไม่นาน
 ไอ้โสมก็ไปหาสาว ๆ อีกในเวลามืด ๆ ที่ทางกะเคื่องกะว่าไปตีพ่อต่อว่า ว่า น้องเฮยไม่ควร
 ทำบาปเเนย พี่สี่ข้างพี่เจนนิจัก คนเคาะ เขาก็ป่ามั่นสาว ๆ นั้นจึงว่า เขาใหม่พี่ เขาใหม่พี่
 เขาใหม่พี่โสม" เออ คี ๆ ที่แท้ ๆ เหว่ย" เอยังใจชักเหล้า วันนี้ให้พี่ไปเคาะประตูน้อง
 ป็อก ๆ ๆ แล้วน้องจะเปิดให้" เอคคีแท้ ๆ อย่าต่อแหลค่อปัดกันนา" ไม้โกอกรอกพี่ไปเจนนัด
 เคอ เออ แต่พอเวลาเย็นลงไอ้โสมก็ไปนั่งแต่ไปเวลาสามทุ่มสี่ทุ่ม กะเวลาตีกรงเบ่ง พระเ็น
 เป็นเคราะห์ของไอ้โสมที่เคี้ยว เย็นลงวันนั้นพ่อสาว ๆ ไค้เต่านาคัวใหญ่มาห้อยไว้ใกล้ประตู
 มันมีคคัว ไอ้โสมก็ขึ้นไปกล่าวไป กะกรักกรีก ๆ คล่าไปรู้ว่าประตูก็เคาะป็อก ๆ นั้น มันไม่ใช้กะ
 กระค่านประตูน้ำมันเคาะเอาหลังเต่านันเค้ เคาะป็อก ๆ เค้าก็ชี้ ไอ้โสมอยากไค้ยินถนัด จึง
 เอาหูเข้าไปแปะใกล้ ๆ หลังเค้า เค้าก็กักกิม ไอ้โสมก็ "โอย อย่าหยอกเงะ อย่าหยอกงะ" ๆ
 เค้าก็กักกาน ไอ้โสมก็คิดว่านี่ไม่ไช้คนหยอกก็เอามือคล่าดู เห็นเค้าไอ้โสมตกใจ กระโศคฟาด
 ฝาง เค้ากระเด็นขึ้นไปบนฟ้า ไอ้โสมก็วิ่งตะร่ก ตัก ๆ ๆ ออกไปนอบบ้าน "หมาเย็ดแม่มึง
 เค้าก็คูด" พอตาแมยาก็ออกมาจากในเรือน ไอ้ฟ้าว่า ไอ้ท่าเอาแม่มึง รุมเทร่ง สำคัญ ที่ก่อน
 ก็มากี่มากี่หน้าต่าง นี่มึงมาไอ "ไอ้หมาเย็ดแม่มึง หู กู กูคแม้อค"

คำศัพท์

1. มือซา	-	มือหยาบ
2. คบ	-	ขบ
3. น่าย	-	ยุ้ย
4. รุ่มเหรง	-	อึกทักครึกโครม

ศุกุมิตร เกศินี

พระพุทธเจ้าของเราที่บั้งสร้างพระบารมีอยู่ ได้เสวยพระชาติเป็นกษัตริย์ ทรงพระนามว่า ศุกุมิตร มีพระมเหสีทรงพระนามว่า เกศินี หรือเกศลินี ครองเมือง ๆ หนึ่งชื่อว่า เมืองจัมปาก เป็นสุขทั่วหน้ากัน พระองค์ปกครองประชาราษฎร์ด้วยทศพิธราชธรรม ทานั่งศีลสังบริจาคลัง แต่ค้อยู่ค่อมามหาอุปราชนั้น นัยว่าเป็นพระอนุชาของพระศุกุมิตร คิดการใหญ่หลวง จะชิงราชสมบัติ ชิงราชบัลลังก์ ชองสุมรีพลทหารไว้เป็นหลายวัน ข้าวกระแสที่อุปราชจะชิงราชสมบัตินี้รู้ไปถึงอำมาตย์ผู้หนึ่งที่เป็นอุสวามีภักดีรักพระศุกุมิตร อำมาตย์ผู้นั้นจึงทูลพระศุกุมิตรว่า ขอเดชะใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาทปกเกล้าปกกระหม่อม ควรมิควรแล้วแต่จะโปรดอาญาโทษสันเกล้า ข้าพระพุทธเจ้าได้สดับตรับฟังมาเป็นอย่างแน่นอนแล้วว่า มหาอุปราชจะคิดชิงราชสมบัติจะประหารพระองค์ให้สวรรคต แล้วจะชิงราชสมบัติรู้มาอย่างนี้พะยะคะ ฝ่ายท้าวศุกุมิตร เพราะเป็นหน่อพระบรมโพธิสัตว์ ย่อมโกรกรองดูหน้าดูหลังในอนาคตรู้ว่า การเรื่องนี้ถ้าเราจะต่อสู้เสียก็ได้ เพราะเราเป็นราชา แต่คนอื่นเช่นทหารทั้งสองฝ่ายก็เป็นชาวเมืองเราเป็นชาวเมืองจัมปาก ค้องล้มตายลงไปเป็นอันมาก ครั้งหนึ่งนั้นที่เดียว อีกประการหนึ่ง การโสกโมโหโหสเอาของ คนอื่นเข้าสมบัติพิสดานเขา ลูกเมียบุตรภรรยาสามีเด็กเขานั้นไม่เป็นที่พอใจของพระโพธิสัตว์ สุจริตชนแต่ประการใด เพราะฉะนั้นเราจำเป็นจะต้องหนี เพื่อให้เขาได้สมบัติโดยสมบูรณ์ แล้วก็ราษฎรก็ไม่ทุกข์ยากแต่อย่างใด พระองค์จึงได้ย่องไปสนทนาบอกข่าวแก่พระมเหสีด้วยประการฉะนี้ พระองค์จึงตรัสว่า ดูกร เจ้าผู้มีพักตร์อันเจริญ บัดนี้จะไม่ได้อยู่ครองเมืองจัมปากอีกต่อไปแล้ว น้องแก้วจงอยู่ครองเมืองต่อไปเถิด ฝ่ายพระนาง เกศินีได้สดับพระราชสาส์มตรัสเช่นนั้น ประจวบสุณีบาดสายฟ้าผ่าคามาสู่พระนาง พระนางตกพระทัยเป็นอันมาก จึงทูลถามว่า

ของเมืองศักกศิลา แต่ไม่มีเรือแพนาวาของคนใดผ่านเลย พระศุกุมิตร์จึงว่าเราจำเป็นต้องไปให้เร็วที่สุด เพราะว่าอุปราชจะนำทหารตามมาฆ่าเรา กำลังวังชาเรายังมีอยู่ ด้วยความคิดเช่นนี้พระองค์จึงได้ปรึกษากับพระเกศินีและบุตรทั้งสองว่า อูกร เจ้า เราจะพาแม่ข้ามไปก่อน และเธอทั้งสองจงอยู่นะ นี่ชนมเอาไว้มัน พอแลเห็นกัน น้ำนั้นแม่น้ำ พอแลเห็นกัน ในบาลีท่านว่า เห็นแก่งเท่าหนู เห็นงูเท่าสายพาน ช าคแม่น้ำโขงนั้นกระมังหรือไกลกว่านั้นไม่ทราบ แต่ลูกทั้งสองนั้นก็เห็นค่ายแล้ว พระ องค์จึงยกพระหัตถ์ขึ้นนึกถึงบารมี แล้วพระองค์ที่ว่าบารมีที่ข้าพเจ้าได้สร้างหวังจะปลุกฝูงสัตว์ให้พ้นวิคฤลงสารนิพพานนี้ ขออย่ามีภิกษุภิกษุอันตรายสิ่งหนึ่งสิ่งใดเลย พระองค์จึงได้อุ้มพระเกศินี พาว่ายข้ามแม่น้ำอันกว้างขวาง สุกลูกหูลูกคานั้น ด้วยความพยายามอย่าง เก่งกล้า ด้วยทานศีลบารมีของพระองค์ จระเข้เหราปลาร้ายหนีพระองค์ไปหมด ไม่ได้กล้ามา โกลักรายเลย ผลที่สุดพระองค์ก็นำตัวพระอัครมเหสีกลับถึงฝั่งโน้น แล้วก็ให้หยุดอยู่ที่คั่นสะเคา แล้วก็บอกว่า เรารู้กันแล้วว่าเราจะไปรับใคร จะเป็นเรื่องราวอย่างไร ถึงแม้ว่านางเกศินีก็รู้ว่าพระองค์จะต้องไปรับราชโอรสอีก เพราะยังเป็นเด็กนั้ก พระองค์ท่วงนั้กแต่เห็นว่าสามีจะ เห็นคเห็น้อยให้หยุดอยู่สักหน่อยก่อน พระศุกุมิตร์ก็ว่ายกกลับมาสมมุติว่ามาถึงกลางแม่น้ำ ก็เกิดเรื่องใหญ่ขึ้นเป็นสอง เรื่องขึ้นเสียแล้ว ท่านผู้ฟังทั้งหลาย เรื่องบุญ เรื่องกรรม เรื่องบาปนี้เป็นของ เทียงแต่เป็นนั้กหนา สมเด็จพระบรมศาสดาคাত্রัสเทศนาอย่างไร ก็จงถ่อเอาเช่นนั้นเดีค มิได้ ผิดแฉก เปลี่ยนผันกันไปเลย อะไร ๆ ก็ช่วยไม่ได้เมื่อบุญช่วยแล้วก็ต้องสุข เมื่อบาปมาถึงก็ต้อง ทุกข์ บาปเวรกรรมที่พระทั้งสี่ได้เล่นลูกนกแขกเต้านั้น ก็เกิดพลัดพรากกันในคราวนี้ แน่นอนทีเดียว เพราะว่าบาปกรรมอย่างหนึ่งเป็นทิวฐิธรรมะ เวชณีกรรมได้เห็นหันตามาทันใจ บาปกรรมอย่างหนึ่ง ได้ผลชาติหน้าเป็นอัปราปร เวชณีกรรม มันเป็นอย่างนี้ท่านผู้ฟังทั้งหลาย เมื่อพระองค์พระศุกุมิตร์ มหาภษัตรีย์มาถึงกลางแม่น้ำ นายส่วภาก็มาพาเอานางเกศินีไปเลย พูคอย่างไรไม่ฟัง บอกว่า ตัวของฉฉนกำลังไปหรั้บลูก พระราชสามีกำลังไปรับราชโอรส อย่างไรนางก็ไม่ฟัง ไม่ฟังทรอก เพราะว่าเวรกรรมมีอยู่ไม่ฟังเลย จะร้องอย่างไร ขอโทษอย่างไรก็ไม่ฟัง ชายสี่คนอกสามวา ขาสามศอก มันมาอุ้มพระนางไปในส่วภานั้น นายส่วภาส่มัคร์จะสั่งวาสกันธรรมดาบุษสตรี ไม่ได้ เพราะพระนางได้ตั้งสัตยาธิษฐานว่า นอกจากพระศุกุมิตร์ผู้เป็นหน่อพระองค์แล้ว ใครอย่า

มาเข้าใกล้เลย ใครเข้าใกล้ก็ให้ร้อนเป็นไฟ คล้าย ๆ อยู่ใกล้เกลือกินค่างนางอยู่ในสำเภาไป
 แล้วเมื่อพระศกมิตรว่ายไปวាយมายังไม่ถึงฝั่ง ทางค่านโอรสก็มีนายประมงสามสี่ลำเรือด้วยกัน
 พวกนี้ทอดแหหาปลา มาเจอเจ้าทั้งสองก็เอาไปเป็นลูก อุ่มไปจะร้องอย่างไรก็ไม่ฟังชัยสนคนใหญ่
 บอด พระบิดากำสั่งไปรับพระมารดาเดี๋ยวก็วายกลับมา ขอเท่าไรก็ไม่ฟัง จ้างก็ไม่ฟัง เพราะ
 บาบมีแล้ว เวมมีแล้วจ้างก็ไม่ฟังเลย จึงนำเจ้าทั้งสองไปใส่เรือไปหายไปลับตาไป พระศกมิต
 มากี่เห็นแต่ฝั่งเปล่า ๆ พระองค์จึงเรียกหาว่า ชัยทัตชัย เสนออุบายว่าจะพาไป แล้วพระองค์ก็
 เรียกไปถูกไป สิ่งสารวาสถ์ จะเอาไปกิน ไปหาซากหาคศพนักดูซีท่านผู้สง คนเราต้องรับ บ้านนอก
 เราต้องรับประทานอาหาร เข้าเย็น คนในเมืองรับประทานอาหาร 3 มื้อ ตอนเที่ยงพระศกมิต
 ไม่ได้เสวยอันใดเลย ก็หาลูกสุควิสิยแล้วมาพิจารณา ดูเห็นรอยเรือจอด เห็นแต่รอยขนมมันสำค
 อยู่กระจาย เห็นรอยเรือ พระองค์ก็คิดนินษฐานด้วยปัญญาว่ามาวประมงเอาไปซะแล้ว หรือผู้ที่
 นำเรือมาพวกใดพวกหนึ่งคนใดคนหนึ่งนำลูกของเราไปซะแล้ว พระองค์ก็ส่งบงลงในที่นั้น ทันที
 เมื่อพระองค์ฟื้นคืนตื่นสามประคืนแล้ว พระองค์ก็หักห้ามความโศกกว่า ความนี้ น มมี ซาคี ซรา
 พยาธิ มรณะ โสกะ ปรีทเวระ ทุกชะ โทมน์ส ก็จะต้องถึงเมืองแก้วเราแล้ว คือพระนิพพาน อ่าเรา
 รู้อยู่เต็มหูเต็มตา พระองค์ก็หักห้ามความโศกก็ว่ามาหวังจะว่าลูกเสีย เมียก็ยังอยู่ แทนที่จะเห็น
 เมีย พอว้ายมาถึงฝั่งแล้วก็เห็นรอยสำเภาจอด พระองค์ก็รู้แน่ว่า นายสำเภาพวกสำเภาเขามา
 เอาไปแล้ว คราวนี้ทั้งลูกก็เสียเมียก็สิ้น แขนดินก็สิ้นอีก ราชบัลลังก์ก็สิ้นเหมือนโคคนควาราหูเข้ามา
 บัลลัษณา พระเสวรัช่าแทรกเข้าไปอีกหนค อาตมานี้ พระองค์ก็มานั่งที่ใต้ต้นไม้ แล้วที่พิจารณา
 พระไกรสภกษณาญาณ วิสัยโหริสัศวี่ว่าสมบัติพิสดานทั้งหลายทั้งปวงนี้มันเป็นของนอกกาย แม้แต่
 ชีวิตของเรา อันตะบะโสสร่วมติ แต่ชีวิตสรี่ระของเรานี้มันจะตายวันไหน แขนขาเราจะขาด
 วันไหน เราก็อ้วไม่ได้เหมือนกัน พระองค์ก็คลายความโศกลงเป็น นมา พระองค์จึงรับ
 พระราชคำเนนไปตามบุญตามกรรม อันคนมีบุญน้อยนั้นก็ยอมเดินไปสู่บุญ ไปสู่บุญ ไปสู่สุข คนบาป
 ก็ยอมเดินไปสู่บาป ไม้รู้เนื้อรู้ตัวไปเลย ก็เดินไป เดินไป เดินไป ทั้งทิวทั้งกระหายสารพัด
 ยังอยู่แต่ไม่ตาย พระองค์ก็ไปบรรจูดังเมืองตักศิลา มิได้ทราบว่าเป็นเมืองใด มิได้รู้เห็นเป็นใจ
 หรือมีความสุขความสำราญอย่างใดเลยเห็นอยู่แต่ว่าไปอยู่ที่สวน ที่ส่วนนี้ ก็ทรงนิทราหลับไปด้วย

ประการฉะนี้

จะกล่าวถึงเมืองศักดิ์กละสีลา เวลานั้น พระเจ้าแผ่นดินไม่มีพระราชโอรส จะสืบสันตติวงศ์ เป็นกษัตริย์ครองเมืองสืบไป ฝ่ายพราหมณ์ปะโรหิต และเสนาอำมาตย์ผู้มีศีลธรรม ก็จึงกระทำตามโบราณราชประเพณี คือจะเสด็จนุตราชาจรด คำว่า นุตราชาจรดนั้นเอาผ้าขาวมาหุ้มจรดเข้า เข็มด้วยม้าสีคอกบัวแดง มีเครื่องราชกกุธภัณฑ์ทั้งห้าใส่ลงไปในรถเป็นต้นว่า เสวกตะฉัตรขาว พระมงกุฎ พระขรรค์ เกือกทอง แห่จามรี สำหรับเป็นราชกกุธภัณฑ์ ประดับยศของกษัตริย์ใส่ในรถคืบคืบแล้ว จึงมีเครื่องบัณฑิตรวมเป็นของคาวหวาน มีดอกไม้รูปเทียน ฝ่ายพราหมณ์ปุโรหิตก็เข้า สักเค กามา จะรูเป เหล่าเทพพะยะคาทั้งหลายสืบทุกชั้น ฟ่าซิบห้าชั้นดิน ว่า ข้าพเจ้าเหล่าพวกศักดิ์กละสีลานี้มีใครมีพระเจ้าแผ่นดินปกครองให้อยู่เย็นเป็นสุขดังแต่ก่อนแล้ว มีแต่พระราชธิดาแล้วข้าพระพุทธเจ้า ข้าพระองค์ทั้งหลายนี้จะขออ่อนน้อมแก่ง่วงเทพไททั้งหลายว่า บุคคลผู้ใดสามารถจะเป็นพระมหากษัตริย์ครองเมืองนี้ก็ขอให้ราชรถไป เป็นนำอัศจรรย์ ท่านผู้ฟังทั้งหลายว่า เป็นความศักดิ์สิทธิ์ยิ่งนักยิ่งหนา ม้านั้นก็นำราชรถนั้นเคลื่อนไป ๆ ในเวลานี้คงจะมีการอย่างนี้ เสนาอำมาตย์พราหมณ์ปะโรหิต แม้ที่พนายกองพ่อค้าคฤหบดี ผู้มั่งคั่งมีอันจะกิน ก็คงจะนำความมาเกยเราเถิดเราจะได้เป็นพระเจ้าแผ่นดินเสียที แต่รถก็ไม่เกยใครกสิบวิ่งออกประตูพระทวาร คนก็แปลกใจจะไปเกยใครอีก รถนั้นก็วิ่งไป ม้านั้นก็พารถวิ่งไป ในสวนอุทยานก็ซัดไว้ แต่ว่าเวลานั้นก็ปิดหมด ไปถึงพระศุภมิตรทรงบรรทมหลับสนิห้อยู่ที่แท่นในสวน รถก็อ้อมมาก็เองอนรถนั้นไปเกยเข้าใกล้ ๆ กับแท่นหินที่พระศุภมิตรบรรทมอยู่ เสนาอำมาตย์ปุโรหิตมีความดีใจ จึงได้เปิดคู่มือพระหัตถ์และพระพักตร์ก็เห็นเป็นวงศ์กษัตริย์ เป็นสุณุมลย์ชาติอันสูงสุดแล้ว จึงพากันบังคม เครื่องประโคมดนตรี แตรสังข์มะโหระทึกขึ้นกคก้อง ท่านทั้งหลายที่รู้แล้วก็รู้ไปคือที่ปลุกเจ้าให้ตื่นนั้น เขาไม่ไปจับตื่นสน พระบาทสน พระหัตถ์อะไรคอก หรือไม่ไปปลุกเจ้าให้ตื่นครบ ลูกขึ้นเถิด อะไรอย่างนี้ ไม่รู้คอก เขาประโคมเครื่องประโคมกัน พระองค์ได้ยินศัพท์สำเนียงก็ตื่นบรรทมขึ้นเองเป็นอย่างนี้ แต่โบราณราชประเพณีในขณะนั้น บรรทมอยู่คงว่ามะแลเห็นเสนามุขมาตย์ทั้งหลายมาแห่ล้อมล้อมพระองค์ ๆ จึงไต่ถามว่า ท่านทั้งหลายเหตุการณ์อะไรเล่าให้ข้าพเจ้าตื่นเถิด พราหมณ์ปุโรหิตทั้งหลาย กราบทูลว่า ขอเคชะป่าละของสุลีพระบาท

ปกเกล้าปกกระหม่อม บัดนี้ลาภใหญ่มาถึงพระองค์แล้ว ปรากฏว่าเมืองนครตักกะลีธานี พระเจ้าแผ่นดินสะหวันนะคตมาไค้เจ็ดวันแล้ว ไม่มีพระราชโอรสจะสืบสันตติวงศ์ ข้าพระองค์ ทั้งหลายจึงกระทำตามโบราณราชประเพณีเสี่ยงบุญราชมงคล ราชมงคลนั้นมาเกยพระองค์ ก็ยอมจะ ทราบอยู่ว่า โบราณราชประเพณีเซากระทำมาอย่างนี้ ขอเชิญพระองค์เสด็จไปครองราชย์ ณ เมืองศักคีลาเถิดพระพุทธเจ้าข้า ฝ่ายพระศุภมิตรจึงได้กล่าวว่า ดูกรท่านบุโรหิตหรือท่านอำมาตย์ ทั้งหลาย เราจะเล่าเรื่องให้ท่านฟัง บัดนี้เราก็เป็นเจ้าแผ่นดินเหมือนกันมาจากเมืองจัมปภากราชธานี มีอุปราชอภัยมีนจะหาชิงเอาราชสมบัติเราไม่ต่อสู้ เพราะเราปรารถนาเป็นพระพุทธเจ้า ในอนาคต เวลานี้เราเรียกตัวของเราว่าพระโพธิสัตว์ หน่อพุทธางกูรราชันที่เดียว แผละเราก็ ได้รับทุกขมา เล่าเรื่องราวพระมเหสีเสียพระราชโอรสมาเป็นนักเป็นหนาแล้ว เราจะรับครอง ราชสมบัติช่วยบัพิตทุกขบำรุงสุขแก่ท่านทั้งหลาย

กาลขณะนี้เนาอำมาตย์ได้ประโลมคนตรีกันกักก้อง โห่ร้องขึ้นแล้วก็รับพระองค์เข้าสู่พระ ราชวัง ราชภิเษกเป็นเอกอัครมรณกษัตริราชปกครองโดยหพิศราชธรรม และพระองค์ได้ ปฏิญาณตนว่าไม่ต้องการทรมานเสียดอกจากนางเกกีนีคนเดียว

จะกล่าวถึงนายประมงที่พาเจ้าชายชยทัตไปเลี้ยงเป็นบุตรบุญธรรม เจ้าชยเสน ชยทัต ก็ใหญ่ขึ้นเป็นรูปร่างสวยสดงดงาม เจ้าทั้งสองนั้นเป็นหนุ่มขึ้นแล้ว ฝ่ายว่านายประมงจึงมาดำริ ว่า มึงสองคนนี้จะทำไรไถนา ก็เป็นการลำบากมากไม่เห็นสมควรเลย แล้วก็ต้องไปฝากให้ทำ ราชการ จะไปฝากกับข้าราชการเล็ก ๆ น้อย ก็ไม่สมควร จะเอาไปฝากพระมหากษัตริย์ก็ อะไรเสียอีกเล่า ก็กรรมนั้นเองมันวนเวียนงกเกียนมันก็เป็นกงเกียน กงรอดมันก็เป็นกงรอด ฉนั้นใดก็ฉนั้นนั้น นายประมงก็จัดแจงของบ้านนอกเห็นวาก็ นำเจ้าทั้งสองนั้นคมนาการมาเฝ้า พระมหากษัตริย์ แล้วก็บอกความประสงค์ให้นายทวารทราบบ นายทวารก็นำนายประมงและ เจ้าชยทัต ชยเสน มาเฝ้า เมื่อมาถึงพระมหากษัตริย์แล้วก็ถวายบังคมแล้วก็กราบทูลว่า ขอเดชะข้าพระพุทธเจ้าจะนำราชโอรสนี้ จะนำบุตรนี้มาฝากเป็นมหาดเล็ก พร องค์จะถือเป็น ทหารหรือพระองค์จะใช่เป็นอะไรก็ตาม แต่ว่ากุมารทั้งสองยังไม่รู้หนังสือ อยากให้เล่าเรียน หนังสือในเวลานั้น บาบ่กรรมเวรมันก็บังกัน อย่างนี้ท่านผู้ทั้งเจ้ากุมารทั้งสองก็ไม่รู้จักพระบิดา

เป็นแต่สงสัยว่ากษัตริย์องค์นี้ คือสมเด็จพระพ่อเราจริง ๆ หนอไม่กล้าพูดเอ่ยเผยวาจาอะไร ฝ่ายว่าพระศุภมิตรกรรมก็มาบังอีกเหล่า คนทั้งสองนั่งคกงามนักหนา รูปร่างละม้ายคล้ายคลึงกับ เจ้าชัยเสนชัยศักดิ์จริง ๆ พระองค์จึงได้ไต่ถามว่า นี่เป็นลูกของแกจริง ๆ หรือนายประมง ขอ เลอะเป็นลูกของกรมหม่อมฉันทจริง ๆ พระเจ้าข้า ผากแล้วก็กลับบ้านไป ฝ่ายกุมารทั้งสองนั้น พระศุภมิตรก็ให้เล่าเรียนอักษรศาสตร์ สำเร็จได้ความรู้ดี แล้วมีความรักใคร่เป็นพิเศษ ให้เป็น มหาคเล็กให้คาบอาณานิธิ อยู่ใกล้พระแท่นที่ เรียกหาใช้งานอยู่เสมอ

กล่าวถึงนายสำเภาที่ไปเอานางเกศินีไปนั้น ก็ไปค้าขายร้อยเอ็ดถึงเจ็ดพระนคร แล้ว ก็ย้อมมาค้าขายที่เมืองศกศิลา เมื่อมาจอกสำเภาอยู่ในเมืองใกล้เมืองแล้วจึงจักของบรรณาการ ไปถวายพระมหากษัตริย์ แล้วก็พากันให้บ่าวถือตามมา แล้วเข้าถวายพระศุภมิตร ท้าวเธอจึง ถามว่า อยู่บ้านเมืองไหน นายสำเภาทูลว่า เกล้ากระแอมอยู่ที่แดนชมพูทวีปพระเจ้าข้า อ้อ / แล้ว เธอจะอยู่ที่วัน กรมหม่อมฉันทจะอยู่จนขายสินค้าหมดจึงจะกลับไป อยู่ที่ไหน หยุดอยู่ที่ฝั่งน้ำ ใกล้เมืองโน้น ถ้าอย่างนั้นเราจะส่งมหาคเล็กไปรักษาสำเภาให้ไปอยู่ยาม แล้วก็เรียกสอง กุมารพระชัยเสน ชัยทัต ไปทำการอยู่ยาม อยู่ยามมาก็ตึกคืน ชัยทัตผู้น้องเกิดทิวนอนขึ้นมา จึง อ้อนวอนให้ชัยเสนผู้พี่เล่านิทานให้ฟัง พระชัยทัตจึงตอบน้องว่า โอ เกิดมาพี่ก็ไม่เคยได้นิทานเลย พี่ไม่รู้จะเล่านิทานอะไรให้น้องฟัง มีแต่เนื้อความเก่าของเราที่น้องยังเล็กไม่รู้เรื่อง แล้วเริ่ม เล่าเรื่องเดิมแต่หนหลังให้ฟังจนหมดสิ้น พระชัยทัตได้ฟังก็ร้องไห้แล้วถามว่าพระบิดามารดาของ เราทรงพระนามว่าอะไร พระชัยเสนว่าพระบิดาเราชื่อพระศุภมิตร พระมารดาชื่อพระนาง เกศินี พระนางเกศินีฝังอยู่แล้ว ปานประหนึ่งว่าพระนางจะหายใจไม่ออก พอมาถั่งออกพระนาม นางเลยลืมตัว กระโศกนาง มากอดลูกทั้งสอง ลูกเอ๋ย ลูกเอ๋ยแม่อยู่ที่นี่ ลูกของแม่อยู่ที่นี่หรือ พระ แม่อยู่ที่นี่หรือ แล้วทั้งสามคนก็สลบไปด้วยกัน พวกสำเภาก็เอ็ดคะโรขึ้นมาว่า เป็นไร ๆ จึงมาดู เห็นคนทั้งสามนอนกอดกันอยู่ ก็เข้าใจว่าโอ้พวอมหาคเล็กนี้มาเล่นเมียนาย มาเป็นชู้กับเมียนาย มาชมเหงเมียนายก็เอาไปตีให้คืนขึ้น คนที่ไปกราบทูลเจ้าก็มี คนที่กำสัจจับมัดก็มี พระนางเกศินี รู้ซึกขึ้นจึงว่ามันไปไขลูกมาเล่นเราก็คอก คือลูกของเรา ลูกของเรา หวงสำเภาไม่ฟังเสียงจับมัด แล้วเข้าไปทูลเจ้า ว่ามหาคเล็กไปคบชู้กับเมียนาย แต่ว่ากรรมมันบังแล้ว พระศุภมิตรไม่ใช่ปัญญา

2. คือ	-	เหมือน
3. คำ	-	คำ
4. หิวนอน	-	ง่วงนอน
55. เข็บเข็บ	-	แพรงพราย

1.2.2. เพลงพื้นบ้าน คือ เพลงโคราช

เพลงโคราช (จิต ภูมิศักดิ์ ม.ป.ป. : ๘๑) ก็เหมือนกับเพลงพื้นบ้านอื่น ๆ ที่จะสะท้อนภาพชีวิตประจำวัน ขนบธรรมเนียมประเพณี การเชิดชอคล้องจองเรื่องราวความเป็นอยู่ของประชาชนชาวบ้าน ที่สืบทอดกันมาแต่โบราณ ความรู้เหล่านี้แสดงให้เห็นถึงความเป็นอยู่ของคนรุ่นก่อน (ขุนสูงงกชศึกษากร ม.ป.ป. : 6 - 9) ลักษณะของเพลงโคราช ถ้าแบ่งตามรูปแบบ แบ่งได้ 5 ชนิด คือ เพลงซัดอัน เพลงก้อม เพลงหลัก เพลงจังหวะรำ และเพลงสมัยปัจจุบัน ถ้าแบ่งตามเนื้อหาของเพลงก็อาจแบ่งได้หลายชนิดตามเนื้อหาของเพลงที่มีชื่อเรียกต่าง ๆ กัน เช่น เพลงเชิญ เพลงอภัย เพลงไหว้ครู เพลงเปรียบก้อมตัว เพลงเปรียบเทียบ เพลงเกี่ยว เพลงชวนชมธรรมชาติ เพลงชมความงาม เพลงถนอมนวล เพลงเกี่ยวแกมจากเพลงล้วน ๆ เพลงลาสาธ เป็นต้น

ลักษณะของเพลงโคราชรูปแบบต่าง ๆ มีดังนี้

1. เพลงซัดอัน จัดเป็นเพลงที่มีรูปแบบง่ายที่สุดในกระบวนเพลงโคราช ผู้ที่หัดเพลงโคราชเริ่มต้นด้วยการหัดว่าเพลงซัดอันก่อน เพลงซัดอันบทหนึ่งมี 4 วรรค มีสัมผัสระหว่างวรรคเฉพาะวรรคที่ 1 และ 2 ส่วนวรรคที่ 3 และ 4 ไม่มีสัมผัสจรร้อยแก้วธรรมดา พังคูลักษุ ก้วยเหตุนี้จึงเรียกว่า เพลงซัดอัน

ตัวอย่าง

เอ้อเอ้ย สระคู่สระ

อีแม่กะทะควั่ว

เหม็คมุญผัวแล้ว

เหมือนไขไกร่างรัง

2. เพลงก้อม ก้อมแปลว่า สั้น มีลักษณะคล้ายกับเพลงซัดอัน แต่

นิยมเพิ่มอักษรมากขึ้น ถือว่ายิ่งเล่นอักษรมากเท่าใดก็ยิ่งไพเราะ ผู้หัดเพลงซึกอินแล้วคล่องแล้ว จะเริ่มหัดเพลงก้อม ถ้าได้เพลงก้อมมาก เมื่อนำไปใส่เพลงหลักจะง่ายขึ้น

ตัวอย่าง

ทำกะต๋องกะแต้ง	อยู่เหมือนแตงคอกะตีก
ให้พี่ซอส์ักหน่วย	จะเอาไปฝากถ้วยน้ำพริก

ในบางบทอาจจะมีเพียง 2 วรรค เช่น

มิงอ๋ยามานินทาคนเก่า อ้ายชาติหิวเหง่า เอย คนทา

3. เพลงหลัก เป็นรูปแบบที่หมอลำเพลงใช้ร้องเล่นอยู่ทั่วไป บทหนึ่งมีตั้งแต่ 6 วรรคขึ้นไป วรรคหนึ่งมีตั้งแต่ 4 - 8 คำ

ตัวอย่าง 1

อิมัสสะหมิงกายเย	อันว่ากายา
เมื่อเอนเวาเกิดมา	อย่าได้ประมาทธุหมิน
(ของเก่า)	
พอกับซันธสังขาร	มีแต่แรงกาจิกกิน

- ไป

ตัวอย่าง 2

ให้อุปถัมภ์คำจูน	ไปเสียค้วยบุญทามา
จายใจจะว่า	ขอให้พ่ายแพ้อย่างหมา
ให้มันต้องตกประหม่า	เสียจนเลยว่าจะไม่ได้
เจ้าหน้าเนื่อใจเสื่อ	ไม่เคยเป็นเยื่อเป็นใย
ให้ซึกอกันมาสักพัน	แม้อยังไม่พริ้น - หัวใจ

(บทไหว้ครูหญิง)

ตัวอย่าง 3

โอ้ โอ้ อย่าทำกายสูงหนาน่องหนากายหยิ่ง จะว่าถึงอิมัสสะหมิงกายเย
ธรรมชาติแตงมา ไม่เป็นสาระเหมือนแตงโม

เด็กน้อยคนโตเหมือนกับเตงโม หนอย่าไค้มกหมุ่น ... มัวเมา
 ไม่แข็งแรงเหมือนแก่นสน มันไม่คงทนอยู่เหมือนแก่นซึก
 เก่าแล้วไม่มีคนรัก มันช่างอเนจอนาถ นอ คนเรา

ตัวอย่าง 1 เป็นเพลงหลักที่สั้นที่สุดมีเพียง 6 วรรค 3 บาท ลักษณะสัมผัส
 เป็นคังที่ซึกเส้นโยงไว้ ในวรรคสุดท้ายระหว่างคำว่า กิน และ ไป เวลาร้องต้องเอื้อน
 และคมมือให้จังหวะ 1 ครั้ง

ตัวอย่าง 2 เป็นเพลงหลักที่ยาวขึ้น มี 5 บาท 10 วรรค มีลักษณะสัมผัส
 เหมือนตัวอย่างที่ 1 เป็นแต่เพิ่มผลความเข้าไปอีก คำว่า เมา และ เรา ซึ่งซึกเส้นได้ไว้
 นั้นเรียกว่า สีคือ หรือ สะคือ จะต้องสัมผัสกัน

4. เพลงจังหวะรำ ลักษณะบังคับคณะและสัมผัส เหมือนกับเพลงหลักฝึกกัน
 แต่เวลาร้องจะมีการรำประกอบ การร้องแล้วรำด้วยไม่ใช่จะรำได้ทุกเพลง เพลงที่มี
 จังหวะรำได้ ผู้ร้องจะต้องแมนย่า ไม่ถูก ๆ กัก ๆ เวลาร้อง เพลงที่มีการรำด้วย ฝ่าย
 ชายจะร้อง ไะ - สะ ไะ - สะ หรือ ไะ เป็นอาณัติสัญญาณ ฝ่ายหญิงจึงจะสนองตอบ ทำ
 รำมีอยู่ท่าเดียว คือ กางแขนออกไปทั้งสองข้าง คว่ำมือหงายมือ ชย่มตัวตามจังหวะเพลง
 หญิงรำแคบ ชายรำกว้าง ในวรรคต้นของเพลงฝ่ายหญิงเป็นฝ่ายถอย ชายเป็นฝ่ายรุก ปลาย
 วรรคต้นจะมี การคมมือ เป็นที่รู้จักกัน ครั้นถึงวรรคหลัง ฝ่ายหญิงเป็นฝ่ายรุก ชายเป็นฝ่าย
 ถอย เมื่อจบเพลงก็แยกกัน

ตัวอย่าง

ไอ้ ไอ้ ... เชิญมาเถิดมา
 มาเป็นภรรยา - ระวัง
 แม่ฆ่าหมันซี่
 นอแม่เกียนสำลี _____ หมันเซ็น
 แม่ตะ โปกตุงตุง
 แม่บัวแย้มบานย่อย

เอียน่องมา
 เถิดคนอแม่อายระโยง
 มาไปกะพีเป็นหมันคัง
 (คมมือ)
 มาพีจะถ่วงไปค้อยค้อย
 แม่แก้มหอมเหมือนดอก
 เอ้ย ขานเย็น

คำที่มีเครื่องหมาย ^ อยู่ได้ หมายถึง จังหวะที่ชายหญิงจะข้มคิ้วเพียบ ๆ
พร้อมกัน

5. เพลงสมัยปัจจุบัน รูปแบบไม่แตกต่างจากเพลงทศก ที่เรียกว่า
เพลงสมัยปัจจุบันเพราะ คำที่ใช้เป็นคำสำเนียงภาคกลาง ซึ่งหาญผู้รับข้างท่านให้
ความเห็นว่างังไม่สนิทหู

ตัวอย่าง

โอ้ โอ้...น้องจะหาตัวหรือยังหา เอาตัวเสียเถิดเมื่อหูตานั้น
ยังรู้อย่างเห็น สกนอยจะลูกจะลม หัวเท้าหวนมโนมินจะเลน หนุมเห็นมักจะลาม...

จะลวน

อย่าไต่จอกตัวเลยแม่ตัวคนดี จะไปวชเป็นชีอยู่ตัวคนเดียว
หวังไม่ให้หนุ่มตามเกี่ยว ไม่พันตาเถนไปตามกวน

คำสุดท้ายของวรรคหลังต้องเป็นคำเป็น จะเป็นคำตายในแม่ กก
กต กบ สระอะ สระเออะ ไมไ้ หรือจะเป็นคำที่มีเสียง เอก โท ตรี
จตัวก็ไม่ได้ ถ้อยว่าไม่เพราะลักษณะเช่นนี้ถือเคร่งครัดมาก ส่วนคำที่อยู่ท้าย
วรรคต้น พออนุโลมให้ใช้ได้บ้าง

ความไพเราะของเพลงโคราช อยู่ที่การใช้คำให้มีสัมผัสใน และ
เล่นคำ เล่นความให้เกลี้ยงเกลาสะสวาย

(เรไรคำ 2515 : 3) ผู้ที่จะวาเพลงไ้ดี จนต้องไ้ชื่อว่า
หมอเพลงนั้น จะต้องมีพรสวรรค์ประจำตัว ซึ่งเรียกว่า องค์ 4 คือ ปัญญาดี
เสียงดี ชั้นเชิงดี และใจเย็น การหัดเพลงจะเริ่มจากฝึกเพลงกอม และท่อง
จำกลอนของครูให้ไ้มาก ๆ ฝึกค้นพรรณาสิ่งแวคล้อมรอบตัวให้คล่อง ครูบางคน
มีคาถามุทโนเสกใบไม้ให้ลูกศิษย์กิน ถ้อยว่าเป็นของศักดิ์สิทธิ์ ทำให้มีสติปัญญาดีขึ้น
ศิษย์คนไ้มีความสามารถว่าเพลงกัน พรรณาสิ่งที่คนเห็นไ้ละเอียคละออ เล่นคำ
ไ้สะสวาย เรียกว่า เรียนมุทโนแตกฉาน คังบทไหว้ครูบางบทที่ว่า

ขอให้อุ้มครูกุณมา ทานอุตสาห์สั่งสอน
 จนช้าเพลงเก่งกลอน คนลือกระฉ่อนฉาวโฉ่
 ขอให้ช่วยเสริมช่วยแทรก ให้ปัญญาแตกมุกโม
 ลักษณะการเล่นเพลงโคราชแบ่งอย่าง กว้าง ๆ ได้

3 ประเภท คือ

1. เกี่ยวพาราสี เนื้อร้องเป็นการเกี่ยวพาราสี บางครั้งมีการวาเสียดสีกัน บางทีก็ใช้ถ้อยคำที่รุนแรงและหยาบ เขาไม่ถ่อหึงผู้เล่นและผู้ฟัง

2. ลอญมึปัญญา เช่น การยกปัญหาเกี่ยวกับปรัชญาพุทธศาสนา มาซักถาม ฝ่ายที่ตอบไม่ได้จะถูกลงโทษให้คาย

3. เล่นเป็นเรื่องซึ่งมี 4 อย่างตามธรรมชาติ ที่มีอยู่ประจำตัวคน คือ ลักหาพาทณี ตีหมายผิว หรือ ตีหมากขัว ชิงชู้ สู้ขอ เรื่องที่นิยมเล่นคือ อินทปัตถา จันทโครบ พระรถเมรี พระเวสสันดร ซึ่งชาวบ้านรู้จักกันดีทั่ว ๆ ไปอยู่แล้ว

ผู้เล่นเพลงโคราชมี่ประมาณ 6 คน แบ่งเป็น 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายหญิง และ ฝ่ายชาย ฝ่ายละ 3 คนเท่า ๆ กัน ก่อนเริ่มเล่น ผู้เล่นหรือหมอเพลงจะระงับถึงครูบออาจารย์แล้วฝ่ายชายจะลุกขึ้นร้องเป็นเนื้อความว่า เจ้าภาพหามาในงานอะไร เจ้าภาพชื่ออะไร และเตือนฝ่ายหญิงให้ลุกขึ้นมาร้องบ้าง เมื่อฝ่ายชายจบแล้ว ฝ่ายหญิงจึงเริ่มร้องบทไหว้ครู แล้วฝ่ายชายก็ไหว้บ้าง เมื่อไหว้ครูเสร็จแล้ว ฝ่ายชายเกริ่นเรียกหญิง หญิงเกริ่นตอบ ชายประหรือจะหน้าโรง คือ วาปลอบอย่างเพ้อ ๆ ก่อน หญิงก็ว่าแก้กัก การร้องเกี่ยวร้องแก้จะค่อยแรงขึ้นเรื่อย ๆ เมื่อหน้าโรงแล้วก็จับเรื่อง

ลักษณะพาทนี จะเริ่มตั้งแต่ นักแนะนำพาทนี จนพากันไปเข้าป่าเข้าดง
ชมนกชมไม้ คีฬาหมาคว่ำ เป็นเรื่องของหญิง 2 ชาย 1 ห้างหวงกัน ซึ่งรู้
เป็นเรื่องห้างหวงระหว่างชายชู้กับสามีชู้ขอ เป็นตอนที่ต้องใช้พ่อเพลงแม่เพลงมาก
อย่างน้อยฝ่ายละ 3 เป็นเรื่องของกาสรู้ขอ ชายให้เฒ่าแก่ไปสู่ขอหญิงให้

ในนิทานเรื่อง "คอบุคสังหาราช" มีกล่าวถึงการเล่นเพลงโคราช
ในลำสำเภาเพลงโคราชทศัวัละกรร้อง เป็นแบบเพลงหลัก มีเนื้อหาเป็นเพลงเกี่ยว
และเพลงชมปลา เช่น เพลงเกี่ยวจากนิทานเรื่อง 'คอบุคสังหาราช'

จากก่อนจากปี เหมือนเขามีชะน่านองเอยจะเป่า พิมาใน
ลำสำเภาจักว่าจะตายหรือจะเป็น พรานยังบ้านบุ่งที่เคยยิงเนื้อใหญ่ คิดถึงพี่
บ้างหรือไม่แม่โฉมยง เนื้อเย็นเหมือนยั้งพระที่ท่านนกออยากเนื้อโยม ฯ

พิไมเกรงไม้กริ่งคอกแม่ถึงไมกราด น่องเอยอย่าตีคังกรีกกรอง
ผูกไมตรีชบศว์พี่ตายแจบ ให้แจมจนทรคึกเฒ่าจี เหมือนแจกใจไปเมืองจีน _____
ลำเภาจวม

เพลงชมปลา

โอ้ โอ้...อยากกินคอกนาลอดช้อง มันก็ต้องล่้ามมัดช่อน
มาดั่งคองคา คอกนาสาคร พี่จะหาชู้ก็ชมมัจฉา
ปลาช่อนหว่ายโร่ ปลาชะโค่หว่ายเรียง หลังชนขึ้นเกียงมันนุด
หว่ายหว่ายรำ

เลวมันพากันคอกนาหว่ายรบ - หว่ายรอง ปลาล่านปลาโลก
นี่ปลาก็คปลาเกศ

เลาะหากระเห็จ โนนปลาโลกปลวกา นะปลาช่อนก็หว่าย ฯ
แตกเพียนพาล่อดินกินเท่านั้น _____ ตะเพียนทอง ฯลฯ

2. สาขามนุษยศาสตร์

2.1 ประวัติจังหวัดนครราชสีมา

นครราชสีมาตั้งอยู่บนที่ราบสูงทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ของประเทศไทย อาณาเขตทางทิศเหนือ ติดต่อจังหวัดชัยภูมิ ทางด้านอำเภอโนนไทยและ อำเภอคง และติดต่อจังหวัดขอนแก่น ทางด้านอำเภอบัวใหญ่

ทิศตะวันออก ติดต่อจังหวัดบุรีรัมย์ ทางด้านอำเภอบัวใหญ่ อำเภอจักรวาล อำเภอพิมาย อำเภอโชคชัยและอำเภอครบุรี

ทิศใต้ ติดต่อจังหวัดนครนายก ทางด้านอำเภอสีคิ้วและอำเภอบักธงไชย มีทิวเขาคงพระยาไฟกั้นเขตแดนและติดต่อจังหวัดปราจีนบุรี ทางด้านอำเภอบักธงไชยและ อำเภอครบุรี มีทิวเขาเขียว เขากบintang และเทือกเขาบรรทัด ภูเขากำแพงกั้นเขตแดน

ทิศตะวันตก ติดต่อจังหวัดชัยภูมิ ทางด้านอำเภอด่านขุนทด มีทิวเขาคงพระยาไฟกั้นเขตแดน และติดต่อจังหวัดสระบุรี ทางด้านอำเภอด่านขุนทดและอำเภอ สีคิ้ว มีภูเขาใหญ่กั้นเขตแดน

นครราชสีมาเกิดขึ้นจากการรวมเมืองเก่า 2 เมืองคือ โคราชและ เมืองเสมาในสมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี แผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ เปลี่ยนแปลงชื่อใหม่เป็นนครราชสีมา เมืองโคราชเดิม ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของลำน้ำตะคอง ท้องที่ตำบลโคราชตั้งมาแต่สมัยขอมเป็นใหญ่ ในแผ่นดิน แห่งนี้จึงมีปรากฏก่อกำยศิลาแลง แต่ความเก่าของเมืองสันนิษฐานได้ว่าสร้างขึ้นในภายหลัง เมืองพิมาย และเมืองเสมา จากการสืบค้นทางประวัติศาสตร์เชื่อว่าเมื่อครั้งขอมเป็นใหญ่ ในสุวรรณภูมิ รัชสมัยพระเจ้าอโศกมหาราช ราวพุทธศักราช 300 ได้ส่งพระมหาเถระ 2 รูป คือ พระโสณะ กับพระอุตราสมณทูตของพระโมคคัลลี ปุคคิเถระ (เดิม วิชาญพจนกิจ 2513 : 9 - 12) ได้ทำการส่งคายนานาใน พ.ศ. 288 แล้วนำลัทธิพระพุทธศาสนาเข้ามาเผยแพร่ในสุวรรณภูมิส่วนกลางขึ้นที่อาณาจักรทวารวดี เป็นครั้งแรก

เขตแคว้นทวาราวดีเวลานั้น ได้แผ่มาถึง เขตที่เคยเป็นท้องที่อำเภอสูงเนิน (จังหวัดนครราชสีมา) เคียงนี้เป็นสุดแดน และตรงที่สุดแดนนี้เอง ชาวทวาราวดี จึงได้พากันสร้างเมืองเสมา ตั้งอยู่ฝั่งซ้ายของลำน้ำตะกอง จึงปรากฏมีโบราณวัตถุ ของพระพุทธศาสนาสมัยทวาราวดี อยู่ที่อำเภอสูงเนินจนบัดนี้

ครั้นต่อมาราวพุทธศักราช 700 มีชาวอินเดียนคนหนึ่งได้เรือเสียบฝั่ง ทะเลแถบเขตชลประทานตรงมาปากแม่น้ำโขง แล้วอพยพเข้ามาตั้งภูมิลำเนาตั้งแต่ ปากลุ่มแม่น้ำโขงจนถึงแดนกัมพูชา พวกอินเดียนที่อพยพมาครั้งนี้ นับถือศาสนาพราหมณ์ ฝ่ายยี่โตหังสิน คือนับถือพระพิศณุแล้วก็แผ่อาณาจักร เข้ามาในดินแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ของไทยปัจจุบันเวลานั้น เรียกอาณาจักรโคโคบูรต์ มี เมืองทนม หรือนครพนม (แต่ไม่ใช่นครพนมในปัจจุบันนี้) เป็นเมืองหลวง แต่ได้มาสร้าง เมืองพิมาย เป็นหัวเมืองเอกเมืองหนึ่งกับเมืองขวางชนบุรีศรีมหานครประจันหน้ากับเมืองเสมาขึ้นที่ อำเภอสูงเนิน เป็นเมืองหน้าด่านอีกเมืองหนึ่งเพื่อป้องกันการรุกรานจากแคว้นทวาราวดี แต่เมืองขวางชนบุรีศรีมหานครราชธานี เป็นเมืองของพวกนับถือศาสนาพราหมณ์ ครั้นต่อมา สามัญชนเห็นชื่อนี้ยาวเกิน เป็ เรียกยาก เคยนิยมเรียกว่าเมืองคอนราช ต่อมาเข้าใจว่า เพี้ยนเป็นโคราช (เมืองโคราชนี้ สมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงพิจารณาว่า ในสมัยก่อนพวกพราหมณ์คงเอาชื่อมาจากเมืองโคราฆะปุระในมณฑลประเทศที่อยู่ทางใต้ ไม่ห่างจากกรุงกบิลพัสดุ์มาชานนาม และต่อมาเขียนเป็นโคราช ซึ่งตั้งใกล้กับ เมืองเสมา (แปลว่าเมืองที่มีกำแพงล้อมรอบ) ซึ่งเป็นเมืองหน้าด่านเช่นเดียวกัน

จากความสำคัญของเมืองเสมา และเมืองโคราชดังกล่าวแล้ว สมเด็จพระนารายณ์จึงทรงรวมเมืองทั้ง เข้าด้วยกัน เพื่อให้มีความมั่นคงแข็งแรง ยิ่งขึ้นเพียงพอที่จะต่อต้านข้าศึกได้สมกับที่เป็นเมืองหน้าด่าน จึงทรงจัดสร้างเมืองใหม่ (มานิต วัลสีโกคม 2506 : 11 - 12) ได้ให้ช่างชาวฝรั่งเศสเป็นนายช่างควบคุม การก่อสร้าง แล้วประธานนามใหม่โดยนำเอาความสำคัญของเมืองทั้ง 2 มาเป็น ชื่อเรียกว่า "นครราชสีมา" เมื่อ พ.ศ. 2199 เมืองนครราชสีมาอยู่ห่างจากเมือง

ทั้ง 2 ไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือประมาณ 30 กิโลเมตร เมืองโคราชและเมืองเสมาจึงเป็นเมืองร้างตั้งแต่นั้นมา เนื่องจากความสำคัญของเมืองนี้ในด้านการปกครองพระราชอาณาจักร เป็นเมืองใหญ่ต้นทางที่จะไปยังจังหวัดลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาและลุ่มแม่น้ำโขง จึงยกฐานะจากเมืองชั้นโทเป็นเมืองชั้นเอกในรัชกาลที่กรุงรัตนโกสินทร์

การที่เคยเป็นเมืองหน้าด่านสำคัญมาแต่โบราณ เป็นเมืองเอกและอุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรธรรมชาติ พลเมืองหนาแน่น จึงมีผู้คิดตั้งตนเป็นอิสระภาพหลายครั้ง เช่น เมื่อ พ.ศ. 2220 พระยายมราช (สังข์) เป็นผู้ครองเมืองนครราชสีมา (เคยเป็นมหาเคเล็กสนิทคนหนึ่งใน 9 คน ร่วมพระทัยคู่บารมีมากับสมเด็จพระนารายณ์มหาราชมาแต่ก่อน) เมื่อสมเด็จพระเพทราชาสมคบกับหลวงสรศักดิ์ (ราชบุตร์เวदानั้น คำรงคำแห่งมหาอุปราชคือ พระเจ้าเสือ) ซึ่งราชสมบัติในระหว่างสมเด็จพระนารายณ์ทรงประชวรหนัก สมเด็จพระเพทราชากับพระมหาอุปราช (เคื่อ) ได้ทรงหาอุปนายหน้าคนสำคัญ ๆ เช่น เจ้าพระยาวิไชยเยน (สอลคอน) พระปิยะ (ราชบุตร์นุชธรรม) เจ้าฟ้าอภัยทศ (ราชอนุชา) ทรมานเจ้าพระยาโกษาธิบดี (ปาน) ผู้ทำความดีไว้คอแน่นดินมากหลาย โดยเขียนค้ายเชือกหนัง คัดจุมูก จับลูกเมียมาคุมขังจนตายแล้วฆ่าพร้อมกับเจ้าพระยาศรทราชเคไชย (น้อย ยะทิปะ) จากเหตุเหล่านี้ เมืองสมเด็จพระเพทราชาขึ้นครองราชสมบัติ พระยายมราชจึงตั้งตนเป็นใหญ่แข็งเมืองขึ้น ต้องเสียเวลาปราบปรามอยู่ถึง 2 ปีเศษจึงสามารถปราบปรามพระยายมราชลงได้ ในพ.ศ. 2235 เกิดขบถบุญถาวง แสดงตนเป็นผู้มีวิชาอาคม มีสมัครพรรคพวกมาก เกิดความโห่หังจึงคิดตั้งตนเป็นใหญ่ก่อการขบถขึ้น แต่ก็ถูกปราบปรามได้สำเร็จ พ.ศ. 2310 กรมหมื่นเทพพิพิธตั้งตนเป็นใหญ่ สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงปราบปรามได้สำเร็จ พ.ศ. 2311 ในรัชกาลที่ 3 เจ้าอนุวงศ์แห่งเวียงจันทร์เป็นขบถ ยกกองทัพยกเอานครราชสีมา แล้วรวมกำลังบุกจังหวัดสระบุรี กวาดค้อน

ผู้ใกล้ชิดครวญอยู่ค้ำย ได้แก้อีกกลุ่มหญิงชาวเมืองอีกเป็นจำนวนมาก จักทำสุราอาหาร มาเลี้ยงบำเรอทหารเวียงจันทน์ที่ควบคุมไปจนเมามาย ครั้นพอถึงเวลานัดหมายก็จุดไฟ เผาค่าย และทำการสังหารศัตรูล้มตายลงเกลื่อนกลาด พวกที่รอดตายก็แตกหนีไป ชาวราชสีมามีจึงเก็บได้ศัตรารวช เศษยงอาหาร และทาหนะไว้ได้มากมาย พอถึงเวลา เช้าคุณหญิงโมได้สั่งให้ชาวเมืองสร้างคายนขึ้นเพื่อรอรบมือ กับพระเจ้าอนุวงศ์ ส่วนทหาร เวียงจันทน์ที่แตกหนีไปตั้งแต่ตอนกลางคืนก็ได้รวบรวมพวกได้อีก ยกเข้ามาโจมตีค่าย คุณหญิงโมแต่ก็ถูกตีแตกกลับไป ที่เหลือตายจึงไปแจ้งให้เจ้าอนุวงศ์ทราบ เมื่อเจ้าอนุวงศ์ ทราบข่าว ก็จัดกองทัพให้ไปสืบเหตุการณ์ที่ทุ่งสัมฤทธิ์โดยด่วน แต่ก็ถูกโจมตีแตกหนี กลับมาอีก เจ้าอนุวงศ์แค้นใจจึงยกกองทัพออกไปปราบทันที

ทางค่านคุณหญิงโมถึงแม้ว่าจะประสบชัยชนะหลายครั้งก็ไม่ประมาท

คงจัดการฝากปรือทหารไว้ช้านานมิได้วางเว้น เมื่อทัพหน้าปะทะกับเวียงจันทน์崗ก็รบพุ่งกัน คุณหญิงโมจะคุมทัพหญิงซึ่งเป็นทัพหนุนมาช่วยฆ่าทหาร เวียงจันทน์ล้มตายมากมาย ชาวนครราชสีมาเมื่อได้ทราบข่าวก็พากันมาสมทบ ทำให้มีกำลังมากขึ้นเป็นลำดับ ทำให้ เจ้าอนุวงศ์ที่คิดจะปราบต้องเสียทหารไปมาก ครั้นจะอยู่ล่าช้าก็เกรงทัพทางกรุงเทพฯ จะยกมาช่วยจึงตัดสินใจสั่งทหารทำลายและเผาเมืองนครราชสีมาเสีย ตลอดจน ถอนหลักเมืองทิ้งเพื่อให้เป็นเมืองร้าง และยกกองทัพออกไปจากนครราชสีมา เมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2369

เมื่อทัพเจ้าอนุวงศ์กลับไปแล้ว คุณหญิงโมจึงได้นำชาวเมืองราชสีมา กลับเข้าเมือง ประกอบพิธีไว้อาลัยนางสาวเหลือและผู้ที่เสียชีวิตในการกอบกู้อิสรภาพครั้งนี้ บรรดาหัวเมืองต่าง ๆ ที่ขึ้นกับทัพของราชสีมา คุณหญิงโมก็ได้เฝ้าควบคุมกำลังทหารและ ได้จัดทัพออกตามตีเจ้าอนุวงศ์ต่อไปอีก ทัพของราชสีมาสมทบกับทัพของกรุงเทพฯ จับกุมตัวเจ้าอนุวงศ์ได้ก็ส่งเข้ามาบรรราชอาณานิคมเป็นกบฏ

การกระทำของคุณหญิงโมในครั้งนี้ นับว่าเป็นคุณประโยชน์แก่ประเทศชาติ
อย่างยิ่ง และเป็นเกียรติประวัติอันสูงส่ง รัชกาลที่ 3 จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
สถาปนาให้คุณหญิงโมคำขวัญฐานันดรศักดิ์เป็น "ท้าวสุรนารี" พร้อมทั้งพระราชทาน
เครื่องยศทองคำ บำเหน็จความชอบสืบต่อไป

ส่วนพระยาสุริยเกษวิเศษทศทิศวิชัย ปลัดเมืองนครราชสีมาผู้สามี ค่อมมา
ในรัชกาลที่ 4 ได้รับพระราชทานเลื่อนบรรดาศักดิ์เป็นเจ้าพระยามหินทรวิชัย
ที่ปรึกษาราชการ เมืองนครราชสีมา

ท้าวสุรนารีกับเจ้าคุณสามี มีนิวาสถานอยู่ ณ หมู่บ้านตรงข้ามกับ
วัดพระนารายณ์มหาราช ท่านทั้ง 2 ได้บำเพ็ญกุศล สร้างวัดขึ้นแห่งใหม่
ที่ริมฝั่งขวาของลำน้ำตะกอง ชื่อว่าวัดศาลาลอย ท้าวสุรนารีถึงอนิจกรรมเมื่อเดือน 5
ปีชวด พ.ศ. 2395 อายุได้ 81 ปี เจ้าคุณผู้สามีได้จัดการฌาปนกิจศพที่
วัดศาลาลอย และก่อเจดีย์บรรจุอัฐิไว้ ณ ที่วัดนั้น

ต่อมา พ.ศ. พระยาประสิทธิศัลยการ (สอาด สิงหเสนี)
ขณะที่เมื่อมียศบรรดาศักดิ์เป็น พ.อ. พระยาประสิทธิศัลยการ ข้าหลวงเทศาภิบาล
สำเร็จราชการมณฑลนครราชสีมา ได้ย้ายอัฐิของท้าวสุรนารีจากวัดศาลาลอย
มาสร้างรูปสี่เหลี่ยมยอดเจดีย์บรรจุไว้ใหม่ที่มุมวัดพระนารายณ์มหาราช
ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ

ครั้งถึง พ.ศ. 2477 พ.อ. พระเรีงรุภาพัจจามิตร (ทอง รักษ์สงบ)
ผู้บังคับการมณฑลทหารบกที่ 5 กับพระยาภาณุราชพิทักษ์ (ดิศ อินทรโสฬส)
ข้าหลวงประจำจังหวัดนครราชสีมา พร้อมด้วยข้าราชการและประชาชนนครราชสีมา
เห็นกันว่าที่ประดิษฐานอัฐิธาตุท้าวสุรนารีซึ่ง พ.ล.พ. พระยาสิงหเสนี สร้างไว้ที่
วัดพระนารายณ์มหาราช ชำรุดทรุดโทรม และอยู่ในบริเวณที่ไม่กว้างขวางเป็นสง่า
พอจะประกอบพิธีสักการะให้สมเกียรติคุณ จึงจัดการย้ายมาสร้างอนุสาวรีย์ ประดิษฐาน
ใหม่ที่หน้าประตูชุมพล โดยทำการหล่อรูปประติมาทองแดงเท่าตัวจริงท้าวสุรนารี

แต่งกายแบบโบราณยื่นมือขวาอุ้มคบายอยู่เหนือแทน และที่แทนนั้นบรรจุธัญธิดาของท้าวมไว้ คงปรากฏอยู่จนทุกวันนี้ และโคจรให้ทีมงานสักการะประจำปีในวันขึ้น 12 ค่ำ ถึง วันแรม 1 ค่ำ เดือน 4 รวม 7 วัน เป็นประจำทุกปี

2.3 โบราณสถานและวัตถุ

ปราสาทหินพิมาย

ในบรรดาปราสาทหินที่มีอยู่ในประเทศไทยนั้น นับว่าปราสาทหิน อำเภอมพิมายใหญ่โตกว้างขวางงดงาม อยู่ใกล้ทางคมนาคมยิ่งกว่าแห่งใด ๆ เกือบทั้งหมด และอาจจะถือว่าเป็นสถานสำคัญในการศึกษาประวัติศาสตร์ โบราณคดีใส่ภาคพื้น เอเชียอาคเนย์ได้คือ ปราสาทหินพิมายเป็นพุทธสถาน ตั้งอยู่ตรงศูนย์กลางของ -
เมองพิมาย (ไทยวัฒนาพานิช 2509 : 55) ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำมูลฝั่งขวาติดกับที่ว่าการ อำเภอมพิมาย จังหวัดนครราชสีมา เป็นปูชนียสถานโบราณที่เก่าแก่มาก สันนิษฐานว่า คงจะสร้างเมื่อราว พ.ศ. 1545 - 1592 ในสมัยพระเจ้าสุริยวงวรมันที่ 1 ของขอม (ละออง ศรีสุกนธ์ 2518 : 351) สร้างขึ้นเพื่อเป็นพุทธาวาสตามคติมหายาน ถวายแด่พระพุทธเจ้าวิมาลหรือพิมายแล้วพวกถ่อศาสนาพราหมณ์ ลัทธิวิษณุเวท มาสร้างพระระเบียงกับวิหารทิศเพิ่มขึ้น เพราะตามคติการยกเลิบบ้างอ้างว่า พระวิษณุ แดงภาคลงมาเป็นพระพุทธเจ้าปางหนึ่ง จึงกราบไหว้พระพุทธรูปคล้ายเหมือนกัน (มานิต วลีโลกม 2505 : 94 - 99) มีกำแพงสี่เหลี่ยมล้อมรอบ และมีประตูซุ้ม ทั้ง 4 ทิศ ช่องประตูซุ้มอยู่ตรงกัน ประตูใหญ่ที่สุดอยู่ทางทิศใต้ คือ คำนที่ เป็น เป็นหมู่ตลาด หน้าประตูซุ้มแห่งนี้ทำเป็นสะพานนาค กว้างประมาณ 4 เมตร ยาว 31.70 เมตร สูงจากพื้นดินประมาณ 2.50 เมตร มีบันไดลงสู่พื้นดินแยกเป็น 3 ทาง ที่เชิงบันไดตั้งรูปสิงห์ รูปสิงห์กับตัวนาคราวสะพานยังมีจมนินอยู่ใกล้ ๆ ที่นั่นพอดูเป็นตัวอย่างได้บ้าง ที่ฐานต่อกับสะพานนาคมีฐานหินสี่เหลี่ยมขนาดใหญ่อยู่คู่หนึ่ง แล้วถึงตัวประตูซุ้ม ๆ แห่งนี้ทำแบ่งเป็น 3 คูหา คูหาแรกกว้างราว 6 เมตร

ลานชั้นใน ลงจากระเบียงคคจะลงบริเวณปราสาท อันเป็นที่ตั้งของปราสาท 3 องค์ กับอาคาร 1 หลัง ลานนี้ทางคานเหนือและใต้กว้าง 58 เมตร คานตะวันออกและตะวันตกยาว 66 เมตร แต่เดิมมีมูลคนเบญจกอบทวนฐานระเบียงคค และมีท่อนหินทองแดงอันเป็นชิ้นส่วนของสิ่งก่อสร้างในบริเวณนั้นตกหล่นจมอยู่ระเถะระกะ กรมศิลปกรโคทาการขุดลอกระบายมูลคนออกไปลึกประมาณ 1.20 เมตร จึงถึงพื้นสานเดิม งานนี้ทำเมื่อ พ.ศ. 2497 กราวเดียวกันกับขุดลอกระเบียงคคและโคกนย้าย ท่อนหินทองแดงที่ตกระเถะระกะอยู่นั้นไปรวมไว้ เพื่อคัดเลือกนำเข้าประกอบปฏิสังขรณ์ต่อไป ในเวลาภายหลัง

ปราสาท 3 องค์ ที่อยู่ในบริเวณลานนี้ ปราสาทใหญ่อยู่ตรงกลาง ปราสาทน้อย อยู่ข้างหน้าซ้ายขวาของปราสาทใหญ่ องค์ข้างซ้ายสร้างด้วยแลง เรียกโดยทั่วไปว่าปราสาทพรหมทัต องค์ข้างขวาสร้างด้วยหินทรายสีแดง จึงเรียกกันง่าย ๆ ว่า ปราสาทหินแดง

(ไทยวณานานิว 2509 : 55) ในปราสาทพรหมทัตนั้นประคิษฐาน รูปพระเจาพรหมทัตและนางอรหันท์ แดงขณะรูปทั้งสองนี้ไค้เก็บมารักษาไว้ที่พิพิธภคสถานแหงวาศีสวนปราสาทหินแดง สันนิษฐานวาเป็นทึประคิษฐานศะรูป พระโพธิสัตว์ที่สำคัญที่สุด คือ พระโลเกศวร และ พระวศรปราถิ

หน้าปราสาทใหญ่ทั้งสาม มีกำแพงหินรูปสี่เหลี่ยมล้อมรอบ ภายในกำแพง เป็นหอพรหมณ

กำแพงชั้นกลางและชั้นนอก สร้างด้วยดินทราย ประคิษประจำทั้งสี่ทิศทำด้วย หิน ซึ่งสกัดมาจากภูเขา ตั้งซ้อนกันอยู่ใหญ่โตมาก เลาประคิษใหญ่ เป็นเสาคินสี่เหลี่ยม เครื่องบนไม่มี ตามประคิษด้านข้างสลักภาพเร่องพุทธศาสนาบ้าง ซาคคบ้าง เร่องรามเกียรติ์บ้าง และสลักลวดลายต่าง ๆ กัน ตามเสามีตัวอักษรจารึกไว้ แดลบบไปเสียมมากแล้ว

ทางขวามือของประตูชั้นกลางด้านทิศใต้ มีปราสาทหินองค์หนึ่งรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า กว้างราว 24 เมตร ยาว 32 เมตร เป็นเทวสถานสร้างขึ้นตามลัทธิ และ ภายในกำแพงชั้นกลางมีปราสาทหินองค์หนึ่ง รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส กว้างยาวด้านละประมาณ 20 เมตร ประสาทหลังนี้เป็นเทวสถานสร้างขึ้นตามลัทธิ วัชรยูเวญ

เท่าที่ได้ทำการสำรวจและสันนิษฐานดู ปราสาทหินทุกองค์ ตลอดจนขุมประตู่ และกำแพงยังสร้างไม่เสร็จ ยังคงทำค้างอยู่ การแกะสลักก็แกะไม่เสร็จ แต่ฝีมือที่สร้าง และแกะสลักนั้นประณีตสวยงามน่าชมมาก นับว่าเป็นโบราณสถานที่น่าสนใจ เป็นที่เชิดหน้าชูตา ยิ่งของไทย บรรดาชาวต่างประเทศที่เข้ามาเที่ยวประเทศไทย จะต้องพากันไปชมเสมอ

2.4 ประเพณีเกี่ยวกับเทศกาล

2.4.1 สงกรานต์ เป็นประเพณีที่ชาวนครราชสีมา (สมพงษ์ เกียรติเกรียงไกร เพชร 2515 : 604-606) รวมใจกันจิตใจใหม่ขึ้นทุกอำเภอ ตำบลและหมู่บ้าน โดยอาศัย วัดที่อยู่ใกล้บ้านที่สุดเป็นสถานที่ประกอบพิธีในทางศาสนา คือ ไล่ไปทำบุญใส่บาตร ฟังเทศน์ และสรงน้ำพระพุทธรูปด้วยขงจะตรงกบวันขึ้น 15 ค่ำ - เดือน 5

(วิมลพรหม ปิตุชชอย 2516 : 59 - 62) วันสงกรานต์ชาวอีสาน ถือเป็นวันปีใหม่ ครั้นถึงวันลงกรานต์ พระภิกษุสงฆ์สามเณรจะเชิญพระพุทธรูปออกจากโบสถ์ เอาไปตั้งไว้ที่หอสงฆ์ ที่เรียกว่าหอสงฆ์ เป็นที่สำหรับ นำพระพุทธรูปในฤดูสงกรานต์ ช่างชาวบ้านได้ปลุกสร้างไว้ในวัดเพื่อประโยชน์ในการทำบุญเป็นทอดเล็ก ๆ หอจุณพระพุทธรูป ได้อย่างมากที่สุด 10 องค์

การสรง พระพุทธรูปนั้นมีพิธีเริ่มตั้งแต่เวลา 14.00 น. เป็นต้นไป บรรดาผู้คนจะมารวมชุมนุมที่วัดและที่หอสงฆ์กันอย่างคับคั่ง การสรงก็ใช้ ขวบน้ำหอม น้ำอบหรือน้ำเปล่า ๆ ก็ได้ และบางท้องถิ่นมีการสรงน้ำพระสงฆ์เป็นการ แสดงความเคารพและขอพรจากพระสงฆ์ให้อยู่เย็นเป็นสุข นอกจากนี้ยังมีการสรงน้ำให้กับ ผู้ใหญ่ที่เคารพนับถือ อาจจะเป็นคนแก่ประจำหมู่บ้าน แล้วแต่การพิจารณาเห็นสมควร

ประเพณีการสรงน้ำนี้เป็นความเชื่อที่มีสาเหตุมาจากเรื่อง มหาสงกรานต์ก็คล้ายคลึงกับในภาคกลาง คือ เทรบรีกนหนึ่งไม่มีบุตร จึงไปบวงสรวงพระอาทิตย์พระจันทร์ เพื่อให้ได้บุตร รออยู่จนสามปีแต่ก็ไม่มีบุตร ครั้นถึงปีใหม่จึงไปขอบุตรกับคันไทร ต้นไทรเกิดเวทนาจึงไปเฝ้าขอความกรุณาแก่พระอินทร์ พระอินทร์จึงให้กรรมบาลเทวบุตร ลงมธุสนธิในครมภักธยาเทรฐฐี ธรรมบาลกุมารประสูติแล้วเจริญวัย เรียบโตรเพทจบ เป็นอาจารย์สอนการช่างมงคลแก่มนุษย์ทั้งบวง ครั้นนั้นกบิลพรหมในพรหมโลกลงมาถามปัญหา ธรรมบาลกุมาร สอดูว่าถ้าธรรมบาลกุมารแกใจจะตัดศีรษะของตนบูชา ถ้าแกไม่ได้ จะตัดศีรษะธรรมบาลกุมาร ธรรมบาลแกใจจึงตัดศีรษะของตนบูชา ธรรมบาลกุมาร ถูกรู้ว่าศีรษะของกบิลพรหมตกก็ใส่หีที่ ถ้าวางบนแผ่นดินไฟจะไหม้ ถ้าทิ้งไปในอากาศจะแล้ง ถ้าทิ้งมหาสมุทรจะแห้ง ก่อนจะตัดเรียกธิดาเจ็ดคนเอาพานมารอบแหรอบเขาพระสุเมรุ 60 นาที แล้วนำไปประดิษฐานไว้ที่เขาไกรลาสครั้นถึงกำหนดครบหนึ่งปี นางเทพธิดาทั้งเจ็ดผลกกันเชิญเอาเศียรท้าวกบิลพรหมแห่รอบเขาสุเมรุทุกปีแล้วกลับไปเทวโลก

หลังจากทำบุญเสร็จแล้ว (สมพงษ์ เกรียงไกรเพชร 2502 : 111) ก็จัดให้มีการสนุกสนานวันเวรกันขับโดยมีการละเล่นพื้นเมือง เช่น ชักคะเย่อชายหญิง ฝ่ายใด ที่แพ้ปรับให้เป็นผู้รำประกอยเสียวโชน เล่นสะบ้า รำวง แลวงโคราช บ้างก็ สาดน้ำรดกันเป็นที่สนุกสนานยิ่ง ประเพณีโขนยี่ หนุมสาวกลางก็แต่งกายอย่างสวยงาม ประกวดกันอย่างเต็มที่

2.4.2 ประเพณีการลอยกระทง

การลอยกระทง (สมพงษ์ เกรียงไกรเพชร 2519 : 225) เป็นประเพณีในเดือน 11 และเดือน 12 ในจังหวัดนครราชสีมา นั้นมักจะทำกันในตัวเมืองที่ประตูน้ำอักษฎางค์ ใกล้ที่ทำการมระยาเทศบาลเมืองนครราชสีมา การลอยกระทงนี้จะเรียกว่าเป็นวิถีที่ไม่สมิหนักเพราะเมปรากฏว่าต้องมีพิธีการลอย แด่อย่างใด (อนุমানรามตน 2516 : 251 - 254) ประเพณีลอยกระทง

ยดลกกันว่า เป็นการลอยเพื่อขอขมาลาโทษพระแมลงคา เพราะอัคคีภัยน้ำท่วมกินและใช้
 ยิ่งกว่านั้นยังตายสิ่งที่เป็นมฤตูลงไปในน้ำด้วย เหาถึบซากความลารวะแมลงคาจึงสมควร
 ขอขมาลาโทษท่านเสีย แล้วขอพรหาให้ถึงความสุขความเจริญมาสู่ตน นอกจากนี้ยังถือว่า
 เป็นการลอยเพื่ออุทิศสักการะพระพุทธรูปนามมหาบดี ซึ่งถือว่าเป็นพระพุทธรูปของ
 พระพุทธเจ้า พืชนี้อธิษฐานมาแต่พุทธกาล แต่มาในรูปการกระทำประเพณีในสมัยสุโขทัย
 โดยชาวสุโขทัยได้ทำกระทงด้วยต้นกล้วยแล้วถ่วงลงให้ลอยลงน้ำไปลอย พืชนี้เรียกว่า
 พืชนี้อ่องเปรี้ยว พอสมัยพระร่วง นางนพมาศซึ่งเป็นนางพระสนมในพระราชนัดดาได้คิดประดิษฐ์
 ทำโคมลอยเป็นรูปดอกบัว ซึ่งปรากฏมาจนทุกวันนี้ แต่โคมลอยรูปดอกบัวนี้ราษฎรเปลี่ยนชื่อ
 เป็น ลอยกระทงทรงประทับ การลอยกระทงแต่เดิมมีชื่อเรียกทั่วไปว่า ชักโคมลอย
 ซึ่งมีมาก่อนสมัยนางนพมาศคงกล่าว แต่ลักษณะรูปร่างโคมในครั้งนั้นเป็นอย่างไรไม่ทราบ
 เป็นแต่นางนพมาศมาประดิษฐ์ใหม่ให้เป็นรูปงอกชว งดงามแล้วเปลี่ยนจากการลอยโคมเป็น
 กระทงแทนจึงเรียกกันใหม่ว่า ลอยกระทง ในรัชกาลนี้ ได้ทรงโปรดเกล้าฯ
 ประกาศให้ประเพณีการลอยกระทงนี้เป็นพิธีของประชาชน

การลอยกระทงนี้มักจะมีกัการอธิษฐาน และถือเป็นประเพณีที่สนุกสนานในการ
 ลอยกระทงโดยทั่วไปของจังหวัดนครราชสีมา นั้นจะมีลักษณะเหมือนทางภาคกลางและ
 ทางภาคอีสานทั่ว ๆ ไป คือ (วิมลพรรณ ปีตรวิชัย 2516 : 102 - 103)
 บางแห่งมีการถวายอาหารเพลที่ท่าน้ำในกอนบายมีการละเล่นต่าง ๆ เช่น การขับร้อง
 ฟ้อนรำ ประมาณบ่าย 5 โมงเย็นจะมีการสวดมนต์ฟังเทศน์ พอตอนค่ำจะมีการลอยกระทง
 แต่บางคนทำเป็นรูปเรือโดยใช้ต้นกล้วยหรือไม้ไผ่ทำ มีความยาวประมาณ 2 - 3 เมตร
 ทำร้านขนสำหรับจุดไฟและวางรูปเทียน ใส่เครื่องกินเครื่องใช้ เมื่อจุดไฟและรูปเทียน
 และอธิษฐานเสร็จก็ปล่อยให้ลอยลงน้ำให้ลอยไปตามแม่น้ำ เรือหรือกระทงไปตัดฝั่งไหนก็จะมี
 ผู้ออกมาเก็บของในนั้นไป การลอยกระทงนี้เป็นประเพณีหนึ่งที่เจ็ดหน้าชูตาของประชาชนชาวไทย

สาขากีฬาและนันทนาการ

มวยโคราช (วิทยาลัยครูนครราชสีมา 2521 : 137 -141)

มวยโคราชนั้นสร้างชื่อไว้มากในประวัติศาสตร์วงการมวยของไทย

ที่ได้เป็นขุนนางในสมัยรัชกาล ที่ 6 มี 2 คน คือหม่อมแก่นมวยหมัดและหมิ่นซงัด เชียงอก ซึ่งเคยชกถวายหน้าพระที่นั่งในพระนคร และชนะเลิศปราบมวยอื่น . จนสิ้นชื่อ

ได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์เป็นหมื่นและเงินรางวัลหลายครั้งและใช้ชั้วที่อยู่ในโคราช

จนตลอดชีวิต สำหรับหมิ่นซงัด เชียงอก เคยมีโรงเรียนแห่งหนึ่งเชิญท่านไปฝึกสอนนักเรียน แต่เป็นที่น่าเสียดายที่ท่านถ่ายทอดไม่เป็น นักเรียนที่เคยฝากตัวเป็นศิษย์ ทนพิษหมัดของท่านไม่ได้จึงเลิกกันไป

เรามานักมวยที่สร้างชื่อเสียงโคราชหลายยุค เช่น นายบึง นายทะเล ทั้งกษณะวางมวย บรมมวยรวม เป็นต้น

การแข่งขันชกมวยในสมัยก่อน นิยมชกท่าชั้นในงานวัด ในงานศพของคน ระบุเบเรชฎี สบยน้ำไปมีการเวาสพกนในกาแขเมอง วักนโรววยตอยกนยอปในงานศพ ก่อ วดหนองบัวรองและวดระแกล นายสมยนั้นโระเกกเบมเวตียกนแ่งดกกันนขึ้นคินใช้เชือก มะนิลาขนาดใหญกันเป็นเวท 4 เหลี่ยม ม่เชือก 3 เส้น เวลาชกชวยงนคอยก เรยบรอยด ขอเรมควย บุคนกึเบยคจนเสาเวทรวน ทำใหหาคระเบียบ ผู้วักคองจำงคน ถัวเมเรียงไว้คเณคนทระก้าเวทเชือกเข้าบ การชกชวาระครั้ง มักจะมีไม้เกย 5 คู่ ชูเป็นประธานการชก ก่อสมุหเทศาภบาลหรือเจ้าเมือง ช่งล้อวาเป็นประธานแพนองกั พระบาทสขเด็วพระเว้าอยุหิว นักบวยทุกคนคองถววยบงคมแฉวโหวค้รุกอนชกเสบอกลาวกัมวาทารายราในการ เว้ครุ เป็นส่วนหน่งของการโหวครุนั้นเอง

การเปรียบมวยใช้ชื่อใหญ่เป็นสัญลักษณ์ เรียกกนมวย เช่น วักโคจะมีงาน ก็มีการตีของสัญญาณ เมื่อพวกนักมวยโคนักก็จะทยอยกันมาเปรียบมวย สมัยนั้นยังไม่มี คณะนักมวย แม้มีการฝึกซ้อมเป็นคายเช่นปัจจุบัน โครอยากชวชกก็ไปสมัครบ่อยครั้ง ที่พบว่าบางคนชกมวยไม่เป็น แต่ไปชกมวยอวามสนุก จึงช่นชกกันอย่างไม่มีตั้งเจิง

สื่อความหมายแห่งความเป็นสิริมงคล ความดีงาม ความบราราวนาค ความยินดี บายศรี
ใช้ในงานพิธีต่างๆตามแต่โอกาส เช่น ทำขวัญเด็กแรกเกิด, ทำขวัญนาค, สู่ขวัญ,
ก้นดอง เป็นต้น

บายศรี แปลว่า จับ, ต้อง, สัมผัส, และ

ศรี แปลว่า ศรี, สิ่งดีงาม, เวลาเรียกขวัญต้องเริ่มต้นด้วย

ศรี... ศรี ภายในชั้นบายศรีนั้นก็บรรจุสิ่งที่มีความหมายไปในทางที่ดีคือ

- ข้าวเหนียว ให้เหนียวแน่น บางพิธี เช่น พิธีดองจะให้คู่บ่าวสาว
กินกับไข่ต้ม (ไข่ขวัญ) คำเดียวกันแบ่งออกเป็น 2 ส่วน จึงหมายถึงให้ทั้ง 2 ช่วยกัน
ทำมาหากิน ฝาฝนอุปสรรคต่างๆได้อย่างเรียบร้อย (เพราะการกลืนข้าวเหนียวกับไข่ต้ม
ไม่ไช่ของง่าย) หลังจากนั้นให้คั้นน้ำ หรือ เหล้าแก้วเดียวกัน

- กล้วยสุกและข้าวต้ม เพื่อให้มีขนมและผลไม้รับประทานอุดมสมบูรณ์

- ค้ายผูกข้อมือ เพื่อผูกสดี ชีวิตจิตใจไว้กับตัวกับบ้าน ไม่หลงระเหิงไปใน

ทางที่ผิด ผูกความดีไว้กับตัว ไล่ความชั่วให้ห่างไกลไปหมดสิ้น

- ดอกไม้ - บายศรี ให้มีความสดชื่นสวยงามเป็นที่ชื่นใจแก่ผู้พบเห็นหรือมี
ความรักที่ยั่งยืนมั่นคงต่อกันคงคอรัก และบานไม่รู้โรย และมั่งมีเงินทองโดยใส่ใบนาค ใบ
เงินใบทอง ใบแก้วสารพัดนึก

- บายศรีแต่งงาน ต้องทำอย่างงดงามที่สุด คือ ตัวบายศรีจะมีถ้วยชดและ
ถ้วยรอง 9 ชั้น ซึ่งหมายความถึง ให้ชีวิตมีความเจริญรุ่งเรือง มียศศักดิ์สูงส่งก้าวหน้า

- ทำขวัญเลี้ยงส่ง มีการทำบายศรีสู่ขวัญ เพื่อเป็นการแสดงความอาลัยรัก
และอวยพรให้ไปก็มีโชคชัย แคล้วคลาดอันตรายทั้งปวงและเป็นการส่งขวัญให้ไปกับตัวมาก
กว่าตัวอยู่ไหนก็ให้มีสดี ไม่ลืมตัวนั่นเอง

- ทำขวัญต้อนรับ เพื่อแสดงความยินดีต่อผู้มาสู่เหย้าสู่เรือน หรือเพื่อเป็น
การเรียกให้ขวัญ หรือสดี ชีวิตจิตใจ ที่ไปท่องเที่ยวในที่ต่าง ๆ ให้กลับมาอยู่กับตัวไม่ให้ไป
ที่อื่น

- ทำขวัญเวลาเจ็บป่วย เป็นการทาบาศรีสู่ขวัญ เพื่อเรียกขวัญให้ผู้ป่วยหายเร็ว ๆ เนื่องจากมีความเชื่อว่า ขวัญผู้ป่วยนั้นคงหนีไปไม่ไกลถัว เกรงว่าจะไปอยู่ตามที่ต่าง ๆ ที่ผู้ป่วยเคยไปมา หรือ ประสบอุบัติเหตุ จะเห็นได้ว่าการทำพิธีนี้ให้ผลดีแก่ผู้ป่วยเป็นอย่างมาก เพราะเป็นการให้ความหวังแก่ผู้ป่วย ผู้ป่วยจะรู้สึกดีว่าทุก ๆ คน มีความปรารถนาดี ห่วงใยและอยากให้ตนหายป่วย และเชื่อว่าตนจะหายป่วยแน่ ๆ เพราะขวัญได้มาอยู่กับตนแล้ว
- ทำขวัญเมื่อหายป่วย เป็นการแสดงความยินดีที่หายจากเจ็บป่วยและเตือนให้ขวัญอยู่กับคนไม่ให้ไปไหนอีก และยังเป็น การขอบคุณ บวงสรวงเทพยดาอารักษ์ ที่ช่วยให้หายป่วยและซจักปักเป่าภูตร้ายทั้งหลายให้ห่างไกลและคนจะทำบุญอุทิศส่วนกุศลและขอให้มีความสุข

5 . สาขาหัตถกรรมศิลป์

อาหารพื้นบ้าน อาหารพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมามีมากมายหลายชนิด เช่น ขนมจีนประโกล ข้าวแตะ ผัดหมี่พืมาย เป็นต้น อาหารพื้นบ้านชนิดหนึ่งที่เป็นที่ขึ้นหน้าขึ้นตาและนิยมรับประทานกันในจังหวัดนครราชสีมา คือ ข้าวส้ม - หมูทอด ซึ่งมีวิธีการทำดังนี้

การทำข้าวทอด

เครื่องปรุง

มะพร้าว	7	ซีก
ข้าว	1	ลิตร
ชิง	เล็กน้อย	
กระเทียม	1	หัว
ใบมะกรูดและผิว	เล็กน้อย	
รากผักชี	6	ราก
ข่า	5	แวน
หัวหอมแดง	8	หัว
พริกไทย	12	เม็ด

พริกเม็ดใหญ่	2	บาท
ไช่เบ็ค	2	พอง
แป้งมัน	1	ถ้วยตวง

วิธีทำ

1. นำขิง กระเทียม ข่า รากผักชี หัวหอมแดงบดออกเปลือกออก พริกไทย พริกเม็ดใหญ่ทุ้มหรือแกะแช่น้ำ แล้วแกะแฉะโขลกรวมกันให้ละเอียด
2. นำข้าวที่หุงสุกแล้วมาผสมกับพริกนกงและมะพร้าวคดกเคล้ากันเติมน้ำปลา ผงชูรสคดกกันให้ทั่ว เสร็จแล้วปั้นเป็นก้อน
3. แป้งมันผสมกับพริกแกงที่แบ่งไว้ น้ำเปล่า ไข่ ผสมกันเข้าที่ แล้วนำเอาข้าวที่ปั้นไว้มาชุบแป้งทอดในกะทะตั้งไฟร้อน ๆ เมื่อเหลืองสุกค้แล้วใส่ตะแกรงให้เสด็จน้ำมัน นำมาใส่จานรับประทานได้
4. ข้าวทอดนี้รับประทานกับหมูส้ม หรือ ไข่เป็นอาหารว่างได้

การทำหมูส้ม

ส่วนผสม

เนื้อหมูไม่ติดมัน	1	กิโลกรัม
หนังหมู	7	ซีค
กระเทียม	5	หัว
พริกไทย	10	เบ็ค
เกลือ	1	ช้อนโต๊ะ
		(ถ้าจืดก็เติมได้)
ข้าวสุก	1	ทัพพี
		(ไม่ต้องพูน)

วิธีทำ

1. เนื้อหมูไม่ติดมันสับให้ละเอียด (ควรระวังรักษาความสะอาดเป็นพิเศษ)
2. ให้นำหมูล้างให้สะอาดก่อนจนออกให้หมดแล้วนำไปต้มให้สุก ให้นำหมูที่จิ้งศักขึ้นมาเลาะเอามันออกให้หมด หั่นหมูเป็นชิ้นบาง เป็นฝอยยาว
3. กระเทียม พริกไทยโขลกไม่ต้องละเอียด
4. นำเนื้อหมูที่สับแล้วมาคลุกกับกระเทียม พริกไทยที่โขลก ใส่เกลือ รวมหมูที่เตรียมไว้มาชยำให้นาน ๆ จนเหนียวไม่ติดมือ แล้วปั้นเป็นก้อนจะรับประทานเดี๋ยวนั้นก็ได้ หรือจะเก็บไว้นาน ๆ ก็ได้ (ถ้าจะเก็บไว้นาน ๆ ต้องใช้ใบตองห่อมัดให้แน่น)
5. เสริจแล้วรับประทานกับข้าวทอด หรือจะใช้รับประทานเป็นของแกล้มก็ได้ บางครั้งมีผู้นิยมบีบมะนาวลงไปเพื่อช่วยให้เนื้อหมูที่คั้นนั้นสุกขึ้นเล็กน้อย